

Nicolae Niță

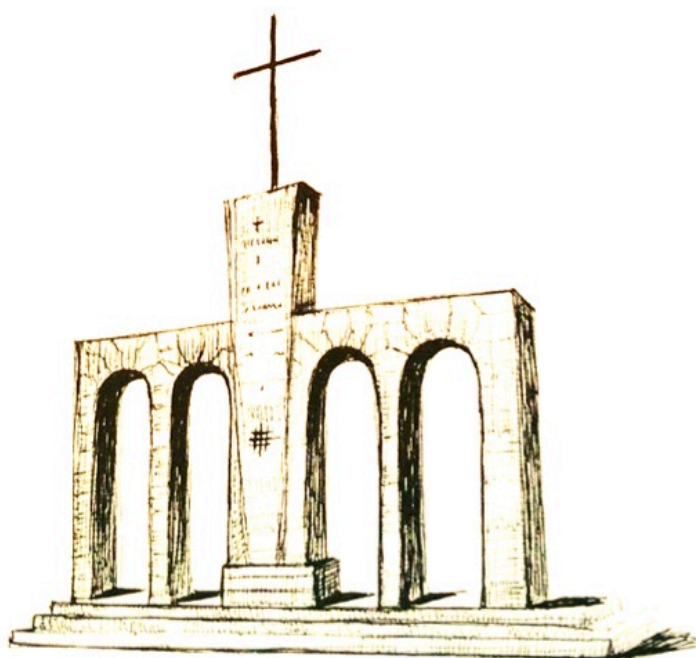
DE ICI,
DE
COLO...

-versuri-

EDITURA "LIBERTATEA", JACKSONVILLE, 2018

Volumul
II

Monumentul Eroilor Legionari Ion I. Moța și Vasile Marin dela Majadahonda, Spania.

Ilustrație de Eugen Dornescu

Corneliu Zelea Codreanu
Căpitanul

CÂTEVA NOTAȚII ASUPRA VOLUMULUI

„Spre inimile cele necurate care vin întru preacurata
casă a lui Dumnezeu, fără milă întind sabia mea”.

Arhanghelul Mihail

În fața celui de-al doilea volum de versuri, dorim să ne oprim încă dela început prin câteva considerații explicative pe care le credem utile cititorilor.

Din punct de vedere structural, ca și la primul volum apărut, alcătuirea conținutului se axează pe cele două spații de evoluție care privesc Țara și Exilul, de data aceasta, pentru o mai bună înțelegere, stabilind prezentarea poemelor în ordinea cronologică a publicării lor.

În prima parte care se identifică strict cu creațiile din țară, am adăugat în plus un capitol nou pe care l-am intitulat “**Din Popor**”¹⁾, creațiile de aici, chiar dacă unele simple și prozaice prin natura compoziției lor, lămuresc un aspect convingător al dragostei, al respectului profund și al nădejzii nedezmințite pe care oamenii au avut-o în Mișcarea Legionară și în conducătorul ei Corneliu Codreanu, venerația lor pentru martirii Ionel Moța și Vasile Marin care și-au dat viața în apărarea crucii, credința consecventă în legitimitatea manifestă a naționalismului românesc ca expresie și simbioză a idealurilor naționale.

Tonul declamator pe care îl întâlnim aici continuă tradiția vie a versului popular, în conceptul vieții eroice, al spiritului revendicativ de dreptate și în crez luptător pe drumul înfăptuirilor ce se cer. De un optimism nezdruncinat și de temperament vulcanic, în multe din aceste poezii populare găsim narate faptele de vitejie ale măriților noștri înaintași identificate alegoric cu lupta **Craului Verde**, **Căpitanul**, zămislit să-i ducă la biruință cu toate sacrificiile sub ocrotirea paloșului necruțător al Arhanghelului Mihail, patronul ceresc al Legiunii.

Realitatea crudă a fărâdelegilor și umilirilor care se înregistrau în România acelor ani din partea oculte și clasei politice corupte și veroase lipsită de orice scrupule (sub acoperământ până în structurile cele mai

înalte ale statului), degradarea și atrofierea spiritului moral al națiunii în atmosfera acestor nelegiuri aberante care se înregistrau zilnic, devalizarea organizată și premeditată a bogățiilor țării de către adevărate bande organizate ale străinilor ce roiau și sălășuiau la conducere în detrimentul elementului românesc majoritar, nu putea crea și cultiva altceva decât o reacție adversă, de dispreț și legitimă apărare pe măsură care să pună capăt crasei in justiții.

Nu întâmplător, în cele mai multe din versurile prezente, durerea care exultă și nădejdea predestinată salvării din asuprirea și nedreptatea sufocantă o identificăm corelată și împletită repetat în jurul ideii de haiducie și sacrificiu, transpusă în epicul accentuat și sugestiv al baladei populare atât de apropiat sufletului nostru prin puterea de evocare.

Preponderența poemelor înregistrate în capitolul “poporan” au văzut lumina tiparului în ziarul “**Libertatea**” (Orăștie – Cluj – București) din perioada 1936 – 1937, în ziarul “**România Creștină**” dela Chișinău (în parcursul anului 1935), ziarele “**Garda**” din Câmpulung-Muscel și “**Garda Jiului**” din Craiova - pentru anii de început 1932 – 1933²⁾.

Chiar dacă în prima secțiune a volumului dedicată mai mult poezilor consacrați găsim disparate și un număr de poeme provenite și asociate mediului popular sau celui “partizan” care se pot încadra la capitolul “**Din Popor**” pe care l-am menționat mai sus, în mod deliberat am găsit natural să le includem, făcând același lucru și cu cele apărute la pagina culturală a ziarului “**Buna Vestire**” în cuprinsul anului 1937, selecția lor în acest cadru, de această dată, fiind aspectul pur calitativ.

Finele capitolului “poporan” l-am întregit cu mai multe poezii populare diverse culese de P. Popovici - Bănișteanu și publicate în presa legionară, adăugându-le și un număr de colinde regionale provenite din mai multe zone ale țării cuprinse sub genericul original “**Noi umbăm și colindăm**”.

Ca expunere generală, am păstrat în prima parte capitolul care prezintă creații ale poezilor din – și despre - spațiul concentraționar comunist, unde, alături de alți autori, pot fi întâlnite un mănunchi din versurile poetului Andrei Ciurunga³⁾, atât din cele transmise clandestin în exil cu toate riscurile și publicate în revista “**Carpații**” dela Madrid sub vechiul său pseudonim literar Radu Cahuleanu⁴⁾, sau din cele care au văzut lumina tiparului în volume tematice alături de alți autori, ori aparținându-i în mod exclusiv, cum ar fi “**Poemele cumplitei Canal**” editate la Craiova în anul 1992.

Partea a doua a lucrării raportată la exil cuprinde, decalate, câteva medalioane în versuri ale poezilor Vasile Posteuca, Ion Țolescu⁵⁾ și Aron Cotruș, versuri răsfirate desprinse din ziarele și revistele anticomuniste din diasporă sau tipărituri, dar și din cele ale altor autori care și-au făcut simțită prezența în publicistica legionară din exil.

Am încheiat cu un grupaj de fabule din creația poetului Vasile Militaru, poetul care a îndurat și s'a confruntat cu atâtea pătimiri nedrepte și

umilințe în timpul vieții, a cărui operă rămâne în continuare – din păcate – ignorată și zăvorâtă de obscurantismul refractar al legilor ce s’au impus asupra cunoașterii și înțelegerii adevăratei culturi și a reprezentanților ei.

S’a păstrat ca și la primul volum forma originală a poemelor, iar în unele cazuri ne-am îngăduit să facem anumite precizări ori scurte notații, după caz.

Ne propunem să continuăm cele începute cu cel de-al treilea volum pe care îl avem deja în pregătire, mulțumind cu această ocazie celor interesați pentru răbdarea și înțelegerea ce ne-o acordă.

Nicolae Niță

1) _____

- Ne-am permis să asimilăm capitolului și un însemnat număr de versuri provenite din mediul popular legionar...

2) _____

- Vezi și “**Presa Legionară**” de Nicolae Niță. Editura “Libertatea”, Jacksonville, 2017.

3) _____

- Nume real la naștere: **Robert Eisenbraun**; după ieșirea din închisoare, schimbat în **Andrei Ciurunga**...

4) _____

- Pseudonimul literar sub care i-au apărut colaborările la diverse reviste literare din Basarabia și pe care l-a folosit la semnarea mai multor volume de versuri tipărite: “**Melancolie**” (1936/1941), “**În zodia cumpenei**” (1939), “**Poemele dezrobirii**” (1943), “**Cântece de dor și de război**” (1944), sau placheta intitulată “**Poeme de dincoace**” scoasă clandestin la Brăila în primăvara anului 1947, după strămutarea autorului în România odată cu cucerirea sovietică a Basarabiei.

5) _____

- Vezi și (Zani) Ion Țolescu-Văleni din prima parte a acestui volum...

Ilustrația: D. Anastase

ȚARA MEA

Nu e Țară mai frumoasă
Ca a mea pe astă lume,
Vesel inima-mi tresare
Când i-aud iubitul nume.

Căci la noi ceru-i albastru
Ca un zâmbet de cicoare
Iar câmpiile 'nflorite
Par un imn de sărbătoare.

Râuri de argint, ca'n basme,
Șerpuiesc printre coline,
Verde de smarald e lunca
Holdele-s de aur pline.

Iar prin văi împrejmuite
De grădini cu pomi în floare,
Mândre sate cu biserici
Strălucesc, scăldate'n soare.

Munți semeți, cu fruntea albă
 Străjuesc peste hotare,
 Peste glia strămoșească,
 Dela Tisa pân'la Mare.

Pentru tine, scumpă Țară
 De va fi să mor odată,
 N'o să-mi pară rău, căci tu ești
 Dorul meu, viața-mi toată.

Nicu IANCU-PĂLTINIȘANU

"Foaia Poporului", Sibiu, 1926 (inclusă și în volumul omagial apărut postum **"Nicu Iancu Păltinișanu — Poezii"**, sub îngrijirea Prof. Dumitru Paulescu și îndrumarea poetei Dr. Iulia Carâp (Brasilia, 1985).

VOM ÎNĂLȚA SPÂNZURĂTORI

În țara asta morții n'au morminte îmbrăcate 'n floare,
 Străinii sunt stăpâni și azi peste bogatele-i ogoare.
 Eroii, care au apărat pământul țării cu credință,
 Azi zac în temniță legați, răpuși de-atâta umilință.

Ne cheamă țara, frați Români. Veniți din corturi și palate
 Pe steagul nostru tricolor deviza este "libertate"!
 O! până când să mai răbdăm atâta neagră barbarie?
 Veniți Români îndurerați, să scoatem neamul din robie!

Vom înălța spânzurători, că prea s'au înmulțit tâlharii:
 Ieri ne luptam ca niște lei, azi ne jupoaie cămătarii.
 Vom răstigni pe cruci de vii, pe-aceia cari ne vând pământul,
 În jurul lor să sboare corbii, să-i bată ploile și vântul!

Înfrânți, săraci și-obijduiți, - nici morții pace n'au sub glie,
 Veniți Români îndurerați, să scoatem neamul din robie!

Vom înălța spânzurători, căci prea s'au înmulțit mișeii!
 Ne stăpânesc călăi infami, ne pradă țara fariseii!
 Ne fură banul cei străini și bogăția trădătorii,
 În țara care-o apărăm noi suntem astăzi cerșetorii.

În țara-aceasta, morții n'au morminte îmbrăcate 'n floare,
 Și venetici, sătui de jaf, ne calcă legea sub picioare,
 Ne cheamă codri, lunci, livezi, ne cheamă țarina pustie.
 Veniți Români îndurerați, să scoatem neamul din robie!

Vom înălța spânzurători, s'au înmulțit nelegiuții,
 Pungașii arși vor fi pe rug, scuipați în fețe paraziții!
 Plivi-vom țara 'n lung și 'n lat, neghina să se veștejească,
 Și cinstea să 'nflorească iar în mândra Țară românească!

Iustin ILIEȘU

Revista *"Pământul Strămoșesc"*, Iași. Anul I, Nr. 2, 15 August 1927.

MOARTEA NEBUNULUI

*"Eu sunt împăratul măririi
 Și vin peste văi și coline;
 M'alungă copiii cu pietri,
 Și lumea se teme de mine.
 În țara mea sfântă n'am țară –
 Secat e isvorul iubirii,
 Și câinii mă latră din urmă –
 Eu sunt împăratul măririi.
 M'alungă bogații cu ură,
 Săracii n'au lanuri de grâne –
 Eu sunt împăratul măririi,
 Și caut un codru de pâne" ...*

*

Un biet soldat sosit din luptă, proptit în cârjă de alun,
 Prin noaptea neagră dibuește și lumea zice că-i nebun.
 Cu sânge încheșat pe față, tremurător, fără putere,
 Înhoalbă ochii suri și tulburi, scrâșnește dinții de durere.
 Și țipă precum țipă vântul, și geme precum geme valul –
 În inima-i petrificată a stins furtuna idealul.
 Și urlă precum urlă lupii și râde, blestemă, înjură, -
 Prin noaptea neagră șchiopătează și spumă mestecă în gură.
 În părul lui sbârlit și muced foșnește-al viermilor alai
 Din răni țâșnește o duhoare, parcă ar fi un putregai.

E zdrențe tot. Nu simte gerul. Ce-i pasă dacă-i soare-or vânt?
Cu trupul înegrit de boală parcă-i un maldăr de pământ.
Viața lui e o speluncă prin care cerne mâna sorții
Durerile, nepăsătoare, și joacă duhurile morții.
Viața lui e fără visuri și fără doruri de izbândă,
Și ‘noată – navă sfărâmată – în oceane de osândă.

*

În fața unei vechi biserici Dumineca și ‘n sărbători
Nebunul predică mulțimei bogaților nepăsători:

“Bogați fățarnici, fără milă, lupi lacomi, turmă de mișei,
Blestem pe capetele voastre, bărbați, copii, bătrâni, femei!
Voi mă disprețuiți cu toții și râdeți de un biet soldat,
Care în clocotul furtunii cu pieptul lui v’ a apărat.
Mi-e trupul ciuruit de gloanțe, - străjer voinic dela hotare,
Am scris cu sânge în țărână: trăiască România-Mare!
V’ am dat o țară strălucită, zăgaz am fost pentru dușmani,
Si astăzi râdeți de durerea atâtor mii și mii de-orfani!
Voi vă scăldați în bogăție, eu bietul vierme, în noroi,
Noi am clădit o temelie pe care o săpați azi voi!
Eu mi-am pierdut în luptă mintea și brațul drept lâng-o cetate,
Și astăzi mor răpus de foame; - în țara noastră nu-i dreptate!”

*

Bogații râd amar, înjură și tainic la urechi își spun:
“Lăsați-l dracului, să piară, ce-i pasă țării de-un nebun”.
Apoi se ‘mprăștie cu toții spre crâșme și înspre palate,
Rânjesc cu ură dinții galbeni, și-aprind lulelele-afumate.
Nebunul singur stă pe gânduri cutremurat de agonie,
Înalță-o spadă către ceruri, dar spada este de hârtie.
Bogații râd amar, înjură, el pare un apostol mut,
Pe care l-au gonit păgânii, l-au huiduit și l-au vândut.

*

În noaptea neagră ca o criptă, când fulgii albi din ceruri cad,
Să fie care colț de stradă parcă-i peșteră de iad,
Nici vânturile nu colindă, bogații grași adorm pe rând,
Nebunul singur mai aleargă și urlă ca un lup flămând:

“Eu sunt împăratul măririi
 Și vin peste văi și coline;
 M’alungă copiii cu pietri,
 Și lumea se teme de mine.
 În țara mea sfântă n’am țară –
 Secat e isvorul iubirii,
 Și câinii mă latră din urmă –
 Eu sunt împăratul măririi” ...

În zorii zilei mort în stradă zăcea nebunul înghețat,
 Străjerii alungară câinii dela cadavru-i mutilat.
 Râdeau copiii fără milă, ironic îl priveau bogații,
 Și îl isbeau cu pari în țeastă sătui de alcool, argații.
 Apoi îl duseră la groapă fără de cruce și cununi,
 Groparii-l îngropară ‘n silă: - ce-i pasă țării de nebuni?

Iustin ILIEȘU

Revista “Pământul Strămoșesc”, Iași. Anul II, Nr. 3, 1 Februarie 1928.

ARDEALULUI

Ardealule, străvechiule Ardeal
 Martirizat de hoardele flămânde,
 Pământ, în care doarme Decebal
 Sub zările senine, surâzânde.
 Ardealule, Ardealule străbun,
 Martirizat de neamul lui Arpad
 Pământ sfințit cu urlete de tun
 Când sângele curgea fără de vad;

În sânul tău, acuma plin de flori
 Cu visuri, cu noroc și cu iubire,
 Altă-dată se ‘nălțau spânzurători
 Și se clădeau întinse cimitire
 Prin codri păsărelele plâneau
 Și văducele suspinau la porți,
 Isoarele în hohote gemeau
 Și mamele ‘și plâneau copiii morți;

Răspântiile toate ‘ți erau pline
 De oase și de cranii putrezite

Și valurile râurilor line
 Strângeau mereu, dureri nestăvilite.
 Pe ceru 'n seninat, pribeagul soare
 Era mai pal, mai trist și mai străin
 Și holdele pe 'ntinsele 'ți ogoare
 În loc să aibă ploaie, - aveau venin.

Bisericile îți erau închise
 Și școlile 'ți erau maghiarizate,
 Iar visurile îți mureau ucise
 Pe drumurile lungi și sbuciumate.
 Prin temniți grele îți suiau Cristoșii
 Calvarurile fără de sfârșit
 Și câmpurile toate 'ți erau roșii
 De focul, ce ardea neconținut.

.....

Dar astăzi, când s'au dus acele vremuri
 Și visul milenar ți s'a 'mplinit
 Când nu mai plângi și nu te mai cutremuri
 Sub lanțul de robie, ruginit.
 Te prinde 'n hora veche, strămoșească,
 Să iasă din mormânt și Decebal
 Și 'n sânul ți numai visuri au să crească,
 C'al nostru ești de-acum, drag Ardeal.

A. GURGU

Revista "*Pământul Strămoșesc*", Iași. Anul II, Nr. 24, Crăciun 1928.

P A T R I E I

Fii mândră, Țara mea, nu plânge,
 Căci vom porni ca mâine la asalt;
 Pe-acei ce Te hulesc îi vom înfrânge
 Ca la Oituz sau ca la Podu 'Nalt.

N'ai teamă! Feciorii tăi ce zac,
 Durerile, îi vor uni pe toți;
 Și vor porni cu munții la atac
 Cu vulturii și cetele de Moți.

Tresaltă Patrie crescută'n libertate,
Căci glia Ta ni-i scumpă tuturor;
În plânsul ei e lacrimă de frate
Și răzbunare celor care-o vor.

Jurăm cu toți, că Nistrul tot la Răsărit
Va sta să ne păzească de dușmani;
Nici Dunărea, nici Tisa n'a primit
Străini vr'odată'n țara de Romani.

S'au furișat când înduram amarul,
De Ți-au răpit copilele din tindă;
Te-om răzbuna așa cum Ți-i calvarul
Patrie 'ntre Patrii, suferindă.

Sus fruntea! E lupta pentru Tine!
Suntem puțini, dar sufletul e mare:
Decât supuși sub liftele străine,
Mai bine să perim dintre popoare.

I. Popovici - Tecuci

Ziarul "*Garda Basarabiei*". Anul I, Nr. 1, 1 August 1932.

HAIIDUCESC

Căpitanului

S'a deșteptat în mine, dorul iară,
De-a hoinări ca'n vremuri prin păduri,
Cu ochii ațintiți spre munții suri,
Cântând din frunză 'n fiecare sară.

Hai murgule să ne pornim prin țară,
Netemători ca doi voinici panduri,
Ca doi haiduci cu prăzile 'n coburi,
Prin luncile pustii cu frunza rară.

Acelaș dor s'a deșteptat în mine,
Să rătăcesc pe câmpurile pline
Cu flori de sânziană și cicoare.

Să uit amarul vieții care doare,
Să chiui și să strig moldovenește
Cântând ca'n vremea veche haiducește.

A. G. DELAFÂNTÂNELE

"Garda", com. Domnești, Muscel. Anul 1, Nr. 6, 9 Aprilie 1933.

(reprodusă din revista *"Pământul Strămoșesc"*, Iași. Anul V, Nr. 3, 1 Martie 1933).

D R U M

Dorul meu ca un pribeag
Tremură din prag în prag.

Visul care nu-mi dă pace,
Nici nu plânge, nici nu tace.

Gândurile-mi toate fug,
Brazde tinere de plug.

Cer din lut și Cer din apă,
Groapa zilelor mi-o sapă.

Anii trec și anii vin,
Veac de năzuință plin.

Merg încet, opresc, alerg,
Urma plânsului o șterg.

Sui un deal, cobor o vale
Și strâng truda depe cale.

Și mă duc ca o părere,
Fără țintă, fără vrere.

Când mă duc și când mă 'ntorc?
Veacuri strâng și veacuri storc!

A. G. DELAFÂNTÂNELE

"Glasul Studențimii", Iași. Anul 1, Nr. 2, 25 Martie 1934.

CÂNTEC DE PRIGOANĂ

(Pentru tinerețea mea...)

În zorii vieții ieșii în pridvor
S'adun tinerețea din cetini
Și'n spuză de stele topite în zbor
Să caut surâs de prieteni...

În zile de iarnă, prin lacrimi, văzui
Cum vremea izbește în stâncă
Și sufletul oastei cu trupul verzui
Cum luptă cu noaptea adâncă...

Un pumn de mălai îmi dete puterea
Legată puternic de glie,
Mălaiul, în veci, să-mi fie averea
Și hrană în lume să-mi fie...

Trecui prin viforniți și neguri adânci
Cu brațele prinse'n cătușe
Și-mi roaseră temniți cioplite în stânci
Grăirea strivită'n călușe...

Cu trup istovit și suflet în spumă
Prin noaptea prin lume căzută
Venii să găsec privire de mumă
În vatră de casă tăcută...

Dar prispa bătrână trosni sub călcâi...
Adâncă și grea prăbușire
În floarea vieții, sub pasul dintâi,
Cu rănilor strânse'n potire...

...În zile de iarnă s'aude în zori
Cum plânge o umbră căzută
La ușa vieții legate în sfori...
Blesteme, paragini, cucută...

Dionisie COSMA

Revista "*Cuvântul Studențesc*", București. Anul X, Nr. 2-3, 20 Ianuarie 1935, pg. 9. Din nota publicată la finele publicației în rubrica "Administrative și redacționale", aflăm: "În acest număr

ne-a fost cenzurată în întregime "Balada celor trei haiduci" de Radu Gyr (pag. 8 și 9)". Orice alte comentarii de felul cum acționa și se aplica cenzura asupra publicațiilor naționaliste, sunt de prisos...

DOMNUL DE ROUĂ

«Numai noaptea, Domn tânăr
de Rouă suia către Râmnic cărare
înstelată... »

Legendă oltenească

În baladă plânse
ori în amintire
Domnul cu nestânse
umbre de safire ?

Cneaz de stalactită
și lumină nouă,
prinț de stea rănită,
Voevod de rouă.

Ce blestem de fată
a vrăjit și doare
Domn de nestemată
dușmănit de soare ?

Chiciură ce arde,
lacrimă sau cneaz e,
de se teme chiar de
luna cu topaze ?

Numai noaptea pleacă
în rădvan ca fumul.
Luna îl înneacă
legănându-i drumul.

Stele-l văd cum calcă
peste flori serafe
și voevodal că
umblă pe garoafe.

Rouă 'mpărătească,
Domn de flăcărue.
Alba lui caleașcă
prin smaragde sue

scrânciob de petale
nuferi, chiparoase,
legănări florale
spre râmnice mătase.

Unde 'n așternuturi
de polen subțire
pâlpâe cu fluturi
limpede iubire.

Crăiasă vâlceană,
voaltă și descântec.
Serile pe geană,
stelele pe cântec.

Dragostea: grădină,
umbre amândouă.
Domnița, tulpină, —
voevodul, rouă.

Când cocoșii însă
strigă, roșu, 'n ceruri,
crai de sticlă plânsă
pleacă 'n giuvaeruri.

Fuge, să nu-i prindă
zorii faetonul.
Tremură — oglindă
și inel, cuconul.

Înapoi aleargă
giuvaerul rece,
ziua să nu-l spargă,
cerul să nu-l sece.

*
* *

Coacăze amare
plângi, de-acum, baladă.
O tristețe mare
pe stihuri să cadă...

Bate cozianul
nopti de primăvară.

Fâlfâe rădvanul
clar ca o vioară.

Urcă printre iriși
paradis cu lună,
unde, limpezi, mirii-și
fac din cer cunună.

Noapte, nu apune,
curgi o veșnicie.
Într'un nufăr pune
Pat de cununie.

Rămâi, dimineață,
sub clopot de mare.
În culcuș de ghiață
nu răzbate, soare.

Stele reci să plouă
peste anemone...
Înzăuat în rouă
fragedul cucon e.

Dimineții clare
îi teme săgeata
Rădvanu 'n cleștare
ferecat stă gata.

Dar culcată 'n dalii
mireasa visează
zori cu evantalii
în culcuș de rază.

Vrea peste iubire
aurori cu steme.
Străveziul mire
pentru ce se teme?

— Prințe de oglindă,
nu fugi când vine
soarele să-ți prindă
în argint rubine.

Trist se zbate craiul,
ci albe săruturi

Îl adorm în raiul
clătinat de fluturi...

Fără svon se 'nalță
viscole bălae.
Zorile și 'ncalță
botfori de vâpae.

Brățări de jeratec
la glezne solare.
Din sărut molatec
crai de geam tresare.

Zăbovit se-aruncă
în caleașcă lină.
Ziua îl alungă
cu șerpi de lumină.

Soarele-l întrece
aprinzând țintaur.
Domn de perlă rece
e rănit cu aur.

Lacrimă gonită,
prinț de luminiță.
Fuga lui rănită
plânge-i-o, domniță.

Raze mari de soare
rădvanu-l răstoarnă.
Fii ascunzătoare,
crinule cu goarnă.

Dimineața-aruncă
după cneaz rubine.
Trandafirii spun că
voevodu 'n crin e.

Vâlvătăi destupă
crinul de beteală:
află prinț în cupă
plâns pe o petală.

Flacăra dușmană
topește și doare.

Rană diafană
sângeră în floare.

Domn plăpând se strânge
mărțișor de ploaie.
Licăre, se frânge,
pâlpâe pe-o foaie.

Cu 'nșelări apuse
tremură și pierde.
Domn de rouă fuse,
cântec sau părere?

Voevod de gală
ucis în baladă,
topit pe-o crinală
goarnă de zăpadă

și culcat în mine
cu lacrimă nouă, —
pal de crai de rouă,
tânăr domn de rouă.

Radu GYR

“Revista Fundațiilor Regale”, București. Anul II, Nr. 2, 1935.

U N S E M N

Să știi,
Că noi
Am fost stăpâni pe codrii și pe gii. . .

Am fost stăpâni pe codrii și pe gii
Și n'am slujit străinilor aduși de vânturi ;
Aveam altare și pământuri,
Și, spune slova din pisanii,
Că'n plaiul nostru niciodată
N'au curs pâraie de jelanii. . .

Am fost, de mult, odată. . .
Am fost o minunată gloată

Și-am coborât năvalnic de la munte
Cu Tudor Slugerul în frunte. . .

Tudore, Tudore,
Azi gloata română
Se zbate
În plug de durere, în jug de nevoi
Și-o fiară străină
O bate, -
O pleacă cu fruntea'n noroi;
Azi gloata rumână
Cerșește pe drum,
Iar cerul și norii
Apasă pe sate urgia ;
În țară, - puternic blestem, -
Stăpânii cu inimi de scrum
Îi fură moșia,
I-aruncă în temniți feciorii. . .

Auzi-i Tudore, auzi-i cum gem. . .

Nu mai putem, Tudore, nu mai putem,
Căci ne-au rupt cei lacomi și răi
Mejdina răbdării. . .

Un semn, Tudore,
Un semn doresc nepoții tăi
Și vor zvârli securea'n fruntea depărtării,
Va pune Jiul pieptul lui de taur
Și va izbi în stânci,
Din temnițe flăcăii vor ieși atunci
Și nou rumân,
Cu suflet și cu inimă de aur,
Va fi numit și ctitor și stăpân
Pe vremuri noi, pe neamul meu, pe codri și pe lunci.

Constantin I. GOGA

Citată în conferința din ciclul **"Studentimea și Idealul Spiritual"** susținută de Radu Gyr la Centrul Studentesc Doljan din Craiova, 9 Iunie 1935 (publicată și în format de broșură sub titlul de mai sus, Tip. "I. N. Copuzeanu", București, 1935). Vezi și volumul de poeme **"Inscripții pe veac"** de C-tin Goga...

BALADA CELOR TREI VOINICI

Slugi, jigodii, măscărici,
târfe, cutre, venetici,
vifleim de păpușari,
lipitori, sforari, grăjdari,
tot scursori de prin fanar,
și lingăi și cațaoni
unși la țarigrad cuconi
se umflară beizadele
sub valahul cer de stele.

Beizadea, lepădătură,
cu trei rafturi de untură
cocoțat în scaun, ca să
stea pe perini de mătăasă,
de mătăasă diafană
și să soarbă filigeană.

Iar în țară scie'n buchii,
arnăuții ca păduchii
bici, urgii, zaveră, jaf
românească frunte'n praf
cu spinarea răbojită
stă românul ca o vită.

Judecățile îi sug
pân' și fierul de la plug.
Despuiat până la piele,
coapsa-i crapă sub nuiele,
urlă'n jug, coace'n cătușe,
zace'n ocna de cenușe...
Temniți pline rod năluci
de panduri și de haiduci.

Trece lepra de-a călare
și'n răscruci la drumul mare,
ștreanguri negre se ațin
holbând leșuri de creștin.

Beizadeaua se îngrașe
 – gunoi scurs de pe fârașe –
 pântecos, se umflă'n plin
 ca o butie cu vin,
 și căpușe crește'n gușe.
 Pe mari pungi cu galbini grei
 vinde țara la mișei,
 la streini și cămătari,
 pripășiți de prin fanar.

Dar în toi de codru lung,
 unde stelele împung
 și călare pe jivini
 intră luna'n vizuini,
 când luceferii pieziș
 bat arginturi pe frunziș,
 trei feciori – proptiți în durdă –
 rupți din soare și leurdă,
 trei flăcăi – haiduci – pe gene
 cu amurguri și poene,
 cu ochi mari de căprioară
 și mijlocul trestioară,
 brațul: șuier, fruntea: scoc
 și sub coastă șoim de foc,
 au ieșit la luminiș
 cu luceferii pieptiș.

Pe cuțite și pe barde
 jurământ – jeratic arde.
 Tremură'n chimir de piele
 și svâcnesc pistoale grele
 – gușteri mari, ulii de fier –
 svârcolite din mâner,
 par' c'ar vrea să sboare afară
 cu aripi de piatră rară.

Frunză roșie mărgan
 tolănită în rădvan
 pe opt perini de mătășă,
 beizada sus somnoroasă
 trece 'n toi de noapte groasă.

Flăcări lungi de nestemate

trei haiduci țâșnesc de-odată
ca trei fulgere de piatră,
ca trei zimbrii de agată.
Sar pistoalele afară,
haiducește scot pe nară
sburături și plumb și pară...

În căleașca de mătase
iată, grasă, unsuroasă,
mâna 'nghiață cu inele
lângă pungi cu mahmudele.
Iar oftatul peste vad,
pe sub cetini lungi de brad,
s'a tot dus spre țarigrad...

Înghiți-l'ar criptele,
șoacății și liftele,
liftele spurcatele.
Lovi-l'ar bubatele,
slugile vânduților,
serdari arnăuților.
Lua-i'ar ducă-se'n pustii,
mânca-i'ar viermii de vii!

Muică Țară, uite grașii,
pezevenchii, ciocoiașii,
cum îți scui pă feciorașii!
Trei haiduci svârliți în besne
cu butuci de fier la glesne
în funingine jilavă,
într'o mlaștină buhavă,

Trei haiduci ca trei goruni:
talpa coaptă cu tăciuni,
șoldul ars și fruntea friptă
și spinarea'n spăngi înfiptă,
tâmpla rană și coptură...
mâna 'ntoarsă rășchitură...
funii ude cad pe trup...
clește roșu smulge unghii...
minghinele sparg genunchii.

Alelei! Blestem, blestem,

dar haiducii nu se tem.
 Nu se tânguie, nu gem.
 Când se frige talpa arsă,
 geana lacrimă nu varsă
 și haiducii nu oftează
 ci doinesc doină vitează,
 doină lungă, legănată,
 haiducească și bărbată.

Iar când crunții temniceri
 vin la gratia de fier,
 văd în temniță minune:
 văd cu ochii lor minune;
 negre, besnele de tuci
 nu mai gătuie haiduci.
 Dar îngeri de scânteii
 ard în noaptea temniței.
 Trei arhangheli de zăpadă
 cântă, sprijiniți în spadă!...

Radu GYR

Ziarul "*România Creștină*", Chișinău. Anul I, Nr. 7, 15 Iunie 1935.

CÂNTEC...

Zid de temniță jilavă,
 Mucegai crescut pe rană,
 Mirue cu stropi de lavă
 Sufletul ce cântă'n strană.

Îți voi închina cuvântul
 Și potirul cu putere,
 Căci mi-ai luminat avântul
 Prins în clește de durere.

De sub fruntea mea de ceară
 Ți-am adus un colț de noapte:
 O năframă de ficioară
 Pentru stupul tău de șoapte.

Știi, moluz topit în ceață,

Cum mă ferecai în lanțuri
Și mușcai cu dinți de ghiață
Trupul adunat din șanțuri...

Cupa ta de neguri plină
Ai turnat-o toată'n mine:
Azi lupoaica de lumină
Își înfînge dinții'n tine.

Tu mi-ai blestemat viața:
Sângeroasă și amară,
Să-și trăiască dimineața
Rătăcind pe drum, hoinară.

Mi-ai țesut în ger puterea
Și cu buze de otravă
Mi-ai băut din suflet mierea,
Zid de temniță jilavă...

Constantin I. GOGA

Ziarul "*România Creștină*", Chișinău. Anul I, Nr. 8, 1 Iulie 1935.

Țară, țară, încotro?

Holda ți-au furat streinii
Și tot aurul din munți,
Iar Românii poartă spinii
Suferințelor pe frunți.

Toți vânduții'n loc să piară
Dorm pe patul lor de flori,
Iar copii cu dor de țară
Zac mereu prin închisori.

Cântă muzica 'n palate
Ca s'adoarmă remușcări,
Iar săracu-și plânge toate
Lipsurile pe cărări.

Te-au legat la ochi mișeii
Și te-au asvârlit în drum.

Țară cu flăcăi ca leii,
Încotro pornești acum?

Const. CERVINSCHI

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 15, 19 Iulie 1936.

Mi-am văzut țara scăpată

Mă uitai la carul mic,
Mă înveselii un pic.
Mă uitai apoi la lună,
Viața îmi păru mai bună.

Hoinării puțin pe-afară,
Mă 'ntristai gândind la țară:
Numai jafuri și hoții;
Plânsul iar mă podidi.

Căpitanul mi-am privit,
Fața mi-sa'nveselit.
Mai privindu-l înc'odată,
Mi-am văzut țara scăpată...

Const. CERVINSCHI

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 26, 4 Octombrie 1936.

Rugăciune pentru ziua luminată

Doamne, mulțămim de'nvrednicire
că citii'n a stelelor psaltire
în prigoniri și chinuri an mănos
pentru slava Domnului Hristos.

Dă-mi puterea ca'n vânturi să stau drept,
în stâncă credinței din piept
să fărâș al urii uragan.
Să umilesc pe cel viclean.

Cu crucea chipului meu rumân.
Ca mirosna proaspătă de fân,

primită-mi fie taina rugăciunii
ca și duioasele tălângi ale pășunii.

De-o fi să ne'nverzească iar moșia
secată de vrăjmași, iar glia
Duhului Tău sfânt să'nvie
prin jertfă și prin bătălie,

mă'nvrednicește să'ngenunchez din plin
la crucea Ta ca Moța și Marin.

George ANTON

Revista "*Tara Șipenițului*", Cernăuți. Anul II, Nr. 1 - 2, Ianuarie – Aprilie 1937.

Cântec pentru slavă de Arhangheli

Ce Rarău, ce iezer, care cremeni
i-a rodit în pântec frați și gemeni?
Tânără furtună de lumină
i-a născut din coapsa ei mezină?

S'au desprins dintr'un iconostas
ori din șold de paloș de viteaz?

Poate-au pogorît din dimineață,
din azur, din pajuri, din sâneată,
Poate – auroră și aiazmă –
s'au fost rupt dintr'o catapeteazmă...

O sămânță de Arhanghel a căzut
și i-a înșădit pe ei, din lut.
Că pe fruntea lor ardea cunună
de Rusalii, ca un cerc de lună,
și sub coastă pâlăia o spadă
și Iisus cu umbră de zăpadă.

Când treceau printre viteji de stei,
codrii verzi se despicau și ei.
Brazi cântau cu brațu 'ntins în soare,
Munții ascultau în sărbătoare.

Luminând mereu printre prigoane,
se făceau prigoanele icoane.
Temnița, funingine jilavă,
se sfințe, în urma lor, cu slavă,
peste ocna lor de mucegai
cerul arunca un pumn de rai...

Brațul lor, în verde arcuire,
boltă înălța, de mănăstire,
sau căra din mare lespezi drepte:
peste veac clopotnițe și trepte.

Sfânt al Țării, Ion Gură-de-aur,
Sfânt pietrar al Neamului și faur,
Și Vasile mucenic dulgher
cioplitor de fulgere și cer...

Sângele lor – flacăra de soare –
era, poate, din aiazma tare,
că s'a dus să fumege, tămâie,
pentru Crucea răstignită'n cuie...

Moartea lor de sfântă rugăciune
vor veni altare și-o vor spune.
Și baladele s'or pogorî din munte
să le ducă numele pe frunte.
Basmelor și doina românească
vor pleca în veac să povestească
cum la 'ngropăciunea' mpărătească,
după sfinții morți cum în cazanii,
au mers Cozia, Rovinele, Roșcanii,
Basarabii și vlădicii 'n rând,
Arnota și Turda, lăcrimând...

Doamne milostive, ruga noastră
păcătoasă și nevrednică-i și proastă,
dar îndură-Te de Țară și-i arată,
Bunule, în mila Ta curată,
cum ai găzduit la Tine, Sus,
pe cei Doi Sutași ai lui Iisus
și'n Psaltirea Țării cum i-ai spus:

Ca să vină Țara și să-i vadă
ce frumos stau în icoane și'n baladă...

Cum surâd în verzi iconostase,
 cu lumini de-apururea rămase.
 Scriși, mucenicește, cu vâpsele:
 mâini de cneaz și tâmple cu inele,
 lângă mucenicii cu smerenii,
 lângă voevozii strânși la denii,
 lângă Horia cu oase sfârtecate,
 lângă Tudor din fântâna cu agate...

Radu GYR

Revista "*Rânduiala*", București. Vol. II, Caetul 2, 1937.

Mărturisire de credință

Luceafăr viu pe bolta năzuinței,
 Te-am încrustat în visul meu brumat,
 Spre tine urc izvoarele credinței:
 Arhanghel cu ochi verzi și chip bronzat...

Umila-mi stea rubine picurând
 În noaptea mea de ceruri smaraldine,
 Îngenunchind se bucură plângând
 Și-i gata să se stingă pentru tine...

Ionel ZEANA

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 27, Miercuri, 24 Martie 1937.

Popasul mânilor pe brazdă

Cheea de rouă pe ogor,
 Între romanițe și boz.
 Val foșnitor de orz
 Culcă 'ntre pagini dor.

Zorii cu omețe aurii,
 Bat în apele de atlas
 Sufletul nalbă a rămas
 Între bulgări uzi și stihii.

Teofil LIANU

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 44, Marți, 13 Aprilie 1937.

Pârâu mic

Am văzut cum curge'n vale
 Pârâiaș din munți spre poale.
 Printre pietre ascuțite
 Vălurelele zdrobite
 Tremură în spuma lor
 Umbrele pădurilor.
 Ochii mici ai stelelor,
 Răsăritul florilor;
 Și-auzii în vălurele
 Cântând dorurile mele
 Tril de doină și de brâu
 Înflorit într'un pârâu;
 Pușovaică banățeană,
 Într'o doină moldovană
 Într'o iederă olteană,
 Horă'n flori de măereană,
 Și'ntr'o mândră ardeleană.
 Între ele-și fac loc,
 Foc din valea lui Timoc
 Și în horă mi se prind
 Ciobănițele din Pind...

Grigore BUGARIN

Ziarul "Buna Vestire", București. Anul I, Nr. 41, 9 Aprilie 1937.

DRUM NOU

Buciumă 'n zări comandă sfântă și dreaptă.
 Acolo unde visează munții și brazii bătrâni cuvântă,
 O țară nouă și verde, de mult, ne-așteaptă.
 Haide, camarade, pornește la drum și cântă!

Frământă.
 În teascul tău de vrere dacă și romană
 Neprihănite legi din zări străbune.
 Uite, nu le mai doare azi nicio rană,
 Că vin zodiacii românești, înalte și bune.

Esti tânăr, voinic, și gândul tău e mare –
Disc năvalnic aruncat spre soare.

Hai, tinere, s'aprimem focuri seculare
Prin munții istoriei izbăvitoare!

Hai, no hai! –
Haiduci flămânzi de zare –
Spre soare!

Luminează azi slăvitele făclii
Peste ogoarele pustii,
Răspunde chemării – nu vii? –
Din veac!

Hai, tinere dac,
Să vezi,
Prin codri și livezi,
Păcatele vremilor ucise cum tac.

De-acum
Vorbesc, măi tinere camarade, legende și povești.
Te văd: ești gata să pornești.
Ești gata de drum!

Valeriu CÂRDU

Ziarul "**Buna Vestire**", București. Anul I, Nr. 48, Sâmbătă, 17 Aprilie 1937.

STRĂBUNI

(eroilor Ion Moța și Vasile Marin)

Îi văd pornind, doi vulturi, de pe creste,
Cu ochi de jar și zborul de furtuni,
Spre țara unde iadul dă de veste
Că zvârle 'n cer aprinsele-i genuni...

Din larg de veacuri, jertfa crucii este
Plătită doar de cei viteji și buni...
Dar moartea lor preface-se'n poveste
Și ei în stâlpi de flăcări..., în străbuni...

Și încă două glasuri vor răzbate
Pământul nostru 'n vremi învolburate...
Nu mai cădeți cu ochii în maramă

Și nu-i mai așteptați cu-atâta dor
Și, cât veți fi, voi nu-i mai plângeți, mame...
Ei sunt de-acum ai noștri-ai tuturor...

George TUTOVEANU

Ziarul *"Libertatea"*. Anul 34, Nr. 17 - 18, Paște, 1937.

DE UNDE SPrintENELE 'ncĂlțĂMinte !?...

de unde, sprintenele 'ncălțăminte,
pentru drumul zănatic, fierbinte,
ce saltă prăpăstii și-aleargă 'nainte ?!...

ca un cosaș pe-o coasă de foc,
răzimat-m'am pe fulgere și noroc...
din stâlpi de jar colibă mi-am clădit
pe-un pisc de viscole pândit...
în față, 'n spate — nici un pod
pentru mers și gând schilod...

cu glia aspră — frate geamăn,
pe piatră grâu de flăcări samăn...
dârz samăn sub furtuni, mă samăn...
cu nimeni și cu toți m'asamăn...

cu pași ce stâncile le rod, —
peste prăpăstii — voevod
și peste 'mpărății de glod...
răgaz mi-e sbuciumul, și-aluat...
 al meu e ce-am lăsat
 și-am dat
 cu stângăcie de argat,
 cu dărnicie de 'mpărat...

în mii de 'mpotriviri călit,
m'am prigonit, m'am jefuit
și-acum, ursuz, mă nsăr și scapăt,

pe drumu-mi fără de sfârșit
ca pe-o moșie fără de capăt...

Aron COTRUȘ

Revista "*Gândirea*", București. Anul XVI, Nr. 4, Aprilie 1937.

ÎNGERUL DURERII

Îngerul și-a aninat
La oblânc săgeată nouă
Ce sclipea ca un luceafăr.

Și-a pornit ne'nduplecat:
Flori cu'nsângerată rouă
Lăcrimau, sub pasu-i teafăr.

Frunzele'n păduri căzură,
În vârtej, pe-albastre lacuri
Ce s'au tulburat de vânturi.

Și s'a 'ntins o vreme sură,
Cum n'a fost de multe veacuri,
Peste ape și pământuri.

Cu odraslele bolnave
Lângă piept, fugeau nebune
Toate mamele pe uliți.

Iar pe mări furtuni grozave
S'au pornit ca să-și răzbune
Liniștea, cu foc și suliiți.

Năvi și oameni, în adânc,
Și-au aflat atunci odihna
In mormintele albastre.

Și, cu fulgeru 'n oblânc,
Mult trudi, să-și afle tihna,
Solul nimicirii noastre.

Către zori, văzu'n lumină
Că și-a zdrențuit veșmântul

Și i-a ruginit săgeata.

Și s'a 'ntors, cu ploii să vină,
Noapți, cam vreo optzeci: Răsplata
Nu era grea, fiind deplină.

Ștefan STĂNESCU

Revista "*Gândirea*", București. Anul XVI, Nr. 4, Aprilie 1937.

GHICITOARE

Vine lupul din pădure,
Dela stână oi să fure,
Iar ciobanii, lângă vatră,
Leagă câinii care latră.

Turma behăie și plânge,
Sfâșiată, toată sânge,
Dar ciobanii, turmii rudă,
N'au urechi ca s' o audă!...

Ghici, Române, rob al pâinii,
Cine-i "lupul", cine-s "câinii"?
Și ce sunt acei ciobani:
Paznici turmei sau dușmani?

Radu BARDĂ
(Vasile Militaru)

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 20, 20 Mai 1937 (reprodusă din "*Porunca Vremii*").

VETERANUL

Prietene, bătrânul care vine
Trecutul luminous poartă cu sine, -
Ridică brațul... cu salut roman
Să-l salutăm pe albul veteran.

În ochii lui umbriți ca faptul sării
A strălucit odat' mândria țării,

Au strălucit luminile curate
Ale chemării către libertate.

În chipul lui puternic, de granit,
A râs al vieții nouă răsărit,
Cuvântul încălzit de cuviință
A fost un chiot drag de biruință.

Prietene, cu larg salut roman
Să-l salutăm pe albul veteran,
Căci dreapta lui ce poartă azi toiagul
A ridicat în focul luptei steagul.

De câte își aduce el aminte!...
I-a curs ca Oltul sângele fierbinte,
Durerea cea de foc a ranei sale
I-a murmurat-o Dunărea în cale.

Cu tunetul și-a înfrățit cuvântul,
Și bucuria i-a cântat-o vântul,
Cu sufletul furtunei înfrățit,
El pacea și lumina ne-a' mpărțit.

Iar fruntea lui de anii grei brăzdată
Cununi de lauri a purtat odată
Și numele i-au pomenit pandurii
Și freamătul cel tânăr al pădurii.

Ridică brațul drept, să-l salutăm
Și jertfa lui s'o binecuvântăm,
Căci noi prin el și soții lui, nepoate,
Ne-am ridicat la sfânta libertate!...

I. U. SORICU

Revista "*Dimândarea*", Bucuresti. Anul 1, Nr. 1, Iunie 1937.

BALADĂ DE PRIMĂVARĂ

Țara verde,
ca o inimă haiducă de baladă,
și-a adus de peste Dunăre și mare

berzele: bucăți înalte de candoare,
și le leagănă pe harfe lungi de soare,
clopote de ghiață și zăpadă.

Râurile,
zimbri de argint,
se reped cu cornul înainte.
crengile'n odăjdii moi de mărgărint
scutură aiazmă pe morminte,
și, din adâncimi de oseminte,
umbre albe – vise albe – se ridică:
dintr'un cneaz un zarzăr se aprinde,
crește piersic dintr'o mână de vlădică...

Peste umărul Floriilor, bălai,
dacia ară cerul limpezimii,
cu plăvanii, peste zare, până'n rai,
unde plâng pe trâmbiți serafimii.

Noaptea, sus, pe stele călătoare,
trec călări pandurii către Jii.
Luna iese'n drum, la răgălii,
cu prăsele reci la cingătoare.

Vechi țărăm de berze și răsură:
Zac haiducii între vipere și broaște,
cad luceferii: anafură de Paște,
drumul – robilor cuminecătură.

Mucenicii, în icoane, se grijesc,
îngenunche prunii cosânzenei
și, sub lespezi, basarabii se gătesc
să se ducă la biserică, la denii.

Numai tu, neam răstignit, dormi sub pecete,
într'o gropniță cu viermi și mucegai...
Doamne, doi arhangheli îi trimete
să-i ridice piatra, pentru Rai!

1936

Radu GYR

Ziarul *"Buna Vestire"*, București. Anul I, Nr. 100, 27 Iunie 1937.

BIRUINȚA "OMULUI VERDE"

În gându-ți care se frământă
Sorbind cutezător din spațiu,
Norodu-și reazămă speranța
Și tinerele generații.

*

În ochii tăi pândari de zare,
Pe munți, pe plaiuri și pe glie
S'aprinde-un răsărit de soare
Și-o Națiune 'ntreagă 'nvie...

*

În vrerea ta în stânci săpată
Și'n râuri, doine de cristal,
Un Neam iobag își cimentează
Nădejdea într'un ideal.

*

Din pieptul tău deschis spre luptă
Își face Țara scut și spadă,
Convoi de idoli și nemernici
Sub lovitura ta să cadă...

*

Din brațul tău întins spre ceruri
Fă reazăm crucilor din turle,
La glasul tău porni-vor munții
Și brazii trâmbițând din surle...

Nichita MOȘNEGUȚU

FOC DIN CER, LA CRIPTĂ VERDE

Foc din cer, - albastru fulger, de Dumnezeire plin, -
A căzut, în miez de noapte, pe înaltul baldachin,
În a cărei Criptă Verde
Odihnesc, - făr' a se teme că sfințenia 'și vor pierde, -
Oasele mucenicite a lui Moța și Marin...

Cuprinzând cupola toată, flăcări mari horeau în sus, -
Horă 'n care, neatinsă a stat Crucea lui Isus, -
Semn că n'a căzut pedeapsă trăsnetul, ci ca să pună
Peste frunțile culcate o mirifică cunună,
Ale cărei flăcări sfinte, în culori de curcubeu,
Le-a aprins, în acea noapte, cu-a Lui mână, Dumnezeu!...

Noaptea, plină de furtună, era neagră ca păcatul
 Celor cari au pus pe Cruce pe Mântuitorul lumii, -
 Și, cu glas adânc de tunet în tot lungul și tot latul,
 Cerul, - aducând slăvire moaștelor din sânul lumii, -
 A vorbit, prin acel trăsnet cu zigzaguri verzi și lucii,
 Neamului care se ‘nchină lui Isus Christos și Crucii!...

“Jertfa marilor Arhangheli care-și dorm în criptă somnul,
 A primit-o ‘ntreagă Domnul!
 Ea va sta pe vecinicie,
 În lumina cea mai vie,
 Căci acei care căzut-au pentru Crucea lui Isus,
 Sunt Arhangheli ai Luminii celei fără de apus!...

Voi să nu le uitați jertfa!... Pildă fie-vă și ‘ndemn!...
 Cine luptă pentru Cruce, birue ‘ntr’al Crucii semn,
 Iar dușmanii-i se vor pierde
 Cu cenușa de sub Crucea, care stă pe Cripta Verde!”...
 N’au s’audă, numai surzii, n’au să vadă, numai orbii,
 Numai cei căror li-i scris să le scoată ochii corbii,
 Nu vor înțelege tâlcul trăsnetului de foc plin,
 Ce-a venit la Cripta Verde, pentru Moța și Marin!...

Însă cei cu drag de Țară, - cei întregi, la inimi, teferi, -
 Cei cu sufletul și mintea încărcate de luceferi,
 Au primit cerescul semn,
 Ca o candelă aprinsă ce primește untdelemn,
 Și, sporindu-i luminița, arde bine și frumos
 Sub icoana lui Christos, -
 Candelă ce, la răscrucea unui veac de neguri plin, -
 Pentru biruința Crucii, ca și-al Neamului destin,
 Au aprins-o, cu-a lor jertfă, Ion Moța și Marin!...

Facă milostivul Tată
 Ca, această din adâncuri candelă străluminată,
 Flacăra să nu-și mai stingă niciodată, niciodată!

24 Iunie 1937

Vasile MILITARU

Ziarul “*Libertatea*”. Anul XXXV, Nr. 26, 1 Iulie 1937

ȚARA MEA

Pe-aceste bărăgane străvechi, fără hotare
Pe-unde-odinioară se'nvredniciră Sciții,
Pe munții ce-și pierd fruntea în pâcle soțioare
E PATRIA mea VERDE, cu plaiul Mioriții...

Au scris de ea'n hrisoave, pe vremuri, cronicarii,
Și ctitori o durară în schei și mânăstiri,
Au sângerat-o 'n lupte arcașii și hânsarii,
Și-o răsculară 'n cete, panduri din Vladimiri.

Îsi creste piscuri albe, prin veacuri, tot mereu,
Și-o suie peste culme, voivozii din mormânt;
Pe ses, pe plai, pe munte o poartă Dumnezeu,
Lărgindu-i zări de slovă, de pace și pământ.

De jos, de sus, tu Țară, îți scaperi crezuri grele,
Pe căi ce ne par visuri, din fulger și răscoală...
Te risipești, măreață, de-alungul vremii mele,
Și mâine îți vei face – intrare triumfală.

Petre PAULESCU

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 32, 12 August 1937.

MULȚUMIRE

Mulțumimu-Ți, Doamne, că ni L-ai trimis,
Îl chema un neam întreg de veacuri multe,
Din pământ, din cer, din codri: să-L asculte;
Să-i îndeplinească cel mai mare vis.

Îl avem. E pentru toți. Pentru săraci și pentru Tine.
Cântă pentru El și primăverile și munții;
S'au pornit toți codrii de feciori să I se'nchine,
Și arhanghelii ce I-au zidit catapeteasma frunții...

Doamne, Tu I-ai dat poruncă peste Neam și Țară:
Vifor de dreptate pentru mari și mici. Si scut,
Să ne dea'nțelesuri sfinte trudnicului lut,
Să putem să Te mărturisim, în lume, iară.

Ni se'ndreaptă Neamul spre Rarău de cer, în sus,
 Peste veac, peste morminte, peste sate;
 Prin păduri și peste șesuri cotropite și furate
 Il vedem trecând îngândurat alături de Iisus.

Din morminte Căpitani și Voevozii Putnelor se scoală
 Să se'nșire'n oaste, ca pe vremuri, aprigi, să-L slujească,
 Pentru-o nouă temelie de mărire românească...
 Fulger și poruncă uriașă de răscoală.

Ridicămu-Ți, Doamne, catedrală de mărire cât o Țară,
 Pentru El și pentru cei ce l-au trimis ocară;
 Să putem săpa istorie de foc cum nu s'a scris.
 Mulțumimu-Ți, Doamne, că ni-L-ai trimis.

Vasile I. POSTEUCĂ

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 147, 17 August 1937.

Schiță de poem

(din vol. de poezii "*Revolte*"), 1937

Pădurile arhaice vestesc departe,
 în zorii morți de ploaie, vânători regale:
 un semn ciudat îi cade'n coala depe carte –
 stejarii au pornit cu turlile la vale.

Chemarea sângelui răsună'n văi și bate
 sălbatic în frunzisul fagilor, prin care
 va luneca un chiot de eternitate –
 cu focuri ciobănești și iz de depărtare.

Cu steaua viitoare vei porni; amară
 Va undui cu liniști stinse zarea noastră
 De-arhangheli răsăriți pe lutul tău de seară,
 Dar iată cum pe tâmpla ta de ștei, albastră,

Lucește flacăra credinței în Căpitan
 Și țărna rumânească-ți stă de logodire;
 Arhanghelii ne-adună, uite, verde lan, -
 Legionile ascultă cum îți dau de știre!

I. MUR

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 142, 18 August 1937.

Rugă de moț

(fragment din poemul apărut în revista "Freamătul Scoalelor", 1937)

“Te vor cânta din tulpnice toți Moții
Și vor lăsa, drept testament, cuvinte
Să te slăvească mâine strănepoții
Când vor ciopli ciubare și fluerile sfinte.

Din neam în neam, pe donițele scrise,
Vor crește rugăciuni pădurile de brad,
Vor ridica, sărmanii, troițe mari de vise –
Băieșii dela Baia și frații lor din Brad”.

Valeriu CÂRDU

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 142, 18 August 1937.

SCHIȚĂ DE POEM

“Când m’or coborî’n mormânt,
fiecare frunză va fi cuvânt,
ochii vor lumina în amintire,
ca să dea serilor de știre:

țara heruvimilor să vadă
cum le vine fratele’n livadă,
logodit cu șoapta vântului
în umbra pământului,
între noapte și zi, -
iar cine va auzi
suișul sângelui
la tâmpelile muntelui,
să se uite cum trupul meu
s’a așezat
în inima lui,
la dreapta soarelui,
la amiază de bine și rău –
cum a hotărât Dumnezeu”.

La rubrica intitulată "Cuiburi de Lumină" din pagina culturală a ziarului semnată cu inițialele M. S. (Mircea Streinul), poem continuat de altfel în multe din numerele viitoare...

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 143, 19 August 1937.

GÂND DE ASUPRIT

Muntele, ca un voinic bolnav, cu pieptul sfâșiat,
Rănit de moarte și schimbat de vremi nedrepte,
Așteaptă să vină uragan năpraznic, binecuvântat,
Istoria s' o răstoarne și legile să' ndrepte.

Iată, pe culmile munților azi se ivesc
Oameni subți dar tari ca așchia de cremene,
Răsar în pâlcuri și rândurile aspre cresc,
Cine-i vede, cu morții poate să-i asemene.

Mai răbdați o clipă! – le spune umilul popă sătesc –
Că vine, fraților – sunt semne! – și sorocul hoților.
Veți zidi, rumânime destin împărătesc,
Neamului întreg, muntelui, Dunării și Moților!

G. B. DAN

Ziarul *“Buna Vestire”*, București. Anul I, Nr. 143, 19 August 1937.

RUGĂ

Trimite Doamne țara din visul meu năier
Pe vulturi de'nserare aprinși în prundul lunii,
Că pârgul rugii mele, cu toamna și lăstunii
Își arde'n strana zării aripile de cer.

Prin smirnă de utrenii deschide uși de crin
Când trec la câmp sătenii, cu pași de veri și toamne;
Întinde jarul mâinii să Ți-l sărute, Doamne,
Troițele credinții din veacul stins suspin.

Trimite Doamne țara din visul meu năier.
Cu pluguri prinse'n coapse paragini să se darme;
Să cânte'n fluier lutul și ochii să nu sfarme
Statui de pirați albaștri, din ape și din cer.

Privind cum zboară anii, cu aripi mari, de grâu,
S'aprind lumini de lacrimi, plecat pe vremi și carte,
Când șerpi vor crește'n mine și'n piatra frunții sparte.
Să treci prin neguri, Doamne, cu soarele la brâu.

Constantin GOGA

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 145, 21 August 1937.

MINERUL

-variantă-

acum: sătui, puternici, semeți,
nu-l vedeți, nu vreați să-l vedeți:
negru sobol,
în sbateri nebune
caută, scurmă
flămînd și gol,
în mine de aur, de fier și cărbune...

Ce-i mari rămîne,
peste apă și pîine,
e ziua de mîine
e zarea de mîine
ce nesfîrșite curcubeie-aruncă
peste crîncena-i muncă...

mîine,
crește-or, pentru hămăeselile-i păgîne,
rîuri de lapte și codri de pîine...
mîine,
el,
azi n'are pat, n'are pîine,
dar mîine,
va stăpîni pămîntul cerul,
rodnic ca natura, athletic, de-oțel,
el,
minerul...

Aron COTRUȘ

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 146, 22 August 1937.

A nu se confunda cu poemul care poartă același titlu din vol. "*În robia lor*", Arad, 1926. Vezi și varianta extinsă a poeziei de mai sus apărută în placheta "*Minerii*" (Ed. *Universul*, București, 1937).

ÎN CODRU...

M'opresc din drum pe stâncă asta sură;
E rece și cu coapse de bazalt.
Stelele târzii mai tremură'n înalt
Aurii și mici cât boabele de mură.

De mult apusă-i luna'n lunci de brad.
Ci totusi, pașii de lumină stăruie pe frunze...
Luceafărul de zi, cu zâmbetul pe buze.
Privește bulgări albi de nor
Cum peste vârful cad –

În zare zorile-și vars'argintu'n gol...
Molizii somnu-și freamătă cum frunza nucii.
Pe cărare dorul meu pocnește foaie după foaie, -
Ca haiducii,
Și-ar vrea să treagă'n ochiul soarelui
Un glonte de pistol!

Prea i-e, de-o vreme, miersul aplecat,
Ca de iobag!
Ce Dumnezeu! – Că doar îi Țara noastră!
Pentru noi își culcă ceru'n ape pajiștea albastră
Și pentru noi întineresc pădurile de fag!

Nu are drept! – Azi nu mai poți să plângi!
Destinul nou se scrie-acum cu spade!
Nu cade lumea de s'o înroși zăpada!
Între goruni va fi aceeași umbră groasă,
De s'o frângi.

Haiducii-au mers cu cușma pe sprânceană...
Și'n pieptul nostru-i sânge de haiduc!
Roibul alb cu coamă neagră
Sboară când aude glas de cuc –
Foiliță foaie, foaie foileană...

Pavel P. BELLU

RUGĂ NOUĂ

Apleacă-te pe brazda nouă țară
 Și-o lacrimă alunecă spre mine,
 Să-mi cresc tulpină dreaptă'n primăvară
 Ca spicele de rod să-mi fie pline.
 Nu-s bob svârlit așa la întâmplare
 Pe rugul brazdei care m'a primit.
 Vreau jertfa mea să crească nouă'n soare
 Cu sufletul deschis spre răsărit.

Așteaptă-mă să mă lovesc în viață
 Să-mi fie creștetul sonor amvon,
 Și cântecul să-mi fie dimineață,
 Viața mea să fie numai svon.
 Si când de soare fi-voi pârguit
 Apleacă-te și mă ridică'n mână
 Din brazda nouă'n care m'am ivit
 Adună-mă în palma ta, stăpână.

Adună-mă ca pe un bob de jar
 Și mă aruncă iar 'n veșnicie;
 Nu vreau să-mi fie jertfa în zadar
 Și viața iarăși goală și pustie.
 Ci-apeleacă-te pe brazda nouă iară
 Și-o lacrimă alunecă spre mine
 Să mă ridic senin în primăvară
 Cu vișele de tine iarăși pline.

C. ȘTEFĂNIU

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 149, 26 August 1937.

RUGĂ PENTRU SPADA ARIHANGHELULUI

Spada Ta, rugămu-ne să fie
 Fier de plug călit în apa punții;
 Fier de plug flămând de sold de vreme;
 Fier cu fierul înfrățit cu munții.

Ca să ari cu dânsul și să spinteci
 Veacul tot dealungul și dealatul
 Dezrădăcinind din brazde pirul
 Pălămida, scaiul și păcatul.

Să ți-l tragă tauri ca de vifor!
 Să ți-l mâne un haiduc de piatră!
 Să rămână arătura'n urmă
 Netedă și sfântă ca o vatră.

Să răsară 'n soare verzi și drepte
 Faptele cu sâmburii de pară,
 Ale căror tari arome-coapte,
 Să se simtă mii de ani în țară.

E(Lisabeta) V. POPA

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 148, 28 August 1937.

ȚARĂ NOUĂ

“Țară sfântă, țară nouă,
 Inima ți-e frântă'n două,
 Sufletul îți e furtună,
 Lacrimile stropi de rouă
 Și pe frunte porți cunună;
 Curcubeu,
 Ce-a fost dat ca să ți-l pună
 Dumnezeu!”

Augustin HOTĂRANU

(fragment din poemul cu titlul de mai sus)

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 154, 1 Septembrie 1937.

Din "**Cântece de piatră**”:

“Măi ogor frumos și rumânesc,
 Știi tu pentru cine 'n soare
 crești atâta grâu domnesc?

Știi cât sânge și sudoare
 am lăsat muncind în tine, -
 dar nu-i nimeni să mă vadă,
 să m'audă,
 să-mi aline,

rana care greu mă doare
și mă ține,
de-a făcut umbră din mine...
Măi ogor frumos și rumânesc
Unde-i grâul tău domnesc?"

George IONAȘCU

(frag. din vol. în manuscris "Cântece de piatră", 1937)

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 155, 2 Septembrie 1937.

Semn în veac

"Mi-am aruncat păcatele 'n ogradă
și buruiene 'nalte au crescut,
de s'a ascuns lumina din fereastră.
Pe prispă spinii stau grămadă...
Cât am dormit parc'a trecut
o prajă peste casa noastră.

Mă uit la mine și nu cred
ca eu țăran voinic de altădată
s'ajung ca umbra-mi să nu-mi văd.
Îi știu pe cei ce-au semănat
ruina în casa mea bogată...
Mă duc s'adun voinicii 'n sat!"

George IONAȘCU

(Din vol. în manuscris "Cântece de piatră", 1937)

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 157, 4 Septembrie 1937.

Cine-mi ascultă glasul...

"Cine m'a auzit vreodată cântând,
cine m'a văzut vreodată plângând?
Nimeni
nimeni...
Dumnezeu știe
cum trăiesc în Țara cu atâta bogăție.
Nu spun niciodată

că frate-meu mi-a furat averea toată; -
 dar strig cu glas înalt și mare
 că frate-meu și-a găsit alt frate
 strein de cruce și de rumânească dreptate!...
 Glasul meu se aude în zare,
 cine-l ascultă oare?...
 Numai Dumnezeu știe
 cât o să mai trăiesc fără mândrie”.

George IONAȘCU

(Din vol. în manuscris “Cântece de piatră”, 1937)

Ziarul “*Buna Vestire*”, București. Anul I, Nr. 157, 4 Septembrie 1937.

VENIM ȘI NOI!

Eroilor noștri
 I. Moța și V. Marin

De jertfa voastră copleșiți,
 Noi cei legați prin jurământ,
 Să apărăm acest pământ
 Și să scăpăm pe obidiți,

Vom căuta să fim ca voi!
 Ne-am încleștat de-același vis
 De-acuma drumul e deschis
 Să ne-așteptați, venim și noi!

Const. CERVINSCHI

Ziarul “*Libertatea*”. Anul 35, Nr. 36, 9 Septembrie 1937.

“Poem”

“Fecioara, ziua e’n margine de câmp,
 din roua nopții pe umeri duce’n sat
 găleata plină cu raze și lumini.
 În fuga drumului toți pomii s’au mirat.

Tăcerile nu stăruie mai mult
în nici o liniște de brațe către cer.
Întinderi numără trecute ierni
și brazda cântă primăveri sub fier”.

Ștefan BUCOVSCI

Ziarul *“Buna Vestire”*, București. Anul I, Nr. 164, 12 Septembrie 1937.

IZVOD

“Voi poposi prin țarini, pe’nserat,
Când umbre cenușii se vor plimba alene
Și întunericul, ca un cioban trudit,
Va coborî de prin păduri bucovinene.

Și prin ogoare de uitare și tăceri
Voi însemna, cu plugul meu, Izvod,
Să fie mărturie pentru veac
Pân’la’nvierea rumânescului norod”.

E. VĂRARA

Ziarul *“Buna Vestire”*, București. Anul I, Nr. 165, 14 Septembrie 1937.

RUGĂ ÎN EXIL

“Doamne, fagii ce frați buni sânt
în chimvășia acestui ținut verde...

În ei mi-aud bătaia inimii ‘n pământ
Și’n cer, cum lin între strămoși se pierde.

Arborilor tuturor, de-o lume
Cu pârâul, pajișitea, miorile.
Le spun – ca și aproapelui, pe nume –
Și-ascultăm în lanuri suspinând comorile.

Împrejur păcatele-au crescut
Și neamul mi-i schilod, sărac...

Necinstesc străinii – de temut –
 țărna sângelui viteaz de rege dac.

Primește-a noastră ‘ngenunchere,
 A fraților stejari și-a brazilor –
 Pe culmi smerită priveghere,
 Și-ascultă rugăciunea camarazilor
 Din a temnițelor reci unghere!

Întărește-ne în lupta crucii tale!
 Viața celor buni cum crinul
 Mănăstirilor vovodale,
 Jertfă fie-ți ca tămâia spre seninul
 cerului măririi tale.”

Gh. ANTONOVICI

(frag. din vol. în manuscris **“Vecernii în Arboroasa”**, 1937)

Ziarul **“Buna Vestire”**, București. Anul I, Nr. 168, 18 Septembrie 1937.

CONTINUITATE

În tâmpla ta mai liniștește seara
 lumini târzii de crepuscul apos
 coboară ploaia să asculte umbra
 pe mâna ta cum cântă de frumos !

Pe obraji mireasma cimbrului îți urcă
 un abur de câmpie, amărui;
 tăcerea bate 'n lampă zumzet de lumină...
 Iar ai plâns... De dorul cui?

Îngenunchiez și plânsul ți-l sărut,
 dar fruntea-ți cade ca o pasăre pe carte;
 în aripi noaptea m'a 'nceput
 cu vis spre moarte să mă poarte.

Mircea STREINUL

Revista **“Înnoirea”**, Arad. Anul I, Nr. 2, 1 Octombrie 1937

IOANE, FLĂCĂU FRUMOS

Ioane, flăcău frumos
poți tu cădea mai jos?!
pentru tîrîșul pe brînci
nu capeți nici doară cît mînci...

robire-ai tu oare mai rău
în viscolul traiului tău,
de-ai fi trăit, de-ai trăi
în temniță, pentru hoții?!...

aurul ce-l scoți pentru toți,
îl duce o mîină de hoți...
ce rînduială pe dos,
Ioane, flăcău frumos!...

crîncen asuzi, te sbați
pentru stăpîni blestemați...
poți tu mai jos cădea,
Ioane, decît așa?!...

Aron COTRUȘ

Ziarul *"Buna Vestire"*, București. Anul I, Nr. 183, 6 Octombrie 1937.

Ultima strofă (ca întregire), reprodusă din placheta *"Minerii"* (Ed. *Universul*, București, 1937).
Vezi și antologia întocmită de Nicolae Rosca: *"Aron Cotruș — Opere Complete"*, pg. 263-264.
Editura *Dacia*, Madrid, 1978.

ȚARA GÂNDULUI CURAT

Țară nouă, înflorită,
Țară de străbuni dorită,
Pentru care-au sângerat:
"Țara gândului curat".

Prin păienjeniș de pleoape,
Te zăresc atât de-aproape,
Parcă'n poartă doar să-ți bat:
"Țară fără de păcat".

Către cei flămânzi și goi,
 Toată dragostea din noi
 Doar prin tine se desface:
 “Cuib de liniște și pace”.

Cei ce pentru tine plâng,
 Lacrimile și le strâng
 Și le ‘ntind pe brazdă, nouă,
 “Țară verde, țară nouă”...

Const. CERVINSCHI

Ziarul *“Libertatea”*. Anul 35, Nr. 40, 7 Octombrie 1937.

ACATIST

Plâns îngenunchiat pe munți de jale,
 toamnă pentru lepezile tale
 aruncată'n lume de arșiță
 sboară în fruntea vremii ca o șiță.
 Nu'mi arunc păcate pentru veac
 nici nu vreau să scurm în sânge dac,
 doar altițe în acatist dur
 vreau să încheg în versuri de azur.

Pururi vestitorule de stele
 și parâng al tinereții mele;
 dintre oase și din temniți humă
 împletii cunună-ți pentru lună,
 Și mă rog ca toamnă să te ție ,
 lângă cer și peste noi în veșnicie;
 la răscruci de veac câte-o povață
 să ne dai în sfântă dimineată.

Printre iezăre de cer și nor
 să privești spre țară, călător,
 dintre lepezi de planete și icoane
 să te rogi pentru sfințire în canoane.
 Spadă fruntea-ți sboară peste vremi,
 nicio culme nu s'a frânt fără să o temi;
 veșnic mucenic de nea, cuminte,
 împletind din jertfă gânduri sfinte.

Buciumar de vveri patriarhale
scrise în hronici drept isvod de jale
plânse din trecut și pentru țară
căci ne'ajunsă neamul de ocară.
Ridicat pe umeri de troiță,
îl cântară 'n stihuri de altiță,
se'mbrăcară fete 'n iie nouă
să le placă voievodului și nouă.

S'a sfințit o stea pentru destin
și a venit nuntașul carpatin
pogorît din țară peste munte
cu privire strânsă în clește și în frunte.
Drumuit a fost pe cale bună,
au ieșit fecioarele cunună,
îmbrăcate'n zi de sărbătoare
peste fețe de arșiță ca un soare.

Praporele s'au sfințit atunci,
s'a cântat prohodul sfânt în lunci,
soarele a plâns peste vioare
și din daltă s'a născut o sărbătoare.
Mucenice, veșnic far de sfânt, Marin
să privești din ceruri în destin,
să te rogi și pentru noi și pentru țară
căci ne-ajunsă neamul de ocară.

C-tin PÂRLEA

Revista "*Înnoirea*", Arad. Anul I, Nr. 3, 15 Octombrie 1937.

RUGĂCIUNE

Arhanghele,
dă luptătorilor putere
și neamului românesc înviere,
dă legionarilor tărie
în dreapta și sfânta lor nebunie.
Cerne din aripile Tale
peste Țară,
înviforare.
Cu spada fă-ne semn de hotar

să cucerim cu braț legionar.
 Aruncă-ne în luptă
 în voinicească,
 în haiducească vâltoare
 cu dușmanul năzuinților noastre legionare.
 Pe Căpitanul, ține-ni-l munte
 voinic și viteaz cu porunci tunătoare
 temut peste veac și hotare.
 Fă să dăinuiască,
 să biruiască,
 credința și vrerea lui românească.
 Să dureze din temelie
 românească, legionară, dumnezească Românie.
 Mihaile Arhanghele sfinte
 te rugăm fierbinte
 noi legionarii de azi și de peste sute de ani înainte
 ajută-ne să trăim în asprimi și sărăcii.
 Iar în bătălii,
 ajută-ne să murim
 cu seninătatea lui Ion Moța și Vasile Marin.
 Pentru Dumnezeu!
 Pentru Căpitan!

Ștefan DOINEA

Revista "*Glasul Strămoșesc*", Cluj. Anul IV, Nr. 9, 1 Noembrie 1937.

CHEMAREA CODRULUI

Scoală dragă! Dimineața
 vine de ne dă bineața
 și, cu brațe de răcoare,
 săgetează'n geamuri soare.

Scoală dragă
 și desleagă
 șargul meu și mi-l înșeală,
 pune-i frâul cu zăbală
 și-l închingă și pe-al tău,
 murgul pintenog și rău.

Pe la poarta cu doi nuci,
să fugim ca doi haiduci.

Pune-i pintenii, iubite!
Trap să ropote'n copite.
Să părem două năluci,
printre sălcii și uluci.
Numa'n șaua ulmilor,
din drumeagul culmilor,
pe poiana cu otavă
să oprim un bob zăbavă:

aplecată pe oblânc,
să dau chiot spre adânc
și un șuier de haiduc,
să-i spui lumii că mă duc
să m'afund în codru des
cu dragul ce mi-am ales.

Marta D. RĂDULESCU-MOGA

Revista "*Glasul Strămoșesc*", Cluj. Anul IV, Nr. 10, 2 Decembrie 1937.

ȚARĂ

Țară de azur în care și-au păscut străbunii turma,
Doinele ți-au fost altare și haiducul snop de vreme.
Astăzi nouri te'ngenunche și îți sângerează urma
Dăltuită, - criptă verde, - în istorii s'o însemne.

Sfântă țară ridicată dintre jertfe și altare
Plâng în cripte de morminte dragi eroi cuminecați,
Zări de aur peste tine, frunți de tei, legionare,
Rânduiala vremii noastre, răsărit-au luminați.

Se ridică din altare făurarii de istorii
Și salută sfântul soare, - mâna'n inimă de vreri;
Peste file 'ngălbenite tălmăcesc destinul țării
Cronicarii, - în psaltire și în cânt de primăveri.

Dă-ne, Doamne țară nouă, țară verde în arșiță
 Stâlp de veac între destine, clopot pentru viitor
 Să rămână rânduită ca o toamnă, ca o siță
 Dăltuită în chenare verzi de jertfă și de sbor.

C-tin PÂRLEA

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 44, 4 Noembrie 1937.

CTITORII

1. Tropar

A Neamului meu naștere-a sosit;
 Botezul e'n voevodalul schit
 Zidit cu brațe și voinți de fier...
 - Tropar cântați cu îngerii din cer !

Azi chiuie un codru de stejar
 Cu sufletul acesta, legendar
 Pentru răscrucea drumului pornit.
 Troița 'n veac român a strălucit.

2. Pahar băut

Cuminecat cu jurământ creștin,
 E sufletul ca cerul de senin.
 Și gândul alb, ca Duhul Sfânt,
 Ca mănăstirile 'n valah pământ,

Paharul pentru noua naștere băut,
 E suflet pentru drumul început.
 Pentru destin în jertfă răsărit
 Și pentru neamul meu cel năcăjit...

3. Ziditorii

Biserică, arhangheli te zidesc...
 Pentru credința neamului meu românesc
 Biserică, arhangheli te-au zidit...
 La umbra zidurilor tale am odihnit.

Și la altarul tău, îngenunchiat,
 Pentru destinul neamului meu m'am rugat
 Și pentru curățenia sufletului meu...
 — Să se coboare'n mine Dumnezeu.

Grigore BUGARIN

Revista "*Înnoirea*", Arad. Anul I, Nr. 5, 15 Noembrie 1937.

Neocrotit de nici un zid...

neocrotit de nici un zid,
 de nici o grije, -
 primejdiilor mă deschid
 și ploilor de schije...

cu pieptul slobod și gol,
 pasu-mi viața o 'nfruntă:
 trece prin furtuni și pîrjol
 cum ar merge la nuntă...

Aron COTRUȘ

Revista "*Rânduiala*", București. Vol. II, Caetul 8, 1937.

G Â N D

trup, rob aplecat
 pe blid, pe lingură...
 gând-împărat, -
 crește, te 'nsingură!...

de-ani mă desbrac,
 bolile bate-mă, -
 tu crești peste veac
 și peste patimă...

doar înspre hău
 temnița spargi-ne,
 când sborului tău
 nu știi de margine...

Aron COTRUȘ

Revista "*Rânduiala*", București. Vol. II, Caetul 8, 1937.

COLIBA

coliba asta care-o ai,
 e-a ta
 doar până poți să stai:
 slugă și crai
 pe scurtu-ți trai,
 stăpîn nestingherit, în ea...

dar dacă-odată cineva
 în gînd și-o pune să ți-o ia, -
 măsoară-te cumplit cu el,
 chiar dacă-o fi cu pumni de-oțel
 și-alături cu mulțimi la fel!...

asmută-ai vrerii sprinteni cîini...
 flinte să-ți crească 'n loc de mîni!...
 și nu lăsa,
 pîn' poți lupta,
 ca vrutul din gloată,
 viu, teafăr să te scoată,
 ca pe un cîine, din ea!...

Aron COTRUȘ

Revista "Rânduiala", București. Vol. II, Caetul 8, 1937.

BALADĂ

Frunză verde de trifoi,
 trec flăcăii doi cu doi,
 pe sub umbra de zăvoi
 pe sub umbra grea, de ploi,
 trec flăcăii din răsboi.

Și se duc pe drum bătut,
 și se duc pe drum de lut,

fără iarbă, fără flori,
doar cu flori negre de ciori
pe crăci de spânzurători.

Și se duc pe drum de piatră
nici un câine nu mi-i latră,
nici o pasăre nu-i chiamă,
nici o mândră, nici o mamă,
nici un glas cu ei de o seamă.

Și sunt singur, singurei,
și sunt singur, doar cu ei.
Frunzuliță de mohor,
n'au nici umbră la picior,
și nu sună pasul lor.

Frunză mică, de lăstar,
pe-unde trec, nu mai tresar
nici pietrele, frunzele,
nici iarba cu găzele,
nici apa cu stelele.

Și se trag, mări 'n pământ
fluerele moi de vânt,
și iarba că se pitește
în adânc, și nu mai crește,
și pădurea veștejește.

Frunzuliță de trifoi,
trec flăcăii din război,
trec flăcăii doi cu doi,
și nu-s oameni ca la noi,
da sânt umbre și strigoi.

Și'naintea lor, în șea,
măre cine se'nălța ?

Sta moartea, măria-sa,
nu cu flinta, cu coasa,
învelită cu noaptea.

Greeraș, prunc de zăvoi,
tună'n ceruri a război.
Dar nu-i tunet bun, de vară

peste fân, peste secară,
că e moartea surioară.

Și cum trec, mări, flăcări
pe subt crâng, pe fundul văii,
printre cruci de cimitire,
peste munți cu vârf subțire,
cântă buhnele-a pieire.

Floritică de aloi,
trec voinicii doi cu doi,
nu se uită înapoi,
nu se uită înainte,
prin pădurea, grea, de flinte..

Ci merg frânți și cu obidă,
pân dudău, pân pălămidă
și li-i drumul lung și greu,
nu mi-i vede Dumnezeu,
și'nainte nu le sta
nici luna și nici o stea.

Și la porți nu-i adăsta
îndurata Precista.
Frunzuliță, spin de brad,
și se duc... se duc la iad,
fără sfinți și fără îngeri,
fără viers și fără plângeri.

Și tot vin, și vin mereu,
nu mi-i vede Dumnezeu,
nu mi-i vede ochi de om,
nici pasăre de pe pom.
Floritică de trifoi,
c'au ucis frate'n rășboi,
c'au ucis frate'n rășboi...

Yvonne ROSSIGNON

TĂRĂM

*Somnul, ca vameșul,
Viața pe jumătate
Mi-o dă laoparte
(Zicală populară)*

Alături cu visul, tresar și pândesc:
Doar inima stelei de-aseară e trează
Și numai cuvântu-ar mai fi pământesc
Sub ochiul nestinsei lumini ce veghează.

Și cosmica noapte-a rămas undeva
Ascunsă 'n pierdute unghere de lună.
Mai cad, poate, încă și-acum peste ea
Profetice frunze din fosta-mi cunună.

C'un deget s'ating împietrită tăcere
Aș face din vrajă o biată poveste
Și visul de-alături v'aș spune că este
O simplă legendă pe margini de ere.

Dar țărmlul acesta abia presimțit
Nu poartă nici urmă de cer sau de lut;
Deasupra doar somnul, imens satelit,
Domină întinsul eteric și mut.

Aurel CHIRESCU

Revista "*Gândirea*", București. Anul XVI, Nr. 10, Decembrie 1937.

INSCRIȚIE PE UN OGOR

Doamne
Prea multă carte nu știu și nici slova
N'o înfloresc cu multă măestrie.
Țăran de viță veche, din Moldova,
Mă spovedesc în strana de moșie.

Înscriu și azi, cu plugul, jalbă
Și ți-o trimit, umil, din arătură
Să ne vestești, cu semn din zarea albă,
Un ceas de sfântă cuminecătură.

Strămoșii mei răsar din țarini pustiite,
 Îi simt când trec de ar ogorul.
 Le cade lacrima în zări cernite
 Și'n Dunăre le-o varsă Prutul, frățiorul.

În teasc de chin străini ne frâng
 Și munții vor să-i ducă peste graniță.
 Când morții se trezesc și plâng
 Îmi pun - merinde - sufletul în raniță.

Țăranii ridicați - în vijelii - pe creste
 Cu flinta la hotar senin de munți,
 Vom învia cu Neamul în zare de poveste
 Și vom porni furtuna străbunilor cărunți.

Valeriu CÂRDU

Ziarul "Buna Vestire", București. Anul I, Nr. 237, Joi, 9 Decembrie 1937.

RĂFUIALĂ

Ne-ați bătut și ne-ați trântit sub lacăt și zăvoare:
 Și râdeți când beau, din glesne, lanțurile, sânge...
 Ați crezut că prigonirile ne vor putea înfrânge
 Toată tinerețea răzvrătită'n uragan de soare.

Ne-ați pecetluit dreptatea'n beznă de'nchisoare
 Și-ați scuipat credința carea-a'nsângerat, prin veac,
 Sub Golgotă de trădări suișul neamului sărac;
 Ne-ați batjocorit și ne-ați călcat durerile în picioare.

Hiene ce-ați scurmat morminte'n adăpost de lege,
 Vă dospește gândul, crimele și sângele pe mâni.
 Cine-o să vă ierte'n lume rânjetul de câni,
 Și blestemul ce județ să vi-l deslege?

Azi cătușele se năruesc verigă cu verigă
 Și se prăbușesc jilavele sub cântec de viteaz,
 Însă urma jugului de umilințe pe grumaz
 Și mormintele dreptatea lor și-o strigă...

Și se sbat cei morți că nu mai pot să doarmă
 Până'n ceas de aspru judecată.
 Pentru neamul lor și țara lor furată
 S'au sculat și poartă crucile drept armă.

Ascultați cum strigă stâncile'n răscoală și turbare.
 Nu clintiți, mișei! Ați fost călăi și n'ați clintit,
 Ascultați cum strigă morții și norodul chinuit:
 Răzbunare! Răzbunare!! Răzbunare!!!

Vasile I. POSTEUCĂ

Revista "*Iconar*", Cernăuți. Anul III, Nr. 4, Decembrie 1937.

ȘEDINȚĂ DE CUIB ÎN MUNȚI

Văile trimit prelung apelul: Camarazi!
 Privirile spre răsărit s'au înălțat.
 Cioplit e șirul de feciori din 13 brazii
 Și pare din furtună ridicat.

Brațele s'au ridicat frumos spre Cer,
 Pornit din inima ostașului: Salut Luminii.
 "Să ne rugăm lui Dumnezeu". Și făclier
 Arhanghelul ne fie, când ne cotropesc hainii.

Să ne gândim la Moța și Marin,
 La camarazii morți pentru Legiune...
 Legământul e deplin:
 Jur! – și codrul parcă spune.

"Cred în Învierea României legionare
 Și'n sfărâmarea zidului de ură și de mișelie".
 Detunatele răspund și apele – vârtoare...
 Tudor stă încins cu spada lui de vitejie.

Năvălesc stejarii și gorunii,
 A crescut, în zări de sabie, Minunea.
 S'au trezit, în cimitire, toți străbunii:
 "Jur! Nu voi trăda Legiunea!"

Frontul – 13 brazi – porni să cânte
 “Ștefan Vodă al Moldovei”. Și răsună văile,
 Horia s’a ridicat din oase frânte,
 Din Bălgradul cu vâpăile.

Prezent! – apelul morților – sunt toți de față. –
 Vrem muncă, disciplină și credință. –
 “Cu fruntea sus...” Pe drum de dimineață,
 Țin toate satele ședință.

Jur! Și cântecele iar pornesc,
 Prin văi și peste pisc răsună.
 Munții se deștelenesc:
 Frați de cruce, iată-i, s’au prins în furtună!

Valeriu CÂRDU

Ziarul *“Buna Vestire”*, București. Anul I, Nr. 245, 18 Decembrie 1937.

DIVAN DOMNESC

La Putna e tăcere... Doar fagii mai foșnesc,
 dar Ștefan iată că trăsare din somn împărătesc:
 Mihai la el venit-a și, falnic, Brâncoveanul,
 Traian latinul și Horia țăranul.

Un semn spre zare face Ștefan și-atunci pornesc din dealuri
 armatele de fagi bucovineni,
 pornesc acum pădurile – ca râuri fără maluri,
 și fiecare pâlc de fagi e-o mână de oșteni.

Vuesc pădurile adânc
 Sub pas de buzdugan,
 Că vine Căpitan
 Cu paloș la oblânc.

De-a dreapta Codreanului,
 a Căpitanului,
 e umbra Ștefanului,
 iar de-a stânga Lui,
 paloșul Mihaiului,
 Viteazului;

luptă de-a valma,
legionarii
și stejarii,
paltinii și fagii,
brazii noștri, dragii!

Deasupra sfântului pământ,
face crucea legământ,
unde-au fost doar măracini,
să ne crească verzi grădini,
unde-a fost neghină,
mănăstire de lumină,
unde-a fost bârlog uscat,
verde umbră de 'mpărat.

Mircea STREINUL

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 246, 19 Decembrie 1937.

EXCELSIOR

I

Pământ suntem și toți, odată,
Ne vom întoarce în pământ
Lăsând în urma noastră dâra
Ce pasărea o lasă'n vânt.

Și pentru-că vieța-i scurtă,
Prietenî, s'o trăim frumos, -
Sus ochii, inima și mintea!
Destul vom sta odată jos.

Spre soare! Liberi, mândri, tineri,
Lumina dulce să-i sorbim
Și focul care dă vieță
În larg de lumi să-l împărțim.

Mereu spre culmile senine
Cu-ai dragostei adânci fiori
Pe inimi să ne cadă vorba
Ca roua zorilor pe fiori.

Și când pământul ne va cere,
 În locul nostru el să dea
 Pe cerul nopților de vară
 De fiecare câte-o stea!

II

Întindeți largi, în zorii zilei
 Aripă în slavă purtătoare
 Și 'ntâmpinați cu tânăr cântec
 Mărețul răsărit de soare.

Să vă strecoare în adâncuri
 Lumina sferelor albastre,
 Să tindă binecuvântarea
 Duios pe creștetele voastre.

Ca florile în câmpul verde,
 În urma caldei ploi de vară,
 Mlădița dragostei de oameni
 În pieptul vostru să răsără.

Din inimi bunătatea voastră
 Să se reverse îngerească,
 Cu duhul înnoirii sfinte
 Pământu'ntreg să-l primenească.

Întindeți largi aripă în slavă
 În soare vă învăluți,
 Și-apoi lumina cunoștinței
 În largul lumii o vestiți!

III

De tunet dătător de viață
 Adâncurile tremurată,
 Își cheamă oștile la luptă
 Biruitoarea primăvară.

Vino și tu, frumos și tânăr,
 Cu ochi arzând de bucurie,
 S'adaugi prin a ta virtute

A vieții sfântă bogăție.

Sudoarea fruntei tale pară
Din diamante o cunună.
Când spre măreață 'nfăptuire
A tale brațe se 'mpreună.

Să se deschidă al tău suflet
Ca o biserică'n lumină,
Când rândul ostenelei tale
Bogat în toamnă o să vină.

Fiorul cald de fericire
Să treacă prin ființa ta,
Când, săturându-se flămânzii
De bine te vor cuvânta!...

IV

Lumina soarelui de vară
Dă aripi sufletului meu,
De norii purtători teamă
Îmi prinde câte-un curcubeu.

Mă 'nalț cu vulturii'n tărie,
Pe culmi de maiestoase zări,
Ascult cum freamătul își poartă
Fiorul lung în depărtări.

Alerg cu apele pe șesuri
Și cânt cu valul călător,
În ochii mei resfrânge cerul
Seninul lui înviator.

Aud în suflet tresărirea
De spice alimentate'n vânt, -
Și'n ritm biruitor pornește
În largul lumi al meu cânt...

I. U. SORICU

Nani, Nani...

Nani, nani, fata crește ca brândușele de albă
Numai tata nu desmiardă mânușița fetei, albă.

Ochi-ți sunt ca și ai tatii, - ochii ca doi junghi –
Oare când o să mai joace, tata, fata pe genunchi?

Uite: ai o iie verde; tâmpla scrisă ca'n icoane,
Oare își visează tata fata'n vremuri de prigoane?

Nu mai plânge, o să vină, hai dă mâinile-amândouă:
Tata cară cu voinicii cărămizi de aur verde pentru-o Țară Nouă!

Oana Mihai Virgil

Ziarul *"Buna Vestire"*, București. Anul I, Nr. 250, 25 Decembrie 1937.

Fiindcă mâinile mele...

Fiindcă mâinile mele de fată
Nu sunt ca brațele voastre: cremene și piatră,
Adun în cofiță, în inimă, în ulcioare,
Cântecele verzi care răstoarnă cerul pe ogoare.
Copii care mâine îmi vor spune mamă,
Îngenunchiată, îi voi învăța să vă poarte
Legenda de aur, pretutindeni, ca pe-o dulamă...

Oana Mihai Virgil

Ziarul *"Buna Vestire"*, București. Anul I, Nr. 250, 25 Decembrie 1937.

C O L I N D

Sculați, sculați legionari,
muncitori și cărturari,
c'au venit colindători
noaptea pe la cântători,
Mihăiță Moța și
Gabriela, sfinți copii
și v'aduc de sus din rai

pe Arhanghelul Mihai,
zâmbitor, cu brațul său
să vă apere de rău.

Și v'aduc din cer senin
pe Ion Moța și Marin,
cu surâs de albă rouă
să vă spună: "pace vouă"!

Sculați, sculați legionari,
din bordei și case mari,
că vă vin colindători
două mândre albe flori
noaptea pe la cântători.

Sculați, sculați legionari,
creșteți viforoși și tari,
fiți ai țării făurari,
Căpitanului stejari,
că s'a născut Domnul Sfânt
scutul nostru pe pământ,
Domn pre ființă și neființă
purtător de biruință.

MIRON SÂNGER

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul I, Nr. 250, 25 Decembrie 1937.

Colind pentru sufletul Banatului

Lerui, Doamne, Ler!
Din inima satului,
În graiul Banatului,
Pornim colindători,
Să ne'ntâlnim în zori,
La Dunărea cea albă.
Deliană, fată dalbă...

Am adus, mari, adus,
Dar frumos și-o iconiță
La hotarul
De apus.

Să-i alin amarul.
Cântă, măi, Gheorghiuță,
De isvoare și de Ler
Și de feciorii cei de fier.

Deliană, fată alba,
Nu mai plânge la hotar.
Azi, în noaptea sfântă,
Scoate mândră salbă,
Din măргеle
Și din stele.

La ceasul din zori,
Când vin colindători
Ler!
Când trec pe drum de ger,
Iconițe cu Arhangheli
Și vin cetele de îngeri,
Scoală-te din plângeri,
Să ascuți cum cântă
Inima ta frântă.
Lerui, Doamne, Ler
Pentru feciorii Tăi de fier.

Până la graniță,
Cu suflet în raniță,
Cu dorul Moldovei,
Din cartea lui Ștefan,
Vin și se grăbesc
La semn de Căpitan.

Și așa grăiesc:
Cum venim,
Oprim
Jalea și amarul
Schimbăm voia leatului
Și dăm Banatului
Hotar românesc.
Lerui, Doamne, Ler,
Pentru feciorii Tăi de fier!
Valeriu CÂRDU

V E C I I

I

Păduri uniforme din sloată
descoperă țărături de limpezi culori,
pentru nesfârșite turme de gloată;
rar, drumul culegătorilor de flori.

Fagii înalți, ca ploile în toamnă,
întârzie'n amurguri zugrăvite
și fiecărui trecător înseamnă
ceasul amar, spre drumuri grăbite.

Le însoțesc prohodul cu stihii
când se-apeacă ziua peste mâni pustii.
Drumul e atât de larg și nu-i cuprinde,
iar de trunchi lumina nu se prinde.

Vântul înspre slavă 'ncet reurcă
sufletul ce'n trup se mai încurcă.

II

Pescari nefiresc de subțiri întârzie
în larguri de ceață și minune;
drumeții, pe mal, 'i așteaptă să vie,
și'n ultima seară să-i încunune.

Ape ciudate se urcă în vremi,
ca'n nopțile sfinte colindele;
oamenii intră'n cenușă de slavă
prin neslujite biserici, lin, de le

ațipesc cuvintele de iertare
în ceasul greu, nebănuit de lung,
tinerețea se îngroapă'n fiecare
drumul este sus și nu-l ajung.

Bocet rar îi cheamă înapoi,
zări străvezii i-au despărțit de noi...

George DRUMUR

ȚARĂ

Horbote-au suflat pe zări de miere
 mânăstiri de crini și de topaz,
 ctitorite din săgeată de viteaz
 sau din coapsă zidărită de muiere.
 Zboruri trec peste hotare-ardelenești,
 dar în aer încă aue departe
 troznet spart pe osia cu moarte
 care-a frânt ciolanele moțești.
 Sub sloduni, în măgura bătrână,
 doarme un vlădică scris în jeț.
 Iei un bulgăre și nu ai luat în mână,
 dar crăiască frunte de județ...
 Vechi țărâm cu doine legănate,
 unde Corbea putrezea în ocne joase
 între vipere ca bârnele de groase
 și ntre broaștele cât ploștile umflate...
 Unde Domn de Rouă, Făt-de-Vraje
 Împărat de lacrimi și inel,
 plânse fir subțire de păianjen
 lângă râmnice cu iubire – funigel...
 Peste iezăre cu funduri de vioară
 peste gresii, peste zale de bicaz;
 soare'nalt descalecă pe țară,
 țuguindu-și cușma lui de cneaz.
 Chiote albastre de pandur
 apele dau buzna'n dimineți
 cu spinări sburlite de mistreți
 și lichide vulpi de aur pur.
 Primăvara țării berze plouă,
 sue rai pe un picior de plai
 ca să vină heruvimi să-și moae'n rouă
 nufărul călcâiului bălai.
 Păpușoii năvălesc în Țară
 zornăindu-și săbii de zamfir,
 - și'nzăuate'n platină și fir
 armii largi de grâu și de secară...
 codri-adânci și câmpul cu tarlale
 drum de fier purced către orașe,
 ca să lingă cerul, cu furnale,
 pântec de cuptoare să îngroașe.

Râu-și vinde paloșele'n hală,
Munți-și ard rărunchii în uzină.
Holda curge'n jimble de beteală
ca o carne de ibovnică mezină.
Toamna, Țara 'ntinde visterie:
țândări din viori de chilimbar.
Calci peste brățări și aurărie,
mergi prin curcubee și prin jar.
Sus, pe harfe lungi foșnesc cocorii.
Piersicii: amurg și mahmudele.
Meri de purpură se scutură de stele
și Brumar miroase-a țuică și podgorii...
Când la țâțele ciorchinilor cu vin
ierbi bărboase sug smaragd, de parcă
verzi năluci țâșniră dacii din pelin
ca să bea și sub trifoi să se re'ntoarcă.
Visul, dela munte, pe'nserate,
lin pogoară pe o plută de alean.
Carul Mare geme nestemate
peste Țară scîrțâind mărgean...
Râpele se năpustesc spre ceruri,
ca să 'nhațe pajurile în dinți.
Noaptea, beznele din peștere cu sfinți
ies, să scuie 'n slavă giuvaeruri.
Umbra zimbrului din fum de leaturi crește,
să-și aprindă 'n luna la pătrar
cornul alb de trist mărgăritar
împungând cu vârful în poveste.
Țară, cântec verde și colindă
românească, dragă, zâmbitoare...
Sunt un ciob din uriașa ta oglindă
Rotitoare 'n vijelii de soare.
Ce luceafăr mi-ai turnat în mâini rubine,
să te fac baladă? Ce boar
te-a pierdut, din basm moldav, în mine:
sprintenă copită de azur?
Căror zări le-ai spus să mă sărute,
căror bistrițe să fiarbă în trupul meu,
de te-am pus pe viersuri și lăute,
și te port sub coastă curcubeu?
Radu GYR

SFARMĂ-PIATRĂ

Lui Al. Gregorian

Sânt – Sfarmă-Piatră – făt de peste veac,
 Și cneaz român – descălecat – pe țară,
 Trudesc altar sub zodie fugară
 Și-s freamăt verde pe tărâmul dac.

Sânt din legendă din țării astrale,
 Și pământean de neam împărătesc,
 Eu din adânc baladic vremuiesc
 Și torțe-aprind din nalturi zenitale.

Venit pe lume să-mi croesc destin,
 Am zidărit gigant poruncă nouă,
 Cu ochi, cu tălpi, cu mâinile amândouă
 Și-s gata să-mi cânt cântecul deplin.

Pe șes, pe plai, pe piscuri carpatine,
 Mă'n nod în sbor și-mi conăcesc popas;
 Din multul tot puțin a mai rămas
 Un zornet vrednic de porniri creștine.

Lucrez vânjos în colțul meu divin;
 Cu ceru'n gând, și'n pumni cu biruință
 Mă dăruiesc și dăruiesc credință,
 Și-s ctitor de zorit primăverin.

Petre PAULESCU

Calendarul "*Sfarmă Piatră*" pe anul 1938. Tipografia ziarului "Universul", București, 1938.

Î N D E M N

Răbdare, camarade!
 curând de tot lumina va rupe țandări bolta
 și sorii biruinței lucind te vor sorbi.

Atunci va fi, bădie, pe pragul tău de țară
 în loc de lacrimi albe o mare de belșug,
 cu plugul te vei duce sub cer de primăvară
 și cântul biruinței îți va rodi sub plug.

Va fi atunci ogorul o pace nesfârșită,
porumbul tău va crește mai 'nalt spre cer senin
și din albastra zare, pe fruntea ta lovită,
va coborî sărutul lui Moța și Marin.

MIRON SÂNGER

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul II, Nr. 253, 1 Ianuarie 1938.

AN NOU

Prezint prea sfântul meu slovar.
Iată,
Din calendar,
Ani vechi se uruie, ca munții de piatră.
Uite, de-avalma, haini, se desprind
Și pleacă spre goluri fără de nume.
S'aude tropot de roib năzdrăvan, în spume.
Pe creste, focuri străbune s'aprind.

Anul vechi se uruie, ca munții de piatră.
An Nou:
Prezint stăpânire de-arhangheli pe vatră.

Vin – cete crescute din fulger și pară –
Flăcării cu inimi de țară.

An Nou
Zidit pe umeri statornici și gând de erou,
Stârnește răsmeriți de vreri neînfrânte
Ogorul tresare și 'ncepe să cânte!

Răni fără de număr și cruci, și morminte
Aduceți cu voi, feciori de bazalt.
Vă dau slobozenii și căile sfinte,
Destinul vă este granitic și 'nalt.

Săbii de flăcări, furtuna să'nfrunte,
Vă dau din jelanii și plânsuri cărunte.
Inima voastră în piepturi de munte,
Bate ca ceasul, ca spada și focul.

Vă prinde de mână Norocul!
 A voastră e vatra. Și codrii. Și munții,
 Vă cheamă străbunii.
 Părinții și bunii.
 Cărunții.
 An Nou: biruinți prevestesc.
 Răsfrâng văile năpraznic ecou:
 An Nou! An Nou!
 Azi Căpitanii, aspru, vorbesc.

Ca florile,
 Ca zorile.
 Ca toate sărbătorile.
 Să crească,
 Să'nflorească,
 Țara rumânească.
 Sfântă,
 Ca soarele sfânt depe Cer
 Așa cum o cântă
 Feciorii de fier.

Valeriu CÂRDU

Ziarul "*Buna Vestire*", București. Anul II, Nr. 253, 1 Ianuarie 1938.

Semănător

Semănător cu sufletul de rouă
 Și darul primăverii în privire,
 Pe-ogorul făr'de legilor, iubire
 Împrăstie cu mâinile-amândouă.

Lumina unui ram de'mpăciuire
 Cupola slăvi-o spintecă în două
 Tăind în absolut cărare nouă
 Învingșilor purceși din mântuire.

Au înflorit pe dealuri portocalii,
 Ne pregătește Iuda funeralii.
 Treziți-vă copiii și părinții

Din brazdele sfințite de durere,
Semănători de azi ai biruinții
Și credeți ca și ei în Înviere.

Leonard DIVARIUS

Revista "*Sfarmă Piatră*", București. Anul IV, Nr. 108, 2 Ianuarie 1938.

Inscripție din Banat

"Aici, în anul dela Christ o mie
"și nouă sute șapte-am ridicat
"troiță, Eu, voivodul din Banat
"și slovă rânduim ca să se știe..."

"Era furtună aruncată peste mări
"și soarele s'a frânt în depărtare;
"îngenunchiați în rugă de altare
"am împletit troiță pentru zări".

"Lăsăm pentru urmași, în stih, psaltire
"să aibe ctitorii lumină și să cheme
"de sărbători istoria să 'nsemne
"tropare de credință și sfințire".

"Pe lespede de cer acum învie
"din veacuri hronicarul din Banat
"și scrie cum aici s'a ridicat
"troiță pentru neam în veșnicie".

C. PÂRLEA

Revista "*Sfarmă Piatră*", București. Anul IV, Nr. 108, 2 Ianuarie 1938.

STIH TÂNĂR

Peste anii teferi și plini
Aleargă, vie, inima de jar.
Ceasul de cremene 'și preface 'n lumini
Vâltorile fulgerate pe-amnar.

Undeva, tulnice înalte adună
Codrii de voinici prin văi, —

Sufletul meu, aci, răsună,
Tinerete, de clopoței tăi.

Trecerea fiecărui vis
Mi te răsuțește 'n sânge ca pe-o cheie,
De-mi aflu tot cerul deschis
Înspre grădini de curcubee...

Vreun fulger aprins la 'ntâmplare
De-aveți, atunci treceți-l viu, —
Voi, ani de bronz și de soare, —
Prin stihurile pe care lie scriu.

Aurel CHIRESCU

Revista *“Gândirea”*, București. Anul XVII, Nr. 1, Ianuarie 1938.

ÎN DUHUL LUI MOȚA ȘI MARIN

Un an de când v'ați dus
Voi sus
Și stați la dreapta lui Iisus...
Un an?! O clipă... Mai puțin!...
Căci voi, o, MOȚA și MARIN,
Sunteți mereu în Legiune,
Si, - secole dacă vor trece, -
Aceiași tainică minune
Simți-vor toți legionarii înfiorați, că se petrece:
Oricând “apelul” li se strigă, - sub vifor sau zăpor de ploi, -
“Prezent”! – răspundeți scurt și voi,
Așa precum “prezent” răspunde și uriașul “Grănicer”,
Și-atunci, legionarii – brazi,
Vor înțelege, ca și azi,
Că Cerul este'n Legiune și Legiunea este'n Cer...

O, voi, - c'un zâmbet de lumină ce sorii toți în ochi v'au pus, -
Tus trei priviți acum de sus
Mărețul răsărit ce'și sue văpaia fără de apus,
Și care'n slăvile albastre
Ș'arată-atâta de frumos,
Că'n el ard inimile noastre
Care au căzut pentru Hristos!...

O, nu e smirnă mai curate să ardă cu mai sfântă pară,
 Cum azi ard inimile voastre întru iubirea lor de Țară,
 Și nici o jertfă mai înaltă nu știm ca sfântul vostru sânge,
 Al cărui foc, pe cerul Țării atâta răsărit răsfrânge!...
 De-aceea azi când slava Țării, la răsărit e toată jar,
 Să mulțumim, cu gene ude, lui Dumnezeu și lui Hristos,
 Că v'au ales să vă ridice pe veci în slava Lor, - de jos;
 Să ne rugăm smeriți, ca'n Ceruri, Iisus la dreapta-i să vă țină,
 Pe veci în marea Lui lumină,
 Ca, de pe-al jertfei voastre munte,
 Arhangheli MOȚA și MARIN,
 'Nălțându-l pân' la jertfa voastră, să faceți Neamul Neam de frunte:
 Cu sori în inimile toate, cu suflet de luceferi plin.
 Cu Dumnezeu în duh... Amin!

13 Ianuarie 1938

Vasile MILITARU

Ziarul "*Libertatea*". Anul 36, Nr. 4, 20 Ianuarie 1938.

C O S A Ș I I

(fragment extras din poemul "Țară", apărut sub titlul de mai sus, cu mici modificări)

Sus frunțile, cosași uriași ! ...
 coasele 'n zădufurile ce ne răscoc,
 să pară, pe cer, curcubeie de foc...
 Străfulgeră, ciocan!...
 izbește, tîrnăcop ! ...
 flăcări să 'ngrop,
 să desgrob,
 sămîntă de foc,
 de foc și noroc...
 din orice grăunte
 să crească - un munte...
 Izbește năprasnic piatra mișea,
 scînteii să țîșnească din ea,
 fulger să ne fie, soare ori stea,
 pentru truda cea mai grea...
 Flăcăi dîrji, pe brînci,
 drum spintecă 'n stînci
 către cea mai bună, mai izbăvitoare pîine:

către ziua de mîine...
 pumnii se desfac, se închid fierbinte -
 frunze roșii pe unealta ce nu minte...
 crește în ei, se frămîntă mereu:
 soarta năprasnică a neamului meu...
 Pași... pași...
 sprinteni, mărunți, uriași...
 pași adunați, împlețiți într'o zi,
 ca'n ajunul unor crunte bătălii,
 într'un lunatic marș, nebun, apăsător,
 spre zări sub care încă nimeni n'a călcat...
 de-o fi fulgerat să scapăt,
 printre chemări de goarne,
 mîine poimîine, -
 cine-o rămîine,
 pușca s'o joace,
 cazmaua s'o 'ntoarne? ! ...
 Cine va, duce dornic, fierbinte,
 peste zări înainte,
 dîrz, dacicul drum pînă la capăt?!...
 latră cazmale deavalma...
 tresaltă inima, sîngeră palma...
 trudă mută, trează, surdă,
 la temelii de lumi ce se'mburdă...
 un veac putred se'ncurcă, se clatină...
 truda preschimbă-se 'n lege, în datină...
 'nainte ! ...
 'nainte ! ...
 vrerea iuțește brațul fierbinte...
 pentru primejdii noi, bocancii vechi mi-i frec...
 crește peste mine, peste timp și 'ntuneric,
 sub fulgere - un *mîine* feeric...
 Troițe,
 poduri,
 fîntîni,
 cresc svelte din tinere mîni,
 în zile ca'n lungi săptămîni...
 țara a cui e?!...
 timpul al cui e?!...
 cine ne bate brațele 'n cue?!...
 'nainte !
 'nainte ! ...
 trece fierbinte...

cade, se scoală și-aleargă spre faptă,
 calea cea dreaptă...
 Brînca se strânge brusc ca pe-o pușcă,
 pe unealta ce se smulge și mușcă...
 zi de zi,
 spăl mâni,
 an lung după an,
 ne'nfrîntă se sbate, sporește, asudă,
 cu milioane de genunchi și de mâni,
 cu milioane de mușchi și plămîni:
 truda zăludă
 izbînda zăludă
 cu 'ndărătnicie făr' de hotare,
 bate mai aspru, mai tare,
 bate ciocan năzdrăvan,
 din graniță 'n graniță să se audă,
 țara uimită să te audă !...
 vîrtos, voinicește,
 izbește ! ...
 Izbește, ciocan năzdrăvan,
 piatra să geamă, să se 'nspăimînte,
 fierul să 'mproaște flăcări, să cînte
 izbînzile muncii ne'nfrînte !...
 Punți peste munți,
 pod lîngă pod,
 peste ape ce rod...
 dîrz, drumuri desnod
 prin piatră, prin glod, -
 pentru norocu-ți, năvalnic norod !...

Aron COTRUȘ

Ziarul "*Libertatea*". Anul 36, Nr. 2, 6 Ianuarie 1938.

P S A L M

Îmi înflorește cerul, cu piersicii și merii
 Și doar înmiresmare sunt Doamne în April;
 La denii mă îndeamnă Arhanghelul Gavril
 Ca să sărut cuminte, icoanele 'nvierii.

Lui Christ în Joia Mare, duc flori primăverine
 Și pe sub Dânsul, tainic, îmitrec credința toată;

Măicuța mea cinstită, fii binecuvântată
Că-ți învățași băiatul, să știe să se 'nchine.

Când voi rămâne singur pe prispele 'nserării
Și mi-or doini sub streășini, cavale de durere
Te am pe Tine Doamne: altar și mângâiere
Că Ție-Ți flutur, pururi, Catistele chemării.

Nu-i gând mai alb sub bolta văzduhului stelar
Decât credința 'n care te-au închinat părinții
Eu Îți ascult din bibliei, cuvântul biruinții
Că Tu trăești în mine, suprem și tutelar.

Petre PAULESCU

Revista "Înnoirea", Arad. Anul I, Nr. 11, 15 Februarie 1938

PRINTRE CIMBRU ȘI SUSAI

Printre cimbru și susai,
mărăcini și crânguri,
suflete, urci drum spre rai
peste mari parânguri.

Stelele cu plisc hain
vin ca șoimii 'n sboruri
La răspântii de senin
sfînții țin soboruri.

În păduri cerești de tei
ciobănind mioarce
stă pe prispă de bordei
Sfânta Luni și toarce.

Te-o 'nțoli cu verde strai,
ca să-ți fie zale
când cometele din rai
îți vor da târcoale...

Sfânta Miercuri, lângă lac
sur ca mătrăguna,
are casă cu cerdac
și'n cerdac stă luna.

Ea ți-o da botfori de fier
să calci fără teamă
pe furtunile din cer
și pe ploi de-aramă.

În bordei de rosmarin
șade Sfânta Vineri.
Ți-o da azimă și vin
și doi vulturi tineri

peste munți de jerăgai
calea să-ți arate,
către crinii-albaștri ai
Maicii-Prea-Curate.

Dar ajuns la Precista,
în dumbravă lină,
ca un spic vei tremura
de-atâta lumină.

Peste rănille-ți de ieri
Fecioara Maria
miere-o pune și tăceri,
Fecioara Maria.

Și mi te-o culca, blajin,
bună ca o soră,
în beteala unui crin,
lângă auroră.

Radu GYR

Revista "*Gândirea*", București. Anul XVII, Nr. 5, Mai 1938.

HOTARE

Între noi cresc dumbrăvi înalte de ploi,
din cari copilăria noastră abia se mai zărește
în dulămi de balade lungi și moi;
ca sfinților pe sticlă chipul cine frunzărește?

Și cine va ridica zmeul din basm
spre cerul bucuriei prin bruma de nori,

când jucăriile ne-au ruginit în priviri
și clopotul de lut ne sună la surori?

Căutăm lângă drum umbră de copaci,
ca fiarele un cimitir nevăzut;
să aibă frații un semn, de ne-or căuta,
că undeva pe-aproape am căzut.

George DRUMUR

Revista "*Gând Românesc*", Cluj. Anul IV, Nr. 5 - 12, Mai - Decembrie, 1938.

C E R B I I

Rag cerbii'n pădurile calde din munte,
Se clatină brazii din șold și stejarii,
Stelele-și fărâmițează bănuții (de aur) sub punte
Și din tufișuri s'au mișcat pândarii.

Se clatină munții de viforul lor
Când trec cum o oaste de aprigi călări
Cu coarnele'n lună și tinere nări
Adulmecând umbra unui vânător.

Rag cerbii și-aprind clocotind la isvoare
Pădurile 'nalte, poienele moi,
Și curg ca oștire de neguri și ploii
Pe blănuri de iarbă, prin cetini și floare.

Și trec biruind păduratice punți
Și pajiști albastre și moi și rotunde...
Ascultă o clipă să simtă spre unde
Porni-vor în ceată ca vântul prin munți.

Dar când se'ntâlnesc cu femeii la isvor
Tot sângele aprig s'aprinde'n pădure
Și nu-i să-i despartă nici om, nici secure —
Așa's de profunde iubirile lor...

E. Ar. ZAHARIA

Revista "*Gând Românesc*", Cluj. Anul IV, Nr. 5 - 12, Mai - Decembrie, 1938.

Inscripție în neguri

Pe ruga noastră caldă rumâne de apoi
Să vii cu lumânare de suflet și de datini.
Cu amintirea toamnei să poposim în noi
Și cruce de cleștare să înălțăm din patimi.

O vrere rumânească a vrut în dăltuire
Să ridicăm prin muncă troițe și'n blesteme
De negură și chinuri să slovenim iubire
Iar truda noastră frântă istoria s'o'nsemne.

Drept care slovă nouă am scris azi să se știe
Și cronica să aibă isvod în vremuri grele
Troparele 'nvierii cântau să ne sfâșie...
S'apropiau dușmanii cu trăsnet și oțele.

C-tin PÂRLEA

Revista "*Înnoirea*", Arad. Anul I, Nr. 22 - 23, 1 - 15 August 1938.

MOARTEA LUI FĂT-FRUMOS

Buhu-hu, buhu-hu...
Țipăt de cobe noaptea sfâșie...
Și peste țara deodată pustie
Trec spaime și semne...
Cine s'o îndrume? Cine s'o îndemne?...

Vestea se'mprăștie ca dusă de vânt,
Cântece pe buze s'au frânt;
Deavalma bărbații, femeile-l plâng
Și tinerii sufletu-își frâng...
Stârpitura pornită pe chin și omor
Se agită peste întregul popor:
Lovește fără milă 'n copii
Îndârjită că-s tineri și vii:
Le scormonește în suflet și'n gând
Să le alunge, pe rând,
Icoana aceluia care
Disprețuind orice amenințare
Voise om nou, în țară stăpână...

Uneltind, seminția păgână
 Pe viteaz în grabă l-a dus,
 Ca odinioară pe Iisus.
 Să fie judecat, nedreptățit
 Și osândit...

Făt-Frumos, cu fruntea sus, de sfânt,
 A fost închis în carceră'n pământ
 Și i s'au pus soldați de pază
 Să nu-l ajungă nici o rază
 De dragoste, ori de lumină...
 Hotar au tras pornirea lor haină...
 Dar cât a fost de 'nalt și nepătruns
 Hotarul n'a ajuns
 Să împiedice poporu 'ndoliat
 Ca peste morți și sângele vărsat,
 Cu pasărea și frunza din pădure,
 În rugăciuni să-l cheme și'n murmure
 Să-i spună cu ce încredere i-așteaptă
 Întoarcerea și judecata dreaptă...

Văzând că 'n suflete creștea
 Cu-atât mai mult cu cât întârzia,
 Soborul sbirilor a hotărît
 Ca Făt-Frumos să fie omorît...

Și într'o zi pe ceru 'nsângerat
 Soarele - apare rușinat
 Că luminează - atâta mișelie
 Cât veacurile n'or putea să știe...
 Vântul a prins să sufle șuerând
 A moarte, peste lume, peste gând...
 Sfâșietoare suferință a cuprins
 Dela gânɡanie la ins
 Toată suflarea românească
 Ba s'au pornit și văile și munții să jelească...

În timp ce din ungherul nopților, cu ură,
 Râdea apocaliptica făptură.

5 Decembrie 1938

Gherghinescu VANIA

TREC ORELE...

Orele au bătut una câte una
Și gravurile au înlemnit pe pereții vechi.
Voevozii se înșiră perechi, perechi,
Departa, undeva, se ascunde luna.

Încet ca într'o simfonie ea nu e
Decât vechiul din galben de ceară
Seara când tristețile or să ne moară
Pe lutul amintirilor cum neagra statuie.

Orele trec una câte una și când
Moartea se oprește la fereastră din nou
Sălile lungi cu metalic ecou
Stau iarăș ciudate veghind pe mormânt...

C. PÂRLEA

Revista "*Afirmarea*", Satu-Mare. Anul V, Nr. 3, Martie 1940.

În paradisul meu

În paradisul stihurilor mele,
Tristețea amintirilor își pârğue ciorchinii;
Atâtea lacrimi, atât azur și stele
Se undue ca apele luminii.

Cum dau in volt dactile, ca niște rândunici:
Troheii niște dropii și iambii ciocârlii
E-o mare simfonie a lucrurilor mici,
Cu umblet svelt de ciute cu svon și nostalgii.

Cum înfloresc necazuri ca niște crizanteme
Și dorurile mele își înalță trup de dalii;
Și chiote se 'nmbacă în bluze de poeme,
Și crâncene balade pe file bat medalii.

Mă logodesc cu ritmuri cu vis înmiresmat
 Și'n schitul elegiei mă tânguesc mereu
 Tu dragă cititor te plimbă 'n lung și'n lat
 Că-s doar poteci și drumuri în paradisul meu.

Petre PAULESCU

Revista "*Afirmarea*", Satu-Mare. Anul V, Nr. 3, Martie 1940.

Primăvara

Fecioară de lumină și candoare
 treci primăvară pe la noi prin lunci...
 Te 'mlădiezi în fiecare floare
 și'n lanuri legeni gânguriri de prunci.

Îți pârgue amiaza 'n sâni cruzi
 ce-ți tremură sub iia de ninsoare...
 Hrănești cu aur rădăcini de duzi
 și norii albi îi torci ca pe fuioare.

Puhoiul tinereții-l torni din muguri
 în revărsare albă peste flori...
 Dai brazdelor săruturi lungi de pluguri
 și cerului 'nalt freamăt de cocori.

Când zorile, plăpânde căprioare,
 vin din desiș de nopți să le desmierzi,
 tu mâna 'ntinzi spre botul lor de soare
 și blând le dai să pască plaiuri verzi.

Și 'ntârzâi seara s'auzi cum răsună
 câte-o vicernie înmărmurită 'n șoapte...
 ...apoi îți culci coșitele pe lună
 să-ți odihnești tumultul peste noapte.

Ion ȚOLESCU-VĂLENI

Revista "*Afirmarea*", Satu-Mare. Anul V, Nr. 3, Martie 1940.

ȚARA DE TOPAZ

Plete aurii de Sânziene
 freamătă pe ape unduinde,
 Cald azuru'n rouă se aprinde.
 Codru-și sună frunzele alene.

Peste plaiuri razele pasc: ciute...
 Brazde-adânci îmbrățișază plugul...
 Ceru'n glie-și scutură belșugul
 și în cetini lin doinesc lăute.

Munții, cneji, pe umeri grei cu zarea
 duc pe frunți văzduhul de safire.
 Tinerețea cântă în zefire
 și'n Troițe binecuvântarea.

Și e sfântă fiecă răscruce
 pe acest pământ scăldat în soare...
 Slava crește'n fiecare floare
 și trecutu-i candelă sub cruce.
ION ȚOLESCU-VĂLENI

Revista "*Afirmarea*", Satu-Mare. Anul V, Nr. 4-5, Aprilie-Mai, 1940.

SCRISOARE

Îți scriu tată, să știi, acum după ce au trecut -,
 Toate necazurile, toate prigoanele, toate închisorile
 Că nu mai plâng, că pentru prima data sânt vesel
 Și că astăzi pentru întâia oară înfloresc florile.

Acum, puterile noastre calcă dârze pe unde
 Până ieri veneticii ne loveau frații,
 Ca o mare de grâu astăzi se leagănă
 În marșuri noi, tinerețea, soldații...

Dărâmăm azi palatele 'n care-a crescut ura.
 Din pământ se înalță tot ce-am cântat
 La cântecele noastre se'ncălzesc tinerii
 Și visul hoților de ieri, e acum spulberat.

Ridicați-vă dârji, voi urmașii lui Tudor.
 Doborâți tot ce vă aduce aminte de chin
 România nouă, România de astăzi
 Va fi fără lanțuri, va fi fără suspin.

Cântați acum liberi, jandarmii nu vă mai bat
 Străinii, s'au făcut din cât erau tot mai mici.
 Dărâmați monumentele asasinilor!
 Azi sunt munți, care până acum erau numai furnici.

Îți scriu să știi, că acum sânt dârz și voios
 Cântecele îmi este mai aprins decât țara.
 Astăzi peste tot înverzesc legiunile
 Și umblă de mână cu noi prin oraș, primăvara.

Virgil CARIANOPOL

Revista *"Falanga"*, București. Anul IV, Nr. 14, 16 Septembrie 1940.

ÎNCHINARE

Voi, martiri, ce pentru Țară
 Tot, chiar viața, v-ați jertfit
 Fericiți, dormiți în pace
 Visul vostru s'a 'mplinit!

Sângele ce voi vărsat-ați,
 Pentru Țara legendară,
 A făcut marea minune:
 România Legionară.

Iar de Sus, de lângă Domnul, -
 Fie în orice moment, -
 Ascultăm porunca voastră
 Și strigăm cu toți: Prezent!

N. VASILESCU

Revista *"Falanga"*, București. Anul IV, Nr. 15, 23 Septembrie 1940.

S T E J A R U L

Înalt și drept la umbra lui statură
Toți care drumul i-a adus pe-aici;
El e din vremea când copiii, bunicii
Dormeau pe brațe calde de bunici.

Sub punta lui în noapte-au stat haiducii
Și-au împărțit comorile furate.
Și tot sub el s'au îndrăgit domnițe
De toți frumoșii viselor curate.

Acuma e bătrân și strâmb cu țara,
Îl doare mișelia a lor lui;
Dar va 'nverzi din nou și va veni
Să dea din el putere neamului...

Virgil CARIANOPOL

Nota revistei: - Poezie care n'a putut apare mai devreme, din cauza cenzurii.

Revista "*Falanga*", București. Anul IV, Nr. 16, 30 Septembrie 1940.

M O Ţ U L E

Moțule,
În oblâc te-ai născut
din cremene și lut
și, dur ai crescut, mut
sub scut.
Singur, în caerul vremii
hulit, pribeag,
te-ai răsvrătit – trudit
să fii mag.
Tu, Moțule drag
- crescut în sudălmi –
Iobag,
aprinde, făclii în amnar,
răsbună frații din jug
care plâng.

Prinde-te în luptă – dârză,
 sfarmă sub grumaz,
 întregu-ți necaz.
 De aici din prag
 Moșule drag,
 privesc fără habar
 că ești la hotar,
 - cleștar.
 Fii sentinelă și mag,
 dăltuește slovă și port,
 la vorbă fii slobod,
 printre norod.

Mircea GREGORIAN

Revista *“Falanga”*, București. Anul IV, Nr. 17, 7 Octombrie 1940.

VESTITOR

Veniți voi moți
 - cei sfârtecați pe roți –
 bătrâni,
 nepoți
 și toți,
 răscoliți de destin,
 aprindeți lumi.
 Hei, flăcăi
 Întindeți covor verde
 - curcubeu peste veac –
 ca din Soare
 să coboare
 peste plai
 cu mare alai
 Arhanghel vestitor
 De viață nouă, ziditor.

Mircea GREGORIAN

Revista *“Falanga”*, București. Anul IV, Nr. 19, 21 Octombrie 1940.

CHEMĂRI PUSTII...

Lui N. Botez

S'a desfăcut iar mugurul tristeții...
 Îl simt cum crește 'n fiecare seară,
 mustind de sevă neagră și amară.
 E singurul răsad al tinereții,
 ce 'nfloare 'n fiecare primăvară.

Copilăria iarăși îmi trimite,
 răvaș de dor... și-aceleași amintiri,
 mă 'nchid în vraja altor regăsiri.
 Azi toate mi se par închipuite,
 căci azi mă dor aceste retrări.

Ascult... În gând mă cheamă de departe,
 cu-acelaș glas, căsuța 'nbătrânită...
 ...și ulița ...și coasta înfrunzită.
 Cu lacrimi reci îmi scrie mama carte
 și-mi plânge tinerețea chinuită.

Și nu știu... poate numai mi se pare...
 Din zodii reci mă cheamă iar la sine,
 mormântul veșniciilor haine.
 Dar cine știe dintre toate, care
 mă va găsi vreodată și pe mine?!

.....

Mă cheamă casa 'n faptul dimineții,
 cu ușa nemișcată 'ntre uluce.
 Din zodii îmi cioplește moartea cruce...
 În mine 'nfloare mugurul tristeții
 și nu știu înspre care mă voi duce.

Gh. C. CROITORU

Miercurea Ciuc

Trag morții clopotele

Hei, cine i-a prădat seninului grădina
și umblă ca o fiară 'n lanurile pline,
de i-a pălit în văz ca frunzele lumina
haiducului ascuns de nu știu când în mine?

Pe unde visul dac' a mers întâiul,
păscându-și oile nădejilor cu doina,
strigoiiul grof și-a pus din nou călcâiul,
să frângă aripile vrerilor și oina.

Fug liniștite mele, căprioarele
și le petrece în păduri uimirea.
Rămân să le aștept cu soarele
și să le chiue în mine amintirea.

S'a năruit în ziuă vulturul de aur
și zării i-a pătat cu sângele năframa.
Dar feții de țărână încă dorm pe laur.
Mai strigă-i vântule ce pui în crengi arama.

Luceafăr verde, dă îndemn de fier
cuvântului, să umble ca un sfânt,
pe căi de chin, în șubă vânătă de cer,
ca să împartă azima ce o frământ.

Scurmăm cu inima în brazda amintirii,
să ne 'ncălzim tristețile cu foc din moaște
și-i sărutăm cenușa mântuirii.
Dar care stea ne mai cunoaște?

I-au înflorit ursitei maci de neodihnă
cu zările rănite 'n geană.
Vreau cântec tare, să-i aducă tihnă
și-l caut în lăuta năzdrăvană.

Aprind în noi nădejtile lumini,
să nu ne ciugule trecutul vre-un erete
și sorb avântul ce mustește 'n rădăcini,
cu toate curcubeele de sete.

De ce nu pot cu visele să doarmă
 stihiiile de frați culcate în zăvoi?
 Fac vânturile negre larmă
 și sângele le cheamă înapoi.

Se 'ntoarce duhul Iancului în trișcă,
 trag morții clopotele în baladă.
 Nici frunzele tăcerii nu mai mișcă
 și fiecare gând se face spadă.

Petre BORTOȘ

Revista "*Luceafărul*", Timișoara. Anul VI (Seria 2), Nr. 8 - 10, Aug. - Oct. 1940.

În satul zburcălniciei mele

Cu căsuțe albe și curate
 Așa cum l-am lăsat odinioară
 Cu țărani și fete adorate
 Cu lăutari ce cântă din vioară.

Acolo în satul cu tei și cu castani,
 Unde-am umblat pe prăfuitul drum
 Și am zburdat în tinereii-meii ani
 E ceață azi și toate-s fum.

Bătrânii de demult s'au dus,
 În țintirimul crucilor plecate,
 Iar zilele se strâng pe-al vremii fus
 Și'n paradisul vremii plâng: mușcate.

Departe'n umbra nopții adâncit;
 Stau case rând la rând îngenunchiate,
 Iar în biserica cu clopotu 'nvechit,
 Stau cărți uitate.

Gheorghe C. ROUĂ

Revista "*Luceafărul*", Timișoara. Anul VI (Seria 2), Nr. 11 - 12, Nov. - Dec. 1940.

Lacrămi pentru Transilvania

Transilvanie, Transilvanie! te-aud
Grănicerii sfinți din Năsaud,
Glasul aspru, verde, mare, de haiduc,
Din Hordăul părăsit al lui Coșbuc!

Transilvanie, Transilvanie, văd,
Chipul Tău udat de soare și de muncă,
Șoimul aruncat de-azur, ca un prăpăd.
Flinta care șade lângă luncă.

Pentru tine mamă, jertfă, danie,
Sângerăm cu toții, Transilvanie,
Și ațipiți pe flinte, așteptăm,
Să te strângem iar la piept și să urlam.

Scut de duh, putere de viață,
Matrice de înnoire și verdeață,
Pentru Tine, cea mai grea sfeștanie,
Să revii la trupul nostru, Transilvanie.

Șt. M. (Ștefan Muscalu)

“Gazeta Transilvaniei”, Brașov. Anul 103, Nr. 100 (serie nouă), 1 Decembrie 1940.

Fulgeră veacuri

În vechea cetate s’adună flăcăii,
Cu verde cămașă; pe-al nostru pământ,
Răsună și codrii, cărările văii,
De-al glasului tunet, de-al marșului cânt.

De strajă stau munții, priviri neclintite,
Cu pieptul de stâncă în veci neînfrânt,
Pe margini de ceruri cu stele unite,
Se ‘nalță și crește Arhanghelul Sfânt.

Din sbuciumul sacru de inimi curate,
Brașovul renaște ca ‘n secol trecut
Re ‘nvie din neguri, din clipe uitate,
Pornite de-un viscol abia început.

Se sdruncină ziduri, se sparg uragane,
Subt pasul de iureș al omului nou,
Și fulgeră veacuri și grele ciocane;
Zidesc țară mândră de tânăr erou.

În fruntea oștirii, martirii veghează:
Codreanu cu Moța, Ciumetti, Marin
Și drumul lor aspru e-o falnică rază,
Un trăznet năvalnic din noul destin.
EDIV.

“Gazeta Transilvaniei”, Brașov. Anul 103, Nr. 104 (serie nouă), 14 Decembrie 1940.

Căpitanul

Neînfricat ca marea, ca Dunărea și munții
Cu gându 'mbrățișare cât Dacia străbună —
Pentru hainii țării te-ai ridicat: furtună
Și ‘mpărătească țară aveau să vadă crunții.

Te pogorai din cronici, din fulger și baladă
Și 'n pumnul Tău năvalnic se deșteptau străbunii
Și se porneau vitejii sub semnele minunii
Și tâlcuiau ereții ce nu puteau să vadă.

Atunci peste Ceahlăuri se abătură corbii,
Prin zările domnești ne răstigneau avântul,
Cu litere de sânge s’a ‘ncondeiat pământul
Și unde-au fost haiducii se ‘ncoronară orbii.

Ce neagră miazănoapte ți-a pregătit mormântul,
Ce horă de tâlhari batjocori învierea.
Ce slugi te căutară ca să-ți sugrume vrerea.
Dar fără de întoarceri, noi ți-am tot dus cuvântul.

De-acuma — peste vreme — te cântă orice fată;
În tulnicu ‘nserării te-aduni cu Apusenii,
Te duc în neapuneri flăcăii Cosânzenii
Și-Ți prăznuim veleatul în țara luminată.

ION APOSTOL POPESCU

“Gazeta Transilvaniei”, Brașov. Anul 103, Nr. 106 (serie nouă), 25 Decembrie 1940.

Colind alb

Dorule, colindător,
La porțile dalbe
Plâng zorile albe
Visul călător.

Crăciunul de nea
Sgribulit își poartă
Anii ninși la poartă
Sus din cer, mărgea.

Dorule. colindul
L'om cânta noi cui? ...
Poate vântului,
L'om lăsa, plângându-l.

Și-apoi Cosânzene
Nu ne-or mai da nuci
Vom pleca atunci
Cu lacrimi în gene.

Ne-or cânta de sus
Îngerii în vis...
Basmul va fi scris:
„S'a născut Iisus!”

.....

Dorule colindător
Peste liniști albe
Visurile dalbe
Au trecut în sbor.

Vezi... stele din cer
Cad: fulgii de nea
Poate-i dragostea
Colindând prin ger.

Ilie BALEA

O R F A N

Mamă,
Dece plângi când trec pe întornate uliți
Cârduri de nori și de cocori?
Mamă,
Matale știi: te-am rugat de-atâtea ori,
Să dai focului chinul care-ți sfâșie, cu dinți de suliți,
Sufletul cernit năframă...

Mamă,
Dece spui că omul îmbrăcat soldat,
Ca omul din ramă
E un sfânt care-a murit la Jii, împușcat?

Mamă, noaptea când frunzele cad din nuc
Și s'aud cocorii pe cer, cum se duc,
Cu lacrimi în ochi dece te'nchini și săruți chipul din ramă?

Mamă,
Dece plângi când vine primarul Onofrei,
Mare cât o bute de prune,
Sa ne dea dela Stat, patruzeci de lei
Pentru gaz și pentru sare
Și când cu glas de stăpân spune
Că tata a fost viteaz fără asemănare
Și și-a apărat țara în lupte la Jii?
Spune mamă, spune,
Dece sunt anii noștri atât de pustii?

C-tin GOGA

"Gazeta Transilvaniei", Brașov. Anul 103, Nr. 106 (serie nouă), 25 Decembrie 1940.

1 9 4 1

Venirea ta pe raze s'o cânte tot norodul,
Și să țâșnești ca lava fierbinte din vulcan.
Să porți pe-a tale aripi, tu lumii nouă rodul,
Îmbelșugări de aur, mărețule nou an.

Cu anul vechi se stinge și ura și trădarea,
 Cu tin' speranțe nasc, ne încolțesc în minte.
 Tu ții în frâu destinul; de piatră ni-e răbdarea.
 Credem cu toți în tine și 'n zodiile sfinte.

Tu vii de sus de-acolo, de unde dorm martirii,
 Trădați de mișelia vânduților de neam.
 Tu geniu al dreptății, întoarnă calea firii,
 Revarsă peste oameni al leacului balsam.

Ce zice Căpitanul de frații Lui de sânge.
 Ce rabdă așteptând din nou ziua 'nvierii?
 Îi poartă El de grijă, țăranului ce plânge,
 Îngenunchiat de bici sub geamătul durerii?

Ce spune Totu, Banea, ce spune Moța Sfântul?
 Ce spun legionarii din raiul lor de sus?
 Ei își iubesc moșia și glia și pământul.
 Al nostru soare mândru, nu este la apus.

Adu-ne tu făclia ce-o poartă Căpitanul,
 S'aprindem lumea veche, să cadă 'n nesfârșit,
 Un semn de-al Lui tu fă-ne: Porni-va uraganul,
 Rostogolind mânia ogorului robit.

DUMITRU LABEȘ

“Gazeta Transilvaniei”, Brașov. Anul 104, Nr. 1 (serie nouă), 1 Ianuarie 1941.

Vulpea și cămila

(fabulă)

Cămila, mult geloasă, văzând un țap odată
 Cu coarnele cum bate, de câini incunjurat,
 A început în sine a blestema pe soartă
 Zicând: ce ticăloasă parte eu am luat!
 Un trup frumos și mare sa fie fără coarne,
 Să nu am eu o armă ca slava să-mi lătesc,
 Ca dușmanii mei lesne în praf să se răstoarne!
 Geloșii felurite de pricini născocesc
 Când vor să tot cârtească. Așa se tânguia
 Cămila mergând tristă, cu capu 'n jos plecat.

Dar o vicleană vulpe ce 'n drum ea 'ntâlnește
Împărtășire multă la soartă-i a luat:
- Cunosc, răspunde vulpea, că mare ai cuvânt,
Dar eu am mijloc sigur ca sa te fac cornută:
Colo 'n pădurea ceea un loc e în pământ,
De drum nu prea departe, îl vei afla subt zare;
Se chiamă vizuină: la ea oricine-a mers
Și capul său plecându-și a stat păzind răbdare,
Fără de prelungire cu coarne s'a ales,
Precum berbecii, boii și țapii dau dovadă.
Această sfătuire cămilei a plăcut:
Ea nici gândea ca leul în vizuini să șadă.
Dar cine cată coadă, la minte e cam scurt.
Cămila iute-aleargă cu mare bucurie,
Găsește aceea bortă subt niste frasini vechi
Și capul își afundă îndată 'n vizuină,
Iar leul cu cruzime o prinde de urechi.
Ea trage, el nu lasă pân' ce 'n sfârșit scăpând
Acasă se întoarce, urechile lăsând.

*O iubitori de slavă! Pe voi v'am arătat,
Ființa de cămilă spre laudă v'am dat.
Cunoașteți că acela ce fala tot dorește,
Cu râsul și ocara ades se pomenește.*

Antion CANTEMIR

"Gazeta Transilvaniei", Brașov. Anul 104, Nr. 1 (serie nouă), 1 Ianuarie 1941.

PSALM

De va fi Doamne, ca să cad sub vis
Sub crugu'nalt pe care l-ai deschis
Uimiților și fericiților de noi,
De-o fi ca să'ngenunchi sub glonț flămând
Sau ca să pier în temniți ars de gând
Și lutului să-i dau dobânda înapoi,

În ceasu-acela, greu de'nduioșare
Când chipul tău va fulgera pe zare
Și-o să mă soarbă adâncuri de senin,
În ceasu-acela Doamne, printre stele,

Voi tăbârci cu dorurile mele,
Suind înlăcrimat să ți le'nchin,

Că toată'nfiiorarea pământeană
Tot ce-a fost crin și înnourări de geană,
Din palma Ta le-am adunat Părinte,
Și tot ce-a fost duios popas sub vise,
Suflet prieten, plaiuri larg deschise
De Tine-au fost lăsate să ne-alinte:

Copilărie dulce de candoare,
Iubiri ca limpezimile stelare,
Tu, Doamne, mi le-ai scos în cale,
De-au înflorit uimite clematite,
În încropite ape otrăvite.

N. Iordache NICOARĂ

A apărut publicat în "Convorbiri literare", București. Anul LXXIV, Nr. 7, Iulie 1941.

Iordache Nicoară: Conferențiar la catedra de chimie a Universității București, sub conducerea profesorului Gh. G. Longinescu. A fost ucis în lagărul de la Miercurea Ciuc în anul 1939, din ordinul regelui Carol al II-lea. După ce a fost legat împreună cu ceilalți 43 de camarazi pentru a fi împușcați, a rostit pentru toți un ultim „*Tatăl nostru*“.

SPRE BUG

Spre țara belșugului
Scurt e drumul Bugului
În zarea amurgului
Sub copita murgului.

Trece oastea de-a călare
Ca un svon de sărbătoare
Să tocmească noi hotare
Măre, spre soare răsare.

Vin plăeșii, pârcălabii,
Codrii Sfintei Basarabii,
Foșnesc roșiori din săbii
Tancuri, parcă sunt corăbii.

Cântă dorobanți din strună
Merg panduri cu veste bună
Moldovenii se răzbună
Și răzeșii sunt furtună.

Sună clopotele toate
Peste stepă, peste sate
Peste văi înnegurate
Peste vieți întunecate.

Ne așteaptă prin poeni
Românii transnistrieni,

Ne sărută prin poene
Fetele transnistriene.

Merg flăcăi spre graniță
Cu țara în raniță.

Petre PAULESCU

Ziarul "*Transnistria*". Anul I, Nr. 5, 25 August 1941.

RAPSODIE DACĂ

- fragment -

Crește în noi de pe-acum, aspră și vie,
priveliștea țării ce va să vie...
în mâinile noastre de flăcări și cremene svâcnește unealta,
să facem o țară mai tare ca oricare alta,
în frumusețe doar cu raiul să semene.

Pe unde piciorul de-acum ni l'om pune,
cu aspră cutezanță haiducească,
pe măsura fără de măsură-a visului să crească,
neam al meu, minune lângă minune...

Răsmerițele toate, într'o uriașe supunere,
se vor revărsa mănos, cum se revarsă
în albiile bătrâne și-adânci de Dunăre,
râurile și pâraiele din țara asta cu inimă arsă...

Ne-om lepăda, ne-om vinde haina de pe noi,
 pentru pluguri noi și pentru arme noi...
 pe unde fost-au doar pustietăți și uitare,
 spori-va un neam cu pas tot mai tare...

Pe unde zăcură bălți oarbe și bolnave,
 crește-vor porumbiștile ca niște dumbrave...
 pluguri brăzda-vor, până'n inimă moina
 și cântece năpraznice naște-va doina...

Pământul pe-aicea ne simte, ne cunoaște,
 după grai, după mers, după moaște...
 Când pasul ni-l punem pe-aicea, oriunde,
 alt pas din adânc de pământ ne răspunde...

O murmură vântul, o știe furtuna
 căci suntem de-aicea din totdeauna...
 din zările lumii, leat lung după leat,
 aici ne-am sbătut și-am sângerat,..
 aici ne-am spus întâia rugăciune
 și pe cea de pe urmă tot aici ne-o vom spune...

Pasul tău sporit de timp și crud,
 Cu-azurul noptatic, zălud,
 neam al meu, până 'n fund de pământ ți-l aud
 ți-l simt, ți-l aud, ți-l aud...

Aron COTRUȘ

“Revista Fundațiilor Regale”, București. Anul VIII, Nr. 12, 1 Decembrie 1941

(fragment din poemul omonim care va vedea lumina tiparului în cursul anului următor la editura revistei).

Desenul: Demian

"DIN
POPOR"

LEGIONARI !

Vă chiamă țara'n clipa asta mare
 Și zări și sate și întregul cer
 Din văgăuni de munți și până 'n mare
 Să faceți zid cu gardul cel de fer.

Vă chiamă frații voștri ce luptară
 La Jiu, la Olt, Mărăști și la Muncel, -
 Din piepturile voastre să răsară
 În jurul țării, ziduri de oțel.

Vă chiamă adevărul și dreptatea
 Ogoarele ce rîd și'ntregul cer –
 Lăsați deci la o parte lașitatea
 Și faceți zid în gardul cel de fer.

Aurel C.

Ziarul *"Legionarii"*, Iași. Anul II, Nr. 3, 10 Mai 1931.

Nu dăm nimic

Nu dăm nimic! Un metru de pământ
 Ne e mai scump ca viața noastră
 De veacuri, pe câmpii și pe orice coastă
 Au grămădit mormânt peste mormânt
 Spre a vedea ca astăzi țara noastră.

Nu dăm nimic! De nu ni-e destul
 Atâta sânge, preț răscumpărării,
 Vom face zid din piepturi țării
 Spre a te plăti dușmane nesătul
 Cu sânge nou, tribut răscumpărării.

Nu dăm nimic! Sunt buciume pe munți
 Ca'n vremurile de altădată...
 Așteaptă iar plăeșii să se bată
 Ca să aflați că înspre noi nu-s punți
 Decât când vii cu inima curată.

Pământul va sui otrăvi în spic...
 Pădurile s'or face iar ostași
 Și va trosni pământul de-atâți pași
 Și clopote-or striga: "Nu dăm nimic"!
 Cu glasul a opt sute mii de-ostași.

F. VOICAN

"Garda Prahovei", Ploești. Anul 1, Nr. 3-4, Duminică 25 Decembrie 1932.

M A R Ș

Cânt de lumină, de noi biruinți
 Sufletul să ne'nfioare
 Sub steagul nostru-al unei noi credinți *bis*
 O viață nouă răsare. *bis*

Doar tinerețe și forță să fim
 Căci noi suntem viitorul
 O Românie nouă să clădim *bis*
 Să reînvitejim poporul. *bis*

Hai la atac Legionare voios
 În frunte cu Căpitanul
 La al tău strigăt de-atac vijelios *bis*
 Să se'narmeze tot neamul. *bis*

Vină dușmanii de unde-or veni
 Noi vijelios ne vom bate
 Răsplata luptei, laurii vor fi *bis*
 Iar trădătorului moarte. *Bis*

(autorul neindicat)

"Garda", com. Domnești, Muscel. Anul 1, Nr. 5, 5 Martie 1933.

DOINA HAIDUCULUI

Hai, murgule hai
 Peste vârf de plai,
 Prin sesuri și lunci
 Prin văi și colnici.

Prin codri de brazi
 Să cânt de necaz
 Doina și chindia
 S'ascult ciocârlia.

Poposind prin sate
 S'ascultăm în șoapte
 Jale și durere
 Românul cum piere.

Sărăcie dură
 Românul îndură
 În scrâșniri de dinți
 În lacrimi fierbinți.

Hai murguleț du-mă
 La măicuța mumă
 S'o mai văd odată
 Cum m'așteaptă'n poartă.

Căci mă mână dorul
 Să-mi curăț ogorul,
 Ogorul de spini
 Țara de străini.

Pe poteci de codru
 Să-mi adun norodu,
 Să-i adun în cete
 Tot voinici cu plete.

Flăcăi și bărbați
 Bine înarmați,
 Suflete de piatră
 Ce-au mai fost odată.

Codreanu haiducu
Și Bujor și Pruncu
Și Iancu Jianu
Și Tudor olteanu.

Și 'ntr'o vijelie
Toți plini de mânie
S'o pornim prin sate
Să facem dreptate.

Iar în urma noastră
Copii și nevestă,
Bunici și părinți
Cu lacrimi fierbinți.
Să ceară 'ndurare
Biruință 'n cale
Gărzilor de Fer,
Tatălui din Cer.

A. V.

"Garda", com. Domnești, Muscel. Anul I, Nr. 7, 20 Aprilie 1933.

Tresaltă române!

Tresaltă române și plânge-ți durerea!
Stăpân e dușmanul și-a lui e puterea!
Tresaltă și spune că plânge poporul!
Și spune în cântu-ți tot dorul, tot dorul...
Tresaltă, căci glasul și plânsul te 'neacă!
Dar mâine și pasul durerii-o să treacă!
Tresaltă și cântă cu ochii vioi!
Căci sfântă-i credința ce-o ducem cu noi!
Puterea înaltă, ce-o știe doar pieptul
Tresaltă și spune: "c'al tău e tot dreptul!"

George E. DUNĂREANU

"Garda Jiului", Craiova. Anul II, Nr. 8, 25 Iunie 1933.

MARȘUL GĂRZII DE FIER DIN OLTENIA

Răsună pretutindeni a Neamului chemare:
 Mizeria și jalea se'ntinde peste Țară;
 Un cimitir făcură din România Mare
 Acei ce-o stăpâniră și groaznic o prădară.
 Ne chiamă desnădejdea Poporului ce geme,
 Strivit de-atâtea biruri, de jafuri și blesteme.
(Refren)

Căci noi, Legionarii, făcut-am jurământul
 Să ne apărăm credința și sfânta noastră Lege:
 Să curățim de lifte streine tot pământul
 Și să ne servim Țara și să servim pe Rege.
 Noi suntem zorii zilei ce se ivesc pe cer,
 Suntem oltenii mândri ai *Gărzilor de fier*.

II

În sufletele pline de chinuri și de ură
 Atâtea năzuințe sunt gata să dispară:
 Poporul nu mai poate răbda cum toți îl fură
 Și gândul răzbunării se sbate ca o fiară.
 Ne chiamă datoria să stăvilim torentul
 Și'n matca Națiunii să străjuim momentul
(Refren)
 Căci noi, Legionarii, făcut-am jurământul...
 etc., etc.

III

Instinctul conservării se'mbracă azi în zale
 Și chiamă tinerețea la jertfe mai și sfinte:
 În orice colț de țară bat ramurile sale
 Și se frământ' eroii de dragu-i, în morminte
 Ne chiamă conștiința menirei ce ne poartă
 Pe căile croite, ca'ntr'un granit, de soartă.
(Refren)
 Căci noi, Legionarii, făcut-am jurământul
 etc., etc.

IV

Veniți cu toți, sub steaguri ce fâlfâesc sub soare
Purtând pee le semnul religiei crestine!...
Veniți unde vă chiamă a Neamului salvare
Și unde se căleşte nădejdea de mai bine!
Veniți s'aduceți jertfă, aici la noi în castre,
Avântul tinereții și sufletele voastre.

(Refren)

Căci noi, Legionarii, făcut-am jurământul
Să ne-apărăm credința și strămoșeasca Lege,
Să curățim de lifte streine tot pământul
Și să ne servim Țara și să servim pe Rege
Noi suntem zorii zilei ce se ivesc pe cer,
Suntem oltenii mândri ai *Gărzilor de fier*.

Craiova, 1933

Ștefan George MIRCEA

"Garda Jiului", Craiova. Anul II, Nr. 9, 29 Iulie 1933.

Cântec haiducesc

- Murgule șoimarul meu
Dece pasul ți-e-așa greu?
Ori nu poți ca să mai duci
Căpitanul de haiduci?
Sau pe vremuri de urgie
Iar ți-e dor de vitejie?
- Nu ești greu nici tu măi frate
Dar din nou când vântul bate
Aud glasuri de Români
Ce se 'nchină la păgâni;
Si miros în vânt cu nara
Că 'npânzesc streinii țara.
Și mi-e dor de vitejie
Să alerg peste câmpie,
Să calc cete de dușman
Ca pe timpul lui Ștefan.
- Ș' ascultând voinicul plânsul
L-a simțit atunci și dânsul
Ș'a 'nceput din corn să sune

Ca voinicii să s'adune.
 De prin munți și de prin văi
 Răsăreau iarăș flăcăi,
 Și cu freamătul pădurii
 Au venit voioși pandurii
 Dela Dunărea bătrână
 De prin munți și dela stână,
 Au venit din nou păstorii
 Îmbrăcați ca vânătorii.
 Frații iar s'au strâns de mână
 Cei cu inima română
 Și-au jurat ca pentru lege,
 Pentru neam și pentru Rege
 Pentru a neamului credință
 Pentru-a țării biruință,
 Se vor bate căciularii
 Vor lupta *legionarii*.

“HAIDUCUL”

“*Garda de Fier*”, Câmpulung-Muscel. Ediție specială, 1933.

DOINA LEGIONARULUI

Foae verde de negară
 Nu mai e dreptate ‘n țară!
 Că dreptatea măi creștini
 E vândută la străini
 Și cu dânsa deodată
 Stăpânirea noastră toată.
 Și-am ajuns ca vai de noi
 Prigoniți, flămânzi și goi.
 Dacă strigi de sărăcie,
 Ci-că e democrație!
 Dacă ne-am înstrăinat,
 Ci-că ne-am civilizat!

*

Frunză verde foae lată
 Stăpânire ‘nstrăinată
 Fire-ai fi tu blestemată
 Cu politica ta toată;

Că noi v'am ales pe voi
Ca să vă 'ngrijiți de noi;
Și voi iată ne-ați trădat
Jidovului cel spurcat.

*

Stăpânire nemiloasă
Ne-ai trimis jandarmu 'ncasă
Și l-ai pus să iscodească
De duc viață creștinească,
Să vadă dacă mă 'nchin
Cum nu place la străin
Și de gândesc românește
La străin cum nu priește.

*

Foaie verde foaie lată,
Stăpânire blestemată!
Țara ni-se risipește,
Neamul ni se mișelește,
Legea ni se pângărește,
Casa ni se năruește!
Și ca Iuda tu te vinzi
Pentru treizeci de arginți!
Stăpânire fără minte,
Te-ai vândut pe-un blid de linte!
Dar să stii că eu nu pier
Căci sunt în "Garda de Fier"!
Degeaba ne prigonești
Pe noi nu ne răzlețești.
Căci noi știm să ne jertfim
Pentru țară să murim!

*

Frunză verde iasomie
Haideți frați în haiducie!
Dar ce fel să haiducim?
Țara să ne-o mântuim
Legea să ne-o preaslăvim
Neamul să ni-l desrobim
De leprele de Jidani
Și de politiceani.
Să fii frate ca un leu!

Și să lupți, să lupți mereu!
 Cruce fă-ți, că-mi fac și eu!
 Cu noi este Dumnezeu!
 Țelu-i mare, drumu-i greu...
Luptă tu, dacă mor eu!
 C'a dat ordin Căpitanu
 Corneliu Zelea Codreanu!

“Legionarul Ulmu”

“*Garda*”, Câmpulung-Muscel. Anul I, Nr. 8, 1 Iulie 1933.

DOUĂ STRIGĂTURI

“ivanilor”

Frunză verde măgheran,
 Aoleo! Ivan-ivan
 De te-oi prinde la strâmtoare
 Teafăr nu-mi mai ieși din ghiare!
 Ca să știe tot Românul
 Că tu te-ai dat cu păgânul!

*

Un prefect care este și preot numește și patronează ca ajutori de primari,
 adventiști; iar ca cetățean de onoare al județului Muscel proclamă pe un jidan.

Foaie verde și-o răsură
 Popo dela prefectură
 Când oi fi la largul meu
 Să vezi cum te popesc eu!
 Că tu nu ești popă român
 Și tu ești popă păgân!
 Nu ești popă creștinesc
 Și ești popă jidovesc.

“*Garda*”, Câmpulung-Muscel. Anul I, Nr. 8, 1 Iulie 1933.

Marșul nostru

Legionari fiți gata,
 Căci ora a sunat,
 Azi soarele izbândeii
 Pe cer s'a arătat.

Copii ai Cosânzenii
De vremuri vitregiți,
Cu stea de isbândă
Noi suntem logodiți.

Ea puse'n ochii noștri
Văpăi din cerul sfânt
Și ne-a sădit în suflet
Mândrie și avânt.

Voi cei cu suflet, aprigi,
Veniți, veniți cu drag;
"Credința'n Căpitanul"
Stă scris pe-al nostru steag.

Ne cheamă biruința,
Pornim ca un potop,
Căci nu-i Român acela
Ce-ar sta acum pe loc.

Veniți la luptă sfântă,
Veniți din munți și văi,
Cu Domnul înainte
Veniți, veniți, flăcăi.

"Legionar Ulmu"

"Garda", Câmpulung-Muscel. Anul I, Nr. 10, 13 Septembrie 1933.

Așa scăpa-vei, Țară!

Ești - țara mea frumoasă – de Domnul hărăzită
Cu bogății firești.
Pe plaiurile tale puteau să se răsfețe
Belșugul și splendoarea, ca'n basme sau povești.
Dar... este un dar:
Prin neguri de tragică ursită,
Pe drumul lung al vremii, sub mii și mii de fețe,
S'au vânturat din *Ghetto*, din Puste sau Fanar,
Hidoasa corcitură – ciocoi și parveniți
Peste-un popor de oameni sărmani și obidiți.

Ți-ai dat vreodată seama – o, țara mea iubită!
 Ce-ai fi putut să fii
 Dacă nu cădeai prada politicei smintite
 De jafuri și abuzuri, de mari ticăloșii?
 Și ce noroc
 Te aștepta pe calea de mari strămoși croită,
 De n'ai fi lăsat cârma pe mâini neisprăvite,
 De nu ți-ai fi dat votul oricărui dobitoc,
 Și nu răbdai ca "râul" să ți se cuibărească
 Făcând o porcărie din viața ta obștească?!

Cât timp putea-vei, oare, să mai înduri urgia netrebnicului trai?
 Cât timp dura-va încă batjocura cu care
 Ți se ucide 'n suflet nădejdea ce-o mai ai?
 Nu vezi că pieri,
 Prin propria ta vină de-ați fi pierdut mândria,
 Lăsând pe cei netrebnici să-ți calce în picioare
 Până și suferința și sfintele dureri?!
 Nu vezi că cei ce astăzi sunt oamenii tăi mari
 Au capete de bivoli și suflet de tâlhari?!

Privește, vai! Cu groaza destinului amarnic,
 La viermii 'ngrămădiți
 Pe hoitul tău politic, pe biata ta făptură!
 Sunt ai demagogiei prădalnici paraziți;
 Sunt cei ce sug
 Din snaga ta, din truda poporului tău harnic,
 Din rodul gliei tale, din hrana dela gură;
 Sunt cei ce-ți pun grumajii înconvoiați, sub jug,
 Și-ți vântură prostia sub măști de carnaval...
Sunt hienele prăsite sub vot universal.
 Este-a democrației tâmpită mascaradă,
 Cu proști și cu pitici,
 Cu învățători miniștri și robi ajunși stăpâni,
 Cu pleava ce-o asvârle Ardealul pân'aici...
 Este un puhoi,
 Ce urcă pe maidane noroiul de pe stradă
 Și'n cursul lui animă atâtea mortăciuni,
 Făcând din România un ostrov de gunoi,
Pe valurile vremii bătute de furtuni
Te clatini ca o barcă, condusă de nebuni.

Ridică-te – sărmano – de jos, din prăvălire,
 În cel din urmă ceas!
 Răscoală-ți tot trecutul, tot sângele din vine,
 Încremenit de groaza acestui greu impas!
 Și'ntr'un avânt
 De ultimă sforțare, de demnă răsvrătire,
 Pe toți care-și bătură amarnic joc de tine,
 La judecată chiamă-i! Și fă un jurământ:
*Oriunde s'ar ascunde și de-ar urca și'n nori,
 Ucide-i fără milă, de nu vrei tu să mori.*

*De la un cap la altul, adună-ți toată gloata
 De birnici și 'nșelați!
 Și 'nalță la răspântii atâtea țepi și ștreanguri
 Cât să încapă 'n ele toți marii vinovați.
 Și rând pe rând, celor afar' din lege, tu, fă-le judecata
 Și-așează-i la osândă după păcat și ranguri,
 Ca pilda să rămână și altora în gând...
 Așa scăpa-vei - Țară - dela putreziciune,
 Căci mântuirea noastră e-a "Gărzii" Legiune.*

Ștefan George MIRCEA

"Garda Jiului", Craiova. Anul II, Nr. 10 - 11, 28 Septembrie 1933.

Căpitane!

În chipul de bronz
 Un flăcău
 Ai izvorât
 Din sbuciumul neamului tău.

Chinul celor flămânzi
 Te-a amărât
 Ți-a prelins în suflet venin
 Clocotind.

Scrâșnetul celor supti de streini
 Al celor care plângând,
 Muncesc cu sânge
 Din zori în amurg.

Te-a făcut crunt!
 Greu ai gemut,
 Când codrii căzând
 De toporul strein l-ai văzut!

Dar când i-ai văzut cerșind
 Pe frații tăi
 Mălai din glia lor,
 Ai sângerat.

Ș'atunci te-ai ridicat
 Trăsnet fulgerător
 Răscolind codrii și văi
 Cu glasu-ți de aramă

Sub steagu-ți de alarmă
 Azi mii de haiduci
 Formând batalioane
 Îți cer la luptă să-i duci.

I. Nițu NICOREȘTI

Student

Ziarul *“România Creștină”*, Chișinău. Anul I, Nr. 8, 1 Iulie 1935.

și azi...!

Plec abătut pe vale. La răscruci,
 Stau, mă gândesc pe care drum s'apuc.
 O troiță păzită de uluci,
 Mă face să mă uit ca un năluc.

Același răstignit de azi și eri,
 Păzește drumul printre ploi și vânt.
 Același chip de chin și de dureri,
 Stă pironit cu ochii în pământ.

Aceleași instrumente de surghiun.
 Și astăzi străjuiesc “Nazarineanul”,
 Și rana de pe trupul “Celui Bun”,
 Așteaptă parcă azi “Samarineanul”.

Acelaș vârf de munte: Golgota,
Azi I-l găsești în fiecare sat,
Și toți azi se grăbesc spre fruntea Ta,
Să-ți pună spinii... pentru 'ncoronat.

Ești răstignit Isuse'n orice gând,
Tâlhari însă nici unul astăzi n'ai
Să-ți spună ei păcatele plângând,
Și Tu, să-i iai apoi cu Tine'n rai.

Atâtea juzi te vând de mii de ori,
Îți spânzură și frații, și părinții,
Iscarioți, mișei și trădători,
Își numără și azi rânjind... arginții!

Ana^{to}lie LEFTER

Student Legionar

Ziarul "*România Creștină*", Chișinău. Anul 1, Nr. 8, 1 Iulie 1935.

Generalului Gh. Cantacuzino-Grănicerul

Ctitor de noi credințe
 'n firide de altar
Trofeu de'nțelepciune,
 simbol de ideal
Poezie a suferinții
 călită'n ziduri reci,
Ai plăsmuit miracol
 istoriei de veci.

II

Imagine 'ncrustată
 în răboj de veac apus
Pe colbul bătrâneții
 adolescența-i pus.
Proptind zăvor durerii
 ca heruvim din cer,
Ce'n mucegai de secol
 înfigi un braț de fer.

III

Un punct de închinare
 din crezul nostru sfânt,
 Prinos adânc de jertfă
 iubirii de pământ.
 Te-avânți cu noi alături,
 “Bravură legendară”,
 În cea mai sfântă luptă
 ce ducem: legionară.

Aurel BÂRSAN

Student legionar

Ziarul “*România Creștină*”, Chișinău. Anul I, Nr. 10, 1 August 1935.

RĂBDAREA

Ne-ați împușcat copii în văi
 De lovituri ne mor flăcăi
 Înlanțuiți copiii gem,
 Din cei mai buni ce îi avem
 Rupti în bătăi.

Ne-ați supt și sângele din noi
 Răbdăm și chinuri și nevoi
 Pela streini pâine cerșesc
 Flămânzi, Românii se sfârșesc
 Sărmani eroi.

Răbdăm cu toții – așa ni-i dat
 Să ispășim un greu păcat
 Noi ne-am ales acești stăpâni
 Mai rău, nu trebuie Rumâni
 De îndurat.

Răbdăm să ne loviți mereu
 Că blestemat e brațul tău
 Va face Dumnezeu cel sfânt:
 Dreptate pe acest pământ
 Hain călău!

T. GĂLĂȚEANU

Ziarul “*România Creștină*”, Chișinău. Anul I, Nr. 10, 1 August 1935.

MARȘ DE LUPTĂ

La glasul tău venit-am noi
Venit-am căpitane
Venit-am gata de războaie
Cu liftele dușmane.

Destul am stat cu fruntea 'n jos
Blândețea ni-i la culme
Căci toate liftele ne-au ros
Câte-au trecut pe lume.

Venim în marș încolonați
C'un duh din altă lume
Și vom scăpa p' ai noștri frați
Robia să se curme.

Venim cu toții să murim
Căci a trăi-i rușine
Al nostru neam să-l mai privim
Legat în lanț de câine.

Suntem ai tăi legionari
Căliți în suferință
Tu du-ne căpitane dar
Și dă-ne biruință.

Ridică spade la un semn
Și vom porni la moarte
Căci să răbdăm un jug nedemn
De-acuma nu se poate!
Pr. Emilian CUCUETU

Ziarul "*România Creștină*", Chișinău. Anul I, Nr. 11, 15 August 1935.

SEMN VIU!

Pe fiecare cruce care zace'n noi,
E răstignit un om; și-i "orișicine",
Cu capul veșnic sus Doamne spre Tine,
Și cu picioarele înfipite în noroi –

Cu mâinile ‘nșirate prindem vânt,
 Cu buze de tină glăsuim,
 Dorințe noi spre care năzuim,
 Dar care merg cu noi până ‘n mormânt,

Dela păcat noi mergem la păcat,
 Cum merge trenul tot din gară’n gară,
 Și umerii ni ‘s gârbovi de povară,
 Povara zilelor ce le-am purtat –

Ne trage lutul tot înspre pământ,
 Și “binele” ce-l vrem nu-l făptuim,
 Din contra “răul” care nu-l voim,
 Se ține lanț de noi, ca gând de gând –

Pe fiecare umeri câte-o cruce,
 Povara mântuirii o purtăm,
 Pe orice căi ne ducem noi vedem,
 Cum fiecare crucea sa și-o duce,

Și când “pământul”, trece... în pământ,
 O cruce ‘și strânge brațele ‘n sicriu,
 Celălalt, - semnul nostru viu, -
 Ne străjuiește veșnic... la mormânt –

Anatolie LEFTER

Student Legionar

Ziarul “*România Creștină*”, Chișinău. Anul I, Nr. 11, 15 August 1935.

Doina Românilor

Munții gem și codrul plânge,
 Plâng izvoarele pe vale,
 Apa poartă ‘n valuri sânge
 Vântul geme’n a lui cale

Căci în țara lor cea dragă,
 Au ajuns pribegi Românilor,
 Că le sug a vieții vlagă
 Și le-o storc mereu străinii.

Că pe 'ntreg cuprinsul țării,
Numai lacrimi și sudoare,
Iar dreptatea 'n fundul mării
Și copiii la 'nchisoare.

Foaie verde de secară
Nu mai plâng, căci plâns mi-e viața,
Dela zori și până 'n seară
Și pân' iară dimineța.

Sunt plugar, plugar mă cheamă.
Opincar ce port sumanul
Și hrănesc din roasa-mi palmă
Și 'mpăratul și țiganul.

Ca și cârțița de harnic
Toată viața-mi scurm țărâna,
Din pământul gras și darnic,
Eu scot aurul cu mâna.

Dar stăpân pe el și casă,
Tot străinul e mai mare.
Eu rămân cu palma roasă,
Cu suman și cu sudoare.

Cu nădejdea-mi căci traiul,
E-al meu bine înainte
Și nici ceapa nici mălaiul
Nu mă mai învață minte!

Sunt sortit la grea robie
Cu sumanul rupt în coate
În călduri și în vijelie
Ca și boul le 'ndur toate.

Frunzuliță foaie deasă!
Așa-i viața și sărmanul
Am să las și plug și coasă,
Să-l urmez pe Căpitanul.

Că el stă cu spada'n mână,
Dă dreptate tuturor –
Bietei inime română

Bietului muncit popor...

Ș'am să-i jur pe veci credință
 Rob să-i fiu pe totdeauna!
 Ducă-mă la biruință,
 Ori la moarte: e tot una!

Pr. Emilian CUCUETU

Ziarul *"România Creștină"*, Chișinău. Anul I, Nr. 12, 1 Septembrie 1935.

Poporul geme

Vom Birui!

Ascultă'n munte sună glas de bucium,
 Și'n jur de tine toate-adânc se sbucium!
 Înaltă-ți fruntea și te scoală
 Tu, cel crescut în vechea școală
 Și intră hotărât în "Totul pentru țară!"
 Căci, țară! Cei ce vor ca să te piară
 S'au pripășit în stoluri de lăcuste
 Și-ți fac hotarele tot mai înguste!
 De ești pe vre-o răstoacă dela munte,
 Pe plai, pe dealuri, sau pe văi afunde,
 La câmp, ce se întinde cât e zarea,
 Nu pregeta s'ascuți chemarea!
 În legiune suntem mii de mii
 Bărbați, feciori voinici, chiar și copii;
 În pieptul nostru-al tuturor
 Ne clocotește-acelaș dor:
 Pământul strămoșesc încins de Nistru
 De Tisa și de bătrânul Istru
 Cu toate nesfârșitele-i comori
 Să fie numa-l nostru'n viitor...
 Ascultă, ești tu oare mulțumit
 Că toată jertfa celor care au murit,
 Pe front, ca fumu'n vânt s'a irosit?
 Te rabdă inima pe tine, oare,
 Să vezi cum neamul tău în sărăcie moare?
 Pe când străini-aduși de vânt,
 Stăpâni pe tine ce-aduci aur și argint,

Se lăfăesc sătui de bine până'n gât
 În târguri cu palate
 Obraznic luminate?
 Te scoală chiar acum, Române,
 Și'n rând cu noi, pășește'n legiune,
 Și vei simți fiorul *hotărîrei sfinte*
 Și binecuvântarea celor din morminte.

Petre C. ȘTEFAN

Bălcești-Argeș, 1935

Ziarul "*Cuvântul Argeșului*", Pitești. Anul I, Nr. 6, 1 Septembrie 1935.

Marșul Legionarilor Teleormăneni

Pela noi au fost pe vremuri codrii, falnici, cu renume,
 Care'n năvăliri barbare au fost scut la multă lume;
 Și 'ntr'o zi venind din lupte, poposind pe-al nostru plai,
 Au rămas să-și facă cuiburi "**Roșiorii**" lui Mihai.

Astăzi, când poporu 'n lanțuri, sub a jugului povară
 Îl sugrumă nedreptatea ce s'a întronat în țară
 Așteptăm cu toți **salvarea** dela tine, drag **Codrene**
 Și te vor slăvi în veacuri văile **Teleormănene!**

Suntem fiii suferinții, torturați, crud, de durere,
 Vin **Codrene** de ne scapă: **noi te vrem și țara cere!**
 Scoate spade **Căpitane**, scapă-ți țara ta sărmană
 Și strivește sub călcâie capul monstru de satană.

Văile Teleormănene îți dau tinere vlăstare
 Ce sunt gata ca să moară 'n luptele legionare.
 Astăzi a sunat alarma și răsună pân'la cer!
 Bate imnul biruinții pentru Gardul cel de Fier.

Georgescu V. DEMETRIAN

Stud.-Legionar

Ziarul "*România Creștină*", Chișinău. Anul I, Nr. 13, 15 Septembrie 1935.

CĂPITANE!

Urgia vremurilor grele,
În clipa asta de amar,
Te urmărește cu putere,
Dar știm că totul e'n zadar.

E în zadar căci mândrul soare
Ce încălzește-acest pământ,
Ți-a hărăzit să fii, voinice,
Tu cel mai drept la Tatăl Sfânt.

Să fie oare vre-o dreptate
Pe plaiurile noastre sfinte?
Să stea nepăsători deoparte
Strămoșii noștri în morminte?

O, nu se poate **Căpitane**,
O, nu se poate drag Legionar,
Suntem făcuți de-aceleași mame,
Sfidăm și **moarte** și **amar**.

Să tune cerul, să mugească
Cei ce-asupresc acest popor
Nimic nu poate să oprească
Izbânda ta pe-acest ogor.

Iar noi Români și frați de sânge,
Te vom urma și în mormânt
Și vom muri sau vom învinge,
Pentru pământul drag și sfânt.

Ion STĂNGĂ

Inginer silvic

LEII ȘI MĂGARI

(FABULĂ)

Când Dumnezeu făcut-a lumea și animalele-a făcut,
Și-a dat acestor patrupeze și minte după cum a vrut;
La unul minte mai puțină, la altul dete îndesat:
La unul potrivit îi dete, pe altul îl lăsă secăt –
Și poruncit-a Dumnezeu – de vreți să știți iubiții mei,
Ca o grădină s’o’ngrijească niște măgari și niște lei;
Și astfel cum fost-au leii și sunt cu mult mai înțelepți,
Nu au dat iureș spre-a conduce și-așa măgarii hrăpăreți
Din grădina cea bogată au făcut un loc de pradă.
Și mai mult, pe niște trântori i-au primit încă’n livadă
Și nu știau măgarii noștrii decât să sbiere ziua ’ntreagă
Și le iese pe dos tot lucrul și stricau ce vreau să dreagă,
Căci la măgari așa le fuse se vede soarta lor săracă,
Că Dumnezeu le dete capul cu lungi urechi dar țeastă seacă.
Privind grădina Leii noștrii din gard în gard-amar zâmbiră,
Și măgarilor atuncia într’un cor ei le vorbiră:
“Dacă mâna noastră forte ar lucra în grădiniță,
“Numai crini ar fi într’ânsa, brazi frumoși și sulfiniță,
“Peste tot ar fi avere – veselie – fericire
“Și-animalele cu toate n’ar mai ști de învrăjbire.
“Ia priviți acum satane la grădina de-altă dată,
“Și-ți vedea în loc de-avere – mătrăguni cu frunză lată,
“Îngrijiți măgari grădina până v’o ieși sudoarea
“Și-unde acum nu e nimica să vedeți apoi splendoarea,
“La semenii dela sate dați-le măcar mâncare,
“Iară trântorii și hoții alungați-i spre hotare!
“Nu furați sămânța toată, semănați-o pe gunoi,
“Căci de nu’n curând-vă spunem va fi rău și-amar de voi!
Auzind măgari-acestea începură s’urle tare,
Să înjure, să frământa și să dea chiar din picioare;
-“Cum se poate? Ce-i aceasta? Noi clasați chiar printre hoți?
Noi suntem cinstiți, aceasta, o știu toți confrății, toți!”
Și’n furia lor grozavă larg deschis’au închisori
Și la leii demni de nume fost-au răi asupritori
Ei crezând că prin aceasta, leii ști-vor de-a lor frică,
Și puterea de-altă-dată c’o vor face mult mai mică;
Dar în ziua judecății îi declară achitați
Căci jivinele grădinii i-au găsit nevinovați.

Au plecat apoi toți leii peste tot ducând credință.
În-a grădinii înflorire și în marea biruință,
Căci ei știu că'n lumea asta se'ntâmplă tot mereu,
Cum e soarta fiecărui, cum vrea bunul Dumnezeu.

Adrian FLOREA

Ziarul *"România Creștină"*, Chișinău. Anul I, Nr. 15, 10 Octombrie 1935.

"DIN POPOR"

CÂNTEC HAIDUCESC

Frunză verde cicoare,
Verde frunzuliță,
A dat iarba prin ponoare
Neică, Neiculiță –

Calu-mi bate din copită;
Îi e dor de codru...
Ia-ți pistoalele ș'o flintă
Și hai sus pe Lotru –

Hai... să stăm de dimineață
Ascunși pe coline,
Să fulgerăm din sineață
Dușmane jivine –

R. Vâlcea, 1936
Const. STOINA

Ziarul *"Libertatea"*. Anul 33, Nr. 7, 24 Mai 1936.

"DIN POPOR"

HAIDUCUL

Murgule, coamă rotată,
Mai scoate-mă 'n deal odată
Să-mi fac ochișorii roată,
Să mă uit în lumea toată,
Veni-ar timpul să vie
Ca Românul iar să'nvie

De hoți să se mântuiască,
Țara lui să înverzească,
C'asta nu-i țară de câni,
Ci e țară de români!!!
Arză-te focul răchită,
Că nu ești încă 'nfrunzită,
Ca s'apuc la drumul mare
Pe când mugurul răsare...
...Mugurul a răsărit,
Mie timpul mi-a venit,
Ca s'apuc la haiducit!!!

Cules de Valeriu Gregoriu Sima

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 9, 7 Iunie 1936.

"DIN POPOR"

DOR ȘI JALE

Doamne, Doamne,
Lumea doarme,
Numai eu nu pot dormi,
De grijile lumii...
Năcăjit e omul Doamne,
Când se culcă și nu doarme.
Năcăjit e omu-atunci
Când își dă boii pe junci
Și vacile pe junici...
De-ar fi bătut Dumnezeu
Tălpile dela belceu,
În care m'am n'scut eu...
Măicuță, norocul meu
L'ai țipat cu apa 'n râu,
Măicuță a mea tihneală
O-ai țipat cu gozu-afară.

Cules de Valeriu Gregoriu Sima

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 10, 14 Iunie 1936.

"DIN POPOR"

DOINĂ LEGIONARĂ

Măi române frățioare,
 Vrei să scapi tu de Ghidale?
 Când te-o chema Căpitanul
 Să sbori nici să n'atingi dealul,
 Să iei buciumpul să cânti
 Să răsunе văi și munți,
 Să se-audă pe câmpii
 Să vină flăcăii mii,
 Să se-audă pe colnici
 Să vină mii de voinici...
 De jalea ta dragă frate
 Plânge codrul și se bate
 Creangă'n creangă, frunză'n frunză...
 De jalea ta frățioare
 Plânge codru jos în vale.
 Nu plânge codrule frate,
 Căci vine sfânta dreptate,
 Că nu e cum spun păgânii
 Ci-i așa cum vor Români.
 Noi muncim și ne jertfim,
 Scumpa țară s'o păzim.
 Ei sapă la temelie
 Scumpa noastră Românie.
 Dunăre prieten bătrân,
 Spune tu cine-i stăpân
 Pe-ale lui Mihai câmpii
 Și ale lui Ștefan chilii,
 Cine-a zidit Severinul,
 Cine-a stăpânit Hotinul,
 Cine-a fugit peste tine
 Bătut groaznic la Rovine?
 Suntem noi ai tăi străjeri,
 Ce-am învins pe ieniceri
 Și-am urmat pe Căpitani
 Apărătorii de neam.
 Noi suntem stăpâni aici,
 Nu străvecini venetici.

Pe la noi să nu mai stea
Rămas bun de-aici să-și ia,
Căci Români s'or scula
Din colibe și palate
Să-și facă 'n țară dreptate.

Ion P. IONIȚĂ

Plugar colonist, com. Parpiur, jud. Durostor

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 10, 14 Iunie 1936.

"DIN POPOR"

FRUNZĂ VERDE POLOMIDĂ

Frunză verde polomidă,
Plină-i țara de omidă, -
De omida jidovească
Și de lifta ungurească.

Măi, copii, ficii români,
De-aveți suflet și-aveți mâni,
Hai cu mine la plivit, -
La plivit, la curățit.

Cine are topor mare,
Scoată-mi-l la foc de soare, -
Cine are bardă mica,
Facă-i gura subțirică.
Cine are pușca grea
Puie șapte gloanțe 'n ea...
Eu n'am pușcă nici secure,
Nici n'am bătă din pădure, -
Dar câți dinți mai am în gură
Sunt făcuți pe mușcătură; -
Și'n degetele dela mâni
Curge sânge de român!...

Cules de Valeriu Gregoriu Sima

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 12, 26 Iunie 1936.

"DIN POPOR"

"POPORALĂ"

Ardă-l focu și para
 Pe care își lasă țara.
 Să mă ardă și pe mine
 De-oi fi lăsat-o de bine,
 M'am rugat mândro de tine
 Să ții zile pentru mine
 Să n'ajung în țări străine.

Tu mândro n'ai ascultat
 Eu tare m'am străinat.

*

Cântă cucie
 Cân ți-i ducie
 Să ne prindem frați de crucie
 Că și eu îs ducător
 Colo'n luna lui Cuptor
 Tu i mere pe sus cântând
 Și eu merg pe jos plângând
 C'așea am fost rânduie
 Să mi trec viața plângând.

Cules de Ion C. Gatea
 Din Petros, jud. Hunedoara.

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 13, 5 Iulie 1936.

"DIN POPOR"

DOR ȘI JALE

Când aud cucul cântând
 Și mierlele șuerând, -
 Nu mă simt om pe pământ.

Eu zic cucului să tacă,
 El se suie sus pe cracă
 Și tot cântă de mă seacă.

Iar mai jos, - pe-o crengurea
Cântă și o turturea,
Tristă, ca inima mea.

Cucul cântă de pornire,
Turturica de iubire,
Și-al meu suflet de jelire.

Cules de Valeriu Gregoriu Sima

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 16, 26 Iulie 1936.

"DIN POPOR"

Muntele Românului

Sărace munte bogat
De Români înstrăinat,
Ești în mână jidovească
Diavolul s'o cotropească!
Frunză verde, frunză deasă,
Când ies Românii din casă
Stau în loc și se gândesc
În ce țară ei trăiesc.
Țară mândră și bogată
Și de jidani cumpărată...

Căpitane, te dorim,
Vin' la noi că suferim
Și ne scoate din nevoi
Ca să fim liberi și noi.
Să ne strângem împreună,
Coasă 'n coasă, mână 'n mână,
Dintr'un suflet s'auzim:
"Sus Români, să ne trezim!"

Culeasă din Munții Apuseni de S. Crișan (Turda)

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 18, 9 August 1936.

Porunca legionară

Măi Române, măi creștine,
Nu va fi în țară bine
Până când nu biruiește
Și'n inimi nu stăpânește
Porunca legionară:
Să dăm TOTUL PENTRU ȚARĂ!

Leg. Ioan Danciu, com. Baia

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 25, 27 Septembrie 1936

"DIN POPOR"

Plugari legionari !

(fragment)

...După-atâtea vremuri grele
Ne-a dat Domnul mângâiere:
Căpitan cu oaste verde,
General plin de putere.
El poartă neîncetat
Dragoste celui uitat.

Azi țăranul legionar,
Mândru cântă pe hotar:
*"Legiunea să trăiască
Căpitanul să sporească,
Să ne ducă 'n bătălie
Pentru-o altă Românie!
Românie românească
Mândră țară creștinească!
Bradul-i verde câtu-i anul,
Trăiască-ne Căpitanul!"*

Marin CARAVELA

Plugar din satul General Praporgescu, jud. Tulcea.

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 26, 4 Octombrie 1936.

Tânguirea orfanului

I.
Floare veșted ‘n pârâu
Mult îi stă muntelui rău
Fără flori și fără brazi
Ca și mie fără frați.

II.
Foaie verde de dudău
Mult îi stă muntelui rău
Fără brazi și fără flori
Ca mie fără surori.

III.
Foi uscate pe Buzău
Mult îi stă muntelui rău
Fără brazi, fără molifți
Ca mie fără părinți.

Însoțit de PANAIT

Legionar (orfan de război)
R. Sărat

Ziarul *"Libertatea"*. Anul 33, Nr. 26, 4 Octombrie 1936.

"DIN POPOR"

Frunză verde-alunului

Frunză verde-alunului
Săraci arme-a lotrului
Cum le ploaie și le ninge
Și n'are cine le'ncinge,
Că cine mi-le-ar fi'ncins
Șade'n temniță închis.
Șade 'nchis pe nouă ani
Facă voia la dușmani.

Cules de Aurel Bohariu, student legionar
Com. Soșdia, jud. Timiș

Ziarul *"Libertatea"*. Anul 33, Nr. 27, 11 Octombrie 1936.

Horă Legionară

Se cântă pe melodia "Mărioară dintre munți"

Foaie verde de doi brazi
 Hai la horă camarazi, măi!
 Hai hai legionar
 Să pornim la luptă iar,
 Hora noastră legionară
 Să cuprindă întreaga țară!
 Hai hai!...

Să ne dăm mâna cu toții
 Să stârpim jaful și hoții!
 Hai hai!...

Auzit-ați de'un Codrean
 De'un Codrean de'un Moldovean măi!
 Hai hai!...

El ne-a zis: flăcăi, la luptă
 Pentru Garda noastră scumpă!
 Hai hai!...

Și în luptă legionară
 Să dăm "Totul pentru Țară"
 Hai! hai! legionar,
 Să pornim la luptă iar!

G. P. V.

Ziarul "*Libertatea*". Anul 33, Nr. 28, 18 Octombrie 1936.

Cântec de jale

Câtă jale-i pe pământ –
 Nu e jale ca la noi,
 Unde plânge-o țară 'ntreagă
 După scumpii săi eroi.

Tot ce-i sfânt în astă țară
 Azi se zbuciumă cumplit,
 Îmbrăcând haina cernită,
 Căci i-e sufletul zdrobit.

Plâng azi clopotele toate,
Ca s'aducă sfânt prinos,
Pentru cei căzuți cu cinste
În credința lui Hristos.

Prapori mulți astăzi se'nchină
Prin morminți pe la răscruci,
Pentru jertfa cea adusă
Ca prinos al sfântei cruci.

Preamăriți fie eroii
Ce dorm azi sub lespezi reci,
Veșnic îi va plânge țara
Și-i va preamări în veci.

Prof. I. Stanca

Deva

Ziarul "*Libertatea*". Anul 34, Nr. 11, 11 Martie 1937.

Nu-i plângeți...

Nu-i plângeți, frați români, nu-i plângeți
Pe cei căzuți pentru Hristos,
Ci-i proslăviți cu osanale
Din suflete și gând pios,
Căci ei murit-au să re'nvie
Și să trăiască mii de ani,
Alături de Cel mort pe Cruce,
Prins în piroane de Jidani.
Nu-i plângeți! Ei sunt sfinți acuma
Și, ca Isus, pentru Credință,
Jertfit-au în lumina Crucii
Doar pământeașca lor ființă,
Iar duhul, inima, tăria,
La tronul Bunului Părinte,
Nălțatu-s'a în rugăciune
Pioasă, adâncă și fierbinte,
Și pentru noi și oastea Crucii
Ei cer o binecuvântare
Și har Divin, în lupta sfântă,
Cum n'a mai fost alta sub soare,,,
Nu-i plângeți. Ei sunt sfinți acuma,

Căci au căzut pentru Hristos,
 Ci-i proslăviți cu osanale
 Din suflete și gând pios.

Craiova
 Ștefan Panduru

Ziarul *"Libertatea"*. Anul 34, Nr. 16, 15 Aprilie 1937.

"DIN POPOR"

Moța și Marin

- Cântec -

Cruciuliță de argint
 Măi române-ai auzit,
 Soare nou c'a răsărit?
 Auzit-ai, auzit,
 D'un Codrean, d'un căpitan,
 Căpitan de legionari...

.....
 (7 versuri cenzurate în întregime)

*

* *

Și iar verde, rosmarin,
 S'a dus vestea la Hotin
 Și de-acolo 'n Severin,
 De MOȚA și de MARIN...
 S'a dus vestea, frățioare,
 De vitejia lor mare,
 Dincolo, peste hotare,
 Cât e pământ, cât e zare,
 Până'n Spania, la mare!...

Acolo, un bolșevic,
 Un jidan și-un venetic,
 Suflet negru și calic,
 Care nu crede 'n nimic,
 Bisericele ardea
 Crucile le dărâma,
 Icoanele pângărea,
 Odoarele jefuia,
 Bată-l Maica Precista!

Iară Maica Precista,
Dacă vedea ce vedea,
Dela rărunchi greu ofta,
Și plângea și suspina.
Lui Isus așa-i grăia:
Fiul meu, Isus Cristos,
Pedepsește mânios
Pe jidovul păcătos...

-Maică, nu fi amărâtă,
Că am eu armată sfântă,
Armata Codreanului,
Oastea Căpitanului,
Tot în verde îmbrăcată,
La icoane închinată,
Curată, nevinovată,
Cu Sfântul Duh botezată,
De-a minunat lumea toată.
În vis Eu m'oi arăta,
Lui MARIN și lui MOȚA
Să plece în Spania,
S'apere biserica!...

*
* *

Moța astfel cum visa,
Repede se deștepta,
Fața dalbă își spăla,
Copiii și-i săruta:
Pe fetița, GAVRILIȚA,
Frumoasă, ca garofița,
Băețelul, MIHAIL,
Bobocel de trandafir...
Nevasta-și îmbrățișa,
Cruce apoi că-și făcea,
La icoană 'ngenunchia,
La Dumnezeu se ruga –
Marin făcea tot așa
Și-amândoi la drum pleca,
La Madrid, în Spania!,,,

Pleca Moța și Marin,

Clime si Cantacuzin',
 Popa Ion și cu Bănică,
 Și Totu cel fără frică,
 Grăniceru, Generalu,
 Bătrân verde ca stejaru,
 Să răpue bolșevicu
 Jidanu și veneticu,
 Care, ca un păcătos,
 Scuipe'n fața lui Cristos.

*
 * *

Da jidanu-i păcătos,
 La luptă este fricos,
 La suflet e veninos,
 C'a răstignit pe Cristos.
 Luptă dreaptă nu primea,
 El de sabie fugea,
 Cu ghiulele'n ei trăgea, -
 Și-o vrăjmașe de ghiulea,
 Venea și mi-i reteza,
 Pe-amândoi îi omora:
 Pe Moța și pe Marin,
 Sânge curat de creștin.

Plângea 'naltul cerului,
 Plângea unda vântului,
 Plângea coama muntelui,
 Buruiana câmpului,
 Frunza verde-a crângului,
 Sufletul românului,
 Inima creștinului...

*
 * *

Și veneau la 'nmormântare,
 Și veneau, măi frățioare,
 Mai în tren, mai pe picioare,
 Legionari, legionare,
 Mulți, ca frunza codrului,
 Mulți, ca iarba câmpului,

Ca nisipul Oltului, -
Și Moldoveni și Munteni,
Ardeleni, Bucovineni,
Basarabeni și Olteni,
Potop de Bucureșteni...
Veneau opt sute de popi
Cu cincizeci de protopopi
Cu patru-cinci episcopi.
Veneau toți să-i prohodească,
Cu poporu să-i jelească,
Ca la o moarte domnească
Domnul sfânt să-i fericească,
Și în rai să-i odihnească,
De-așa moarte vitejească,
Pentru legea creștinească.

• Nota ziarului: Vers cântat după cântecul lui Iancu Jianu, de flăcăii satelor din Romanai.

Ziarul "*Libertatea*". Anul 34, Nr. 14, 1 Aprilie 1937.

LUI MOȚA ȘI MARIN

Doi mucenici, copii ai țării noastre,
S'au dus în lumea celor ce-au murit, -
Și sufletul dintrânșii a pornit
Spre zările înalte și albastre.

În, țara noastră, mândră ca o floare,
Cu sufletul curat ca albul crin,
Iubiții noștrii Moța și Marin,
Apar ca doi Arhangheli din altare.

Ei au murit, dar fapta lor trăește,
Și va trăi în veci de-acum în noi,
Ca numele străvechilor eroi.

Ca dânșii țara alți eroi dorește, -
Să lupte pentru dânsa vitejește, -
Și s'o ridice din a ei nevoi!

Nicolai CHIRICĂ

Elev, cl. VI, Lic. Internat, Iași

Ziarul "*Libertatea*". Anul 34, Nr. 17 - 18, Paște, 1937.

Lui Ion I. Moța

Atât de mare ni-i durerea
 Și jalea ni-i atât de mare,
 Că veșnic ne gândim la tine,
 Iar plânsul ne'nsoțește'n cale.

Nu ți-am fost camarazi, nici prieteni,
 Și nici părinți, sau niscai veri,
 Ți-am admirat doar de departe
 A gândului limpezi vederi.

Cu sufletul tău larg și mare,
 În care n'a 'ncăput minciuna,
 Ne-ai arătat ce este viața
 Și-apoi te-ai dus, pe totdeauna.

Ai spus că viața pământească
 Ni-i dată nu spre desfătări,
 Ci ca prilej de fapte bune
 Prin cari să ne'nălțăm în zări.

În zări... la Dumnezeu preabunul
 Bătut, în cuie azi din nou,
 Și pentru care, tu, Ionele,
 Te-ai dus să mori... O scump erou!

Ce mici suntem cu toți la suflet,
 Și jertfa ta-i atât de mare!
 O, cerule, nevrednici suntem
 Bătătorind a vieții cale!

Vrem să trăim în ea "ferice",
 Agonisind, averi și bine,
 Ne-maigândind c'această viață
 E'n mâna Ta! Deci pentru Tine...

Să ne jertfim azi trebuiește,
 Căci Tu ești Tatăl nostru drag,
 Găierea noastră
 Și-al bătrânețelor toiag.

În urma celor morți îți cerem:
Isuse, fii în veci cu noi,
Căci vrem să bema pa credinței
Din cupa pildei "Celor doi"...

Iar tu Ionel, să știi, de-acuma:
A noastre inimi s'au deschis.
Intra-va'n ele adevărul
Și dragostea, - precum ne-ai zis!...

Sibiul (jud. Sibiu)
III, 1937

María Preot POPOVICIU

(învățătoare)

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 19, 13 Mai 1937.

LUI IONEL, MUCENICUL

Scânteia dătătoare de viață
De-acum în ochii tăi nu vom zări,
Iar chipul tău de bronz și ochi de-azur
Mereu în nemurire va pluti.

Lacrimile noastre, curg fără nctare,
Întruna plângem, frate, te-om plânge tot mereu...
De hoardele barbare ai vrut să scapi o lume,
De hoarde ce întruna hulesc pe Dumnezeu.

Prin gloanțele dușmane tu drumul ți-ai deschis,
Cu numele lui Christ pe buze te-au răpus;
Uitat-ai de soție, de-Arhanghelii tăi mici,
Și te-ai jertfit, martire, cum s'a jertfit Isus.

Tu ești mort, o frate, de-apururi printre noi...
Noi te simțim întruna, te vom simți mereu,
Un sfat, o mângâiere, o să trimiți oricând
Și-o să ne'ndrești spre bine când drumul fi-va greu.

Cu dreptele întinse, noi cei rămași aici
Pe scumpa ta ființă, de-avalma, toți jurăm,
Să risipim păgânii ce scuipe 'n Dumnezeu
Și moartea ta măreață așa s'o răzbunăm.

Gura-Humorului, 8-III-1937

Sextil Silv. DASCĂL

- licențiat în teologie -

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 19, 13 Mai 1937.

PENTRU EI...

Freământul de frunză
Șoptește duios:
-Dintre noi plecat'a
Moța 'ntru Hristos...

Florile ascultă
Ce le spune-un crin:
-Știți voi surioare,
C'a murit Marin?

Triste-și pleacă capul
Toate spre pământ, -
Suspînul ia locul
Vechiului lor cânt.

Dar nu mult mai plâns'am,
Căci sosi în zbor
Îngeraș din ceruri
Și le zise lor:

"Nu vă pierdeți firea
În plans și oftat,
Ei o mare pildă
Lumii 'ntregi au dat!

Ci chiar preamăriți-i
 Și-i cântați duios,
 Că frumos muriră
 Ei, pentru Hristos.

Olga POPESCU

Ciobănești-din-Deal (Teleorman)

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 24, 17 Iunie 1937.

Sfânt mormânt cu criptă verde

De treci codri, de treci văi,
 Și ajungi în sat la noi,
 Sub arșița lui April
 Vezi un mândru baldachin
 Al lui Moța și Marin.
 Sfânt mormânt cu criptă verde!
 Când te văd mă simt cuprins(ă)
 De-un cutremur neînvins,
 Ce'n tot corpul îmi străbate,
 Și din cale mă abate
 Să mă 'nchin!

Sfânt mormânt cu criptă verde!
 Închinarea ce-ți aduc,
 E curată
 Ca aceea a Mariei
 Pentru fiul Ei Isus.
 Crede-o că-i adevărată.

La mormântu-ți stau și plâng
 Cu durerea cea mai vie.

.....
 Dar din tine sfânt mormânt
 Iese-un glas Dumnezeesc
 Ce-mi grăește blând și sfânt:

“Nu mai plânge,
 Mergi mereu, mereu 'nainte!
 Drumul ți-e croit
 Sângele ce-a curs șiroaie,

L'a sfințit!
 Lupta mare începută
 Duceți-o pân' la sfârșit!"

Noi îl ascultăm,
 Domnului jurăm,
 Să-i urmăm!

Lucreția PĂSCULESCU

Corabia

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 31, 5 August 1937.

Legionarii

Vine chiot dinspre munte,
 Vine freamăt din păduri –
 Căpitanul vine 'n frunte
 Cu mulțimea de panduri,
 Iar din Jiu, din apa sfântă,
 Vine cântec vitejesc
 Și cu glas de surle cântă
 Tot poporul românesc.

Lasă goarneau să sune,
 Legionarii să-i adune
 Țara să ne-o vedem iară,
 Mândră, mare, românească.
 Peste glie să ne crească
 Stăpânire legionară.

Să nu fie astăzi sclavi
 Românașii 'n țara lor.
 Ci stăpâni pe-acest pământ,
 Cum au fost sub Basarabi,
 Căci trimis-a Domnul Sfânt
 Căpitan viteaz pe gloată
 Să ne scape țara toată
 De străini, - Domnul să-i bată!
 Cum ne bat ei, azi, mereu.

A'mbrăcat cămașa morții
Căpitanul legionar,
Ca să schimbe pașii sorții,
Să ridice Neamul iar.

Petru BODEA

Șef de cuib
Com. Cracna, jud. Arad.

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 38, 23 Septembrie 1937.

CĂPITANUL

E făuritor
De destin;
Trimis divin
Biruator.
E izbăvitor de rău
Al neamului său;
Căci calea lui,
E a neamului.
Are'n gând
Pe cei de rând
Și-i bun credincios
În Isus Hristos.
Scutu său:
E Dumnezeu,
Foc și văpăi
Sunt ochii săi.

E foc și pară.
E salvator
Și mântuitor
De țară
De neam
Și-a toată
Comoara ce-o aveam
Odată!

Frați buni,
Dar nebuni

După bani,
 Dat-au țara la jidani.
 Și ciocoilor!
 Și mișeilor!
 Veneticilor
 Și năpârcilor!

De-aceea **EI**,
 Cu paloș de-oțel
 Își înarmează
 Mâna vitează.
 Cu glas de leu,
 Chiamă la luptă
 Tot neamul său,
 Cu fața suptă.
 Din munți și văi,
 Chiamă flăcăi
 Cu brațe tari;
 Legionari.
 Și moși bătrâni
 Ce-au fost stăpâni
 Pe munți și văi,
 Ca juni flăcăi.

Si **unindu-și sorții**
Viii si morții,
 Români și Moții
 Vin cu toții.
 Toți sunt treji,
 Toți viteji.
 Toți se ‘narmează
 Și toți îl urmează.
 Toți văd minunea
 Că pierе dușmanul!...
 Îmi fac rugăciunea:
 Trăiască Legiunea
 Și Căpitanul!

Gheorghe VRACIU

Șeful cuibului “Tudor Vladimirescu”, com. Râpile - Bacău.

Ziarul “*Libertatea*”. Anul 35, Nr. 39, 30 Septembrie 1937.

Jalea noastră

Multă jale e la noi,
C' ai murit frate, 'n război,
Și- ai murit cu arma 'n mână
De-o lovitură păgână.

Frate Moța, tu- ai murit
Pentru Cruce te- ai jertfit.
Și noi toți, așa murim,
Ca tine și ca Marin.

Dar mai avem de răbdat
Că ordin n' am căpătat.
Când suna- va goarna tare
Îți vom face răzbunare.

Căci lua- vom arma 'n mână
Si- om trage 'n lifta păgână,
Care lucră tot pe dos
Împotriva lui Cristos.

Frate Moța, când murisi
Numa- atâta mai grăisi:
De Cristos, de Spania,
De dragă România.

Pentru astea ai luptat
Și viața tu ți- ai dat,
Și- ai căzut cu fața 'n sus,
Și cu gândul la Iisus...

Legionar Ioan TRIPON

Com. Boldur (Severin)

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 40, 7 Octombrie 1937.

La moartea Generalului iubit

În luptă aprigă cu moartea
Se stinse azi, - ca un ecou –

CANTACUZINO – Grănicerul,
Un brav ostaș, un sfânt erou...

Plecați genunchiul mic și mare;
Legionari, Legionare, -
Și'n taină vă rugați – mereu
Ca Cel din ceruri – Dumnezeu –
Un loc ales să dăruiască
Și vrednicului “Grănicer”
Sus, sus, în “Patria cerească”

Rugați-vă legionari.
Rugați-vă; durerea care
Azi o ‘nfrunțați, e grea și mare!
Nicolae M. Isac
(Zlaști – Hunedoara)

Ziarul “*Libertatea*”. Anul 35, Nr. 42, 21 Octombrie 1937.

PLÂNGE GARDA

Plânge, plânge și suspină, astăzi “Garda cea de fier”
C’a pierdut pentru vecie pe “iubitul Grănicer”...

Plânge “Garda”, cu ea țara și cu țara plânge firea,
Căci în lume el luptat-a să ne-aducă mântuirea!

Mântuirea și scăparea de dușmani – mânce-i urgia –
Care sug și care fură tot ce are România!...

Plânge “Garda”, plânge tare... Plânge tot ce are grai;
Plâng orfanii, invalizii, “Cavalerii lui Mihai”...

Plâng, căci au, cu drept, ce plânge. Plâng pe pretinul iubit
Care a știut ce-i lupta s’a luptat pân’ la sfârșit!...

Taică, lasă-ne să plângem. Tu te du la cer – senin –
Și vești bune dela “GARDĂ” du lui Moța și Marin!...
Nicolae M. Isac
(Zlaști – Hunedoara)

Ziarul “*Libertatea*”. Anul 35, Nr. 42, 21 Octombrie 1937.

Vă cheamă Legiunea

Din țara Mușatinilor coboară,
Ca zimbrul falnic, aspru Moldovean,
Un nou făuritor de țară
Cu glas de lege și chip de Căpitan.

Ne-au împilat prin veacuri toți străinii
Și ne-au batjocorit și sufletul din noi.
În țara Dacilor numai Români,
Duc sarcinile grele și nevoi.

Azi vin iar timpurile de mărire,
S'au răsculat din cripte voevozii,
Să cânte Învierea din psaltire,
Și s'alunge, din altar, Irozii.

Stau umbrele lui Mircea și Ștefan de pază,
Și rugăciunile vlădicilor sunt scut.
'Nainte!, - Legiunea verde azi veghează
Să cucerim, viteji, tot ce-am pierdut!

Vă cheamă Legiunea, Țara, Căpitanul,
Vă cheamă, din morminte, Moța și Marin.
Să dăm 'n lături spinii și dușmanul,
Să rupem lanțuri de urgie și de chin!

Const. GHERASIM

Com. Gavojdia

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 43, 28 Octombrie 1937.

Scrisoarea unui jandarm către tatăl lui

Iubite tată, bătrân, albit, cucernic preot din altar,
Din depărtare-ți scriu smerit, că sufletu-mi e plin de jar.
Cum mă'nvățai și odinioară îngenunchiat să mă închin
Și glasul meu de tine-alături să-l pun în cântecul divin,
Ascultă-mi astăzi rugămintea, o spovedanie de fiu:
În inima mea arde dorul-"legionar" să mă înscriu...
Căci am visat, iubite tată, și visul fu adevărat,

Că sapte lei spre Soare-Apune pentru credință au luptat,
 Și tată!, ce durere mare! Căzut-au doi din cei eroi;
 Căzuți, luptând cu disperare, ni-aduse crucea înapoi.
 M'am dus să mă închin la cruce. Sub ea zăceau cei doi eroi.
 O lumânare-am pus să ardă, iar lacrimi mi-au căzut șiroi.
 Deasupra-altarului, tătucă, sclipea un soare luminos;
 Iar jos, pe lepedea de piatră, sta scris: "căzuți pentru Cristos"...
 Mai la o parte, p'altă cruce, când am voit să mă închin,
 Văzut-am visul nostru dulce: "Eroii Moța și Marin".
 Voi, scumpe tată, blândă mamă, fiți mândri că din voi cu har,
 Eu nu doresc să fiu altceva decât un brav legionar!

"Jandarmul Mihăilescu"

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 45, 11 Noembrie 1937.

Nu mai zicem "frunză verde"

Nu mai zicem frunză verde,
 Bogăția ni se pierde...
 Jale grea, suspin amar
 Din hotar până'n hotar.
 Se ridică'n holde spinul
 Că ne-a podidit străinu' –
 Geme'n lanț păgân creștinul.

Pleacă rodul din hambare
 În străine buzunare.
 Ruginește coasa'n cui
 Și nu seacă nicidecum
 Lacrima Românelui
 Aruncat, sărac, în drum.

Iată însă veste mare,
 Se porni din depărtare.
 Jertfă sfântă rumânească
 Vine să ne izbăvească.
 Hăt, în Spania, departe,
 - Cum se scrie azi în carte –
 Jertfă Neamului creștin
 S'au dat Moța și Marin.

Sfânt și vitejesc frumos
Pentru crucea lui Hristos.
De-azi 'nainte va să piară
Comunismul de prin Țară
Și blestemul jidovesc
Din ogorul strămoșesc.

Țara noastră românească
Să nu mai fie robită
Și de aur jefuită.
Ci să crească,
Să'nflorească
Peste vremi să'mpărățească.

Legionarii să ridice
Holde mari, bogate spice.
Munții să ni-i desrobească
Și să cânte'n legea dreaptă:
Căpitanul să trăiască!
Așa cum poporu-așteaptă.

Scrisă fie, Doamne'n țară
Biruința în ogoare.
Să ne scape de ocară
Și de lanțul cel strain
Jertfa tinereții'n floare
A lui Moța și Marin.

Ioan MAGHEȚ

Legionar, cuibul "Ilie Gârneață"
Com. Boldur-Severin.

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 47, 25 Noembrie 1937.

Alegătorul legionar

Cu sufletul curat și bun de frate
Trec prin orașe, dar mai mult prin sate,
Și duc vestirea nouă și directă
Ce toți legionarii o așteaptă,
Că toți creștinii, domni și opincari,
Azi sunt alegători legionari
În lupta ce ne-așteaptă.

Cu glas de sfânt un Moța, un Marin,
 Cu glas de tunet un Cantacuzin,
 Cu glas de luptători alți mulți eroi
 Ne cheamă să luptăm la fel și noi!
 Ori câte piedici ni le pun în cale
 Și azi ispitele electorale
 Să nu dăm înapoi!

Vom fi și noi, cei ce răzbim 'nainte,
 Părtași ai jertfei celei mari și sfinte,
 Părtași și camarazi cu Căpitanul,
 Cu Clime și cu tot legionarul, -
 Și'n raza soarelui de dimineață
 Un neam întreg va re'nvia la viață,
 Sfârșind pe veci calvarul.

(Un alegător țaran din Rădăuți - Bucovina)

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 48, 2 Decembrie 1937. Vezi și varianta apărută în broșura de propagandă a Partidului "Totul pentru Țară". Tipografia "*Olimpul*", București, 1937.

O, Neam Român!

O, Neam român, de viță veche,
 Coborâtor dela Romani,
 În tine sunt virtuți alese
 Strânse prin jertfa-atâtor ani.

O, Neam român, plin de credință,
 Numai prin cruce ai trăit;
 Crucea te-a scos din suferință,
 Prin cruce tu ai biruit.

O, Neam român, plin de tărie,
 Multe urgii ai înfruntat;
 Au fost și vor ca să mai fie,
 Dar una după alta cad.

O, Neam român, plin de vigoare,
 Tu nu stii că ce este teama,
 Oricine-a vrut să te doboare,
 El singur frânt și-a făcut seama.

O, Neam român, eu am credința,
Că tu în veci vei birui!
Oricine-ar vrea să-ți iee viața,
El va muri, Tu vei trăi!

Aldea ISOFACHE

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 50-51, Crăciun, 1937.

MOȚA ȘI MARIN

Ca altădată Banu Mărăcine,
S'au dus departe 'n depărtat Apus,
Să sprijine credința în Iisus
Lovită de turbatele jivine.

Dar nu s'au mai întors precum s'au dus!
Ci, cu bravura și măririi divine:
Ei s'au jertfit – ca și Iisus pe sine –
Să-și țină țara 'ntreagă fruntea sus.

Ei s'au urcat cu mult mai sus de soare
Și ne trimit lumini biruitoare,
Ce neamu 'ntreg din moarte înviază.

Din înălțimele amețitoare
Ei, ca arhanghelul din cer, veghează
La Căpitan și armia-i vitează.

Gheorghe VRACIU

Șeful cuibului "Tudor Vladimirescu", com. Râpile - Bacău

Ziarul "*Libertatea*". Anul 35, Nr. 50-51, Crăciun, 1937.

PLUGUȘOR LEGIONAR

Aho! Aho!...
Ia mai stați bravi legionari,
Și la aști buni gospodari.
Să le spunem, ca și an,

Ce vrea mândrul Căpitan,
 Că, de când el a pornit
 Multe zile-a suferit
 Și-ai lui dragi legionari
 Omorâți sunt de tâlhari.
 Omorâți și schingiuiți
 Cu cuțite ciopârțiți
 Și cu gloanțe împușcați
 De vrăjmașii cei bogați.
 La urechi cu clopoței
 Și la gât cu zurgălăi
 Mânați legionari flăcăi,
 Hăi, hăi...

Dar voinicii lui Codrean
 Nu se tem nici de satan
 Trec prin gloanțe, trec prin fum,
 Nu-i mai poți opri din drum.
 Ei s'apropie de iad
 Și cântând, mereu tot cad...
 Dar din sânge legionar,
 Sute, mii și mii răsar
 Înălțându-se căliți
 De Arhangheli verzi păziți.
 Și ca viforul pornesc
 Cu credința 'n Cel ceresc.
 Și la gât cu zurgălăi
 Mânați legionari flăcăi,
 Hăi, hăi...

Iar când Cel sfințit a vroit,
 Căpitanul a sărit
 Ordin sfânt la toți a dat,
 Iadul s'a cutremurat.
 Cântec sfânt cu toți cântând
 Zidurile sfărâmând.
 Toți tâlharii alergau
 Dar scăpare nu aflau
 Prinși erau și biciuiți
 La munci grele osândiți
 Iar cei răi și îndrăciți,
 Puși la zid și pironiți.
 Și la gât cu zurgălăi

Mânați legionari flăcăi,
Hăi, hăi...

Peste-un an când vom ura
Cel sfânt de se va'ndura,
Țara "soare sfânt" va fi,
Cum "Arhanghelul" grăi,
Țara mândră fără hoți
Legionari vom fi cu toți.
Și-atunci țara va cânta,
Pre cel sfânt va lăuda,
Iar pe-al nostru Căpitan
Să ni-l ție an cu an
Multă vreme 'n viitor
Să conducă-acest popor!
 Și la gât cu zurgălăi
 Mânați legionari flăcăi,
 Hăi, hăi...

Dumitru CRIȘAN

legionar, Iași

Ziarul "*Libertatea*". Anul 36, Nr. 1, Anul Nou, 1938.

FREAMĂT SECULAR

Freamăt secular
Glas fără hotar,
Sună cu putere
Clocot de 'nviere,
Și ne cere nouă
O viață nouă,
Azi să o începem
Și să o pricepem!

Lutul se răscoală,
Crucile se scoală,
Iară din morminte
Mii de osăminte
Mișcă furtunoase

Și voiesc să iasă,
Ca să vie iară
Vii, în astă țară!

Totul ce-a trecut:
Sapie și scut,
Lupte sângeroase,
Fapte luminoase.
Crainici și eroi
Ce-au fost pentru noi,
Azi vreau să revie
Iar la datorie!...

Freamăt viu în țară,
Doina legendară,
Vifor de lumină,
Foc peste neghină!
Freamătă trecutul,
Suflete și lutul,
Numai noi, cei vii,
Suntem prea pustii...

Oare nu e ceasul
Să 'nțelegem glasul
Care ne cuvântă
O chemare sfântă!?
Para focului nestins
Să-l aibă în veci cuprins,
Pe Românul care azi
E nepăsător și laș!

Freamăt creator,
Cor clocotitor,
Trai de suferință,
Vis de biruință!...
Iată ce mijeste
Și drum își croiește
Către țara care
Mâne va apare,
Verde și frumoasă,
Mândră, sănătoasă,
Ca o stea din ceruri
Plină de îndemnuri...

Freamăt de 'nviere
Născut din durere,
Vremea te așteaptă
Să-i deschizi o poartă:
Poarta strălucirii
Și a fericirii
Neamului și Țării
A-Tot-Îndurării...

Freamăt secular,
Sol divin, - solar,
Noi, gata ori când
Suntem într'un gând!

Vasile BOTEZAT

Calendarul "Libertatea" pe anul 1938. Tipografia "Astra", Cluj. ("Calendarul foii populare legionare 'Libertatea'... Calendarul săteanului, ca și al muncitorului român legionar pentru anul 1938").

Pentru Căpitan și Legiune!

Din vraja visurilor noastre
Curând săvârșise-va minunea
Căci chiar în zările albastre
Va răsună durerea noastră,
Și străluci-va Legiunea!

Credință, dragoste nețarmurită,
Noi, legionarii îi păstrăm
Și rana e neogoită
În inimi de eroi sădită
Sărim cu toți s'o vindecăm

În greaua vieții frământare,
Vom scri un cântec de alean
Și 'n clipele de așteptare
Vom repeat acea cântare:
"Trăiască scumpul Căpitan!"

Și cu credința 'n Dumnezeu

Vom duce-a noastră misiune
Pe un drum spinos și greu
Vom suferi nevoi mereu
Pentru-a noastră scumpă Legiune!...

Vladimir CUHARI

Lucrător tipograf

Ziarul *"România Creștină"*, Chișinău. Anul IV, Nr. 60, 2 Ianuarie 1938.

Morților noștri

Când eu simțesc în mine o crudă pustiire,
Când gândurile mele străbat prin cimitire,
Vă văd în haina morții, umplându-mă de duh.
Mărețul vostru suflet, plutește prin văzduh.
În suflet n'am mâhnirea că azi sunteți pământ,
Adevărata viață, răsare din mormânt!
Ați câștigat prin moarte un nume de eroi,
Sunt trist că n'am prilejul, să mă jertfesc ca voi.
În suflet amintirea, pe toți cu drag vă strânge,
V'ați ridicat spre soare, din jertfă, și din sânge,
Morminte dragi, săpate în cuget, în credință.
Să ne 'ntăriți pe drumul, aceluiași destin,
"Prezent" Ionel I. Moța, Ciumeti și Marin.

Vasile COBAN

Șef de cuib, Iași

Ziarul *"Libertatea"*. Anul 36, Nr. 5, 27 Ianuarie 1938.

La Călinești

Negurile se destramă...
Pe acest trudit pământ
Multă larmă,
Frunza freamătă în vânt.

Peste arborii din luncă...
Soarele a scăpătat...

De la muncă,
Vin voioase fetele în sat.

Par'că plâng în drum mereu,
Plute 'n lungul drumului.
Un flăcău
Cântă 'n fluer dorul lui.

Ca o binecuvântare,
Lin se lasă blânda noapte,
Zâmbitoare.
Cântă inimile toate...

Nelu POPESCU-DOLJ

(Compus în tabăra de muncă dela Călinești desfășurată în parcursul anilor 1935-1936).

"Garda", Câmpulung-Muscel. Anul II, Nr. 3, 10 Noembrie 1940.

Cântecul Legionarului

Ordinul "Moța-Marin" de G. P. V.

Din adâncuri s'aud legionarii
Sfărâmând lanțul grelei robii
Luptători – cavaleri ai onoarii
Unui Neam ce 'nfruntă veșniciei.
Viața lor o doresc în furtune
Visul lor e să moară luptând
Pentru Neam, Căpitan și Legiune
Ei vor lupta și vor muri răsând.
Legionari, copiii ai Morții
Cu Arhanghelul cel sfânt
Alergați pe drumul sorții
Și-apărați acest pământ.
Legionari, copiii ai Morții
Moța și Marin șoptesc:
"Viața voastră e 'n moarte!
Muriți pentru Neamul Românesc"
Legionari Eroii: Ori învinge, ori murim!
Pentru Neamul de Roman
Pentru Neam și Căpitan!

"Garda", Câmpulung-Muscel. Anul II, Nr. 5, 1 Decembrie 1940.

Marșul Dâmboviței

de G. P. V.

Noi cântăm un marș de biruință
Să răsunе pe al Dâmboviței plai
Să s'adune de prin codrii noștri
Oastea lui Mihai...

Refren.

Urmași ai bravilor eroi
Voi legionari Dâmbovițeni
La luptă, azi, veniți cu noi
Ai Căpitanului oșteni.

Din adâncuri s'aud mii de glasuri
Și 'mprejur priviți cum umbrele apar
Vin legiunile lui Țepeș Vodă
Să stea la hotar...

Refren.

Ca un vuiet vajnic de furtună
Se arată 'n zare oastea de panduri
Înarmați cu flinte și oțele
Coase și securi...

Refren.

Noi cântăm un marș de biruință
Să răsunе pe al Dâmboviței plai
Să se-adune de prin codri oastea
Căpitanului...

1936

Tabăra Valea Voevozilor-Dâmbovița

"Garda", Câmpulung-Muscel. Anul III, Nr. 7 - 9, 25 Decembrie 1940 - 1 Ianuarie 1941.

Poezii Populare Diverse publicate în Presa Legionară

Culese de: **P. Popovici-Bănișteanu**

În poiana d'ângă sat
Mă 'ntâlnii cu un găzduc
Și găzducu' așa'mi grăia:
— Ia tinere, fata mea,
Că 'ți dau șase boi cu ea.
— Să 'mi dai șase și mai șase
Fata ta nu 'mi trebe 'n casă.

Dragă 'mi e fata săracă,
Că ea lucră de se 'nbracă.
Dar fata găzducului,
Dă-o 'n brânca dracului,
Că pe puii dela mână —
Dă slănină și făină.

Iar pe pui dela poale,
Dă fănină și unsoare.

Frunză verde miriori
Luați seama măi, feciori
Dacă mereți la 'nsurat —

Nu lăcomiți la iosag,
Cum am lăcomit și eu,
De m'o bătut Dumnezeu.

Că lăcomii la ogoară
Ș'uam adus ciurma la hoară
Lăcomii la patru boi
Și adusei ciurma la noi.

Când o văd șezând la foc,
Pare căi un mușuioc.
Când o văd în capul gol,
Fug vacile din ocol.

* * *

Galșa noastă-i sat micuț -
Toată fata i cu drăguț.
Șiriai un sat mai mare,
Nici o fată drăguț n'are.

* * *

Bată-l Dumnezeu de prost.
Mult mă 'ntreabă unde am fost.
Nu vede sară i ochii,
C'așa umblă junii,
Când apucă a iubi.

Mult mă mir, de cine 'ntreabă,
Unde-am fost și n'are treabă,
Că eu nu întreb pe nime,
Unde a fost, de unde vine?

(Auzite dela Pavel Răzman din Galșa)

Revista *"Înnoirea"*, Arad. Anul I, Nr. 6, 1 Decembrie 1937.

Busuioace, nu te ai coace!
— Da' de ce să nu mă coc,
Că mă pun feciorii 'n clop?
Și de ce să nu mai fiu,
Că mă pun fetele 'n brâu?

*

Frunză verde de trifoi,
Trecui bade pela voi
Și auzii pe maică-ta
Cum striga și se văita,
Că ea nu poate cina,
De frică, că mi i lua.
Spune bade la mata,
Ca să cine,
Să se aline,
Nu poarte grija de mine,
Că eu nu fug după tine.

*

'n deal, la umbra codrului —
Tăt omu' cu mândra lui,
Se sărută se iubesc
Și de dragoste vorbesc.
Numai eu cu mândra mea,
Nu ne tragem nădejdea,

Că dragostea delà tine
Îi ca ghița cea subțire,
Că te ai da și nu te ține:
Când apuci pe dunga îi
Ghița 'ncepe a pârii.

* * *

Trecui. bade, pela voi —
Nu văzui nici carenici boi,
Nici jireadâ de gunoi . . .
Pe tine te văd chicit
Stând în ușa dela birt !

*

Cărăruie de pe deal,
Ce vii bade așa de rar?
Cărăruie de pe șes,
Aș veni mândro mai des,

Dar când plec mândro, la voi,
 Mă strigă mama, 'napoi
 Și când plec să merg la tine,
 Strigă maica după mine,

(Auzite dela Pavel Răzman din Galșa)

Revista *"Înnoirea"*, Arad. Anul I, Nr. 7, 15 Decembrie 1937 – 1 Ianuarie 1938.

Doina Iancului

Jele-i Doamne, cui și cui,
 Jele-i Doamne, codrului
 De armele Iancului:

Că le plouă și le ninge
 Și n'are cine le 'ncinge.

Cântecul lui Horia

(Cântec Popular)

Horia-și duce oastea 'n deal,
 Ungurii fug din Ardeal;
 Horia-ș duce oastea 'n lunci
 Fug Ungurii în papuci.
 Trageți hora, eu să joc,
 La lumina celui foc.

Pe cel câmp pustiu și 'ntins
 Arde-un foc de noi aprins.
 Las' să ardă și să crească
 Că-i în Țara Ungurească.
 Trageți hora ca să joc
 La lumina celui foc.

"Gazeta Transilvaniei", Brașov. Anul 103, Nr. 100 (serie nouă), 1 Decembrie 1940.

"Noi Umblăm și Colindăm"

"Gazeta Transilvaniei", Brașov. Anul 103, Nr. 106 (serie nouă), 25 Decembrie 1940.

COLINDE REGIONALE

ARDEAL

*) După fiecare vers se repetă "Florile dalbe".

Ia, sculați, boieri mari
 Florile dalbe *)
Sculați voi, Români plugari
 Florile dalbe,
Că vă vin colindători
 Florile dalbe,
Noaptea pe la cântători
 Florile dalbe,

Și v'aduc pe Dumnezeu
Să nă mântue de rău;
Un Dumnezeu nou-născut
Cu flori de crin învăscut.

Dumnezeu adevărat,
Soare 'n raze luminat.
Sculați, sculați, boieri mari,
Sculați voi, Români, plugari.

Că pe cer s'a arătat
Un luceafăr de 'mpărat,
Stea comată, strălucită,
Pentru fericiri menită.

Iată lumea că 'nflorește,
Pământul că 'ntinerește,
Cânt' prin luncă turturele,
La fereastră, rândunele.

Și-un porumb frumos, leit,
Despre apus a venit,
Floare dalbă a adus
Și la căpătâi s'a pus.

Ea vă zice să trăiți
Întru mulți ani fericiți
Și ca pomii să 'nfloriți
Și ca ei sa 'mbătrâniți.

MUNTEANIA

Sus la poarta Raiului
Ziurel de zi,
Șade Maica Domnului,
Ziurel de zi.

Cu fiul sfânt lângă ea,
Dar fiul tare plângea.

„Taci, fiule, nu mai plânge?
Că eu ție ți-oi aduce,

Două mere, argințele,
Să te joci, fiuț, cu ele.

Fiul sfânt așa zicea:
Nu plâng, maică, de-aceia.

Că uită-te, maică, în jos
Colo 'n josu mai din jos,

De vezi fauri făurind
Mie, piroane făcând”.

Și fiul sfânt tot plângea.
Maica sfântă-L mângâia:

„Taci fiule, nu mai plânge
Că eu ție ți-oi aduce,

Două mere, aurele
Să te joci, fiuț, cu ele”.

Fiul sfânt așa zicea:

„Nu plâng maică d—aceea.

Ci, te uită, maică ‘n sus
Colo ‘n susu, mai în sus,

De vezi bărdaș bărdind,
Și mie cruce făcând”.

OLTENIA

Seara de-astăseară
Este o seară mare.

Seara lui Ajun
Și-a lui Moș Crăciun.

Că numai din maică
Și fără de taică,

Nou ni s‘a născut
Cel făr’ de ‘nceput.

Și-apoi mi-L luară
Și mi-L cercetară,

Trei zile d-arândul
Cu vină ‘ncărcându-l.

Vineri. Sâmbăta,
Și Duminica,

La Iordan mergea
Și mi-L boteza.

Și nume-I punea.
Ce nume-I punea?

‘Naltul Ceriului
Și-al pământului.

BANAT

Sus în vârful ceriului
Împrejurul soarelui

Este un tron auritu
 Și cu stele înfloritu
Iai, Domnul Domnului, Doamne.

În el șade Dumnezeu
 De judecă servul său.
 Înaintea tronului
 Șade omul Raiului.

„Știi, Adame, ce ți-am spusu
 Eu în Rai când te-am adusu?
 Că te iert de a mânca
 Din pomii ce ți-l-oiu da.

Dar din unul n'am ieriatu
 Și tu, totuș, ai mâncătu.
 Mură 'n gură băgașiu
 Gura de ți-o 'nveninașiu,

Inima deați-o 'nșelașiu
 Și 'n păcate te-afundașiu.
 Cu tot genul omenescu
 De pe mărul pământescu.

Pentru tine, moș Adame
 Eu purtai piroane 'n palme.
 Dară Adam se 'ntrista
 La pământ îngenunchia.

Și de Domnul se ruga —
 Iară Domnul întreba:
 Cum, Adame, de-ai smintitu
 De-ai mâncat din pom opritu?

Și Adam a cuvântatu:
 — Șarpe galben sa 'ncercatu
 Mărul Evei de l-a datu
 Iară Eva l-a gustatu.

Tu Adame ce-ascultașiu
 Pentru ast' te lepădașiu,
 Din cel Rai prea luminos,
 Colo 'n iadu 'ntunecosu.

BASARABIA

Astă-i seara, seara mare
Seara mare-a lui Crăciun
A lui Crăciun omul bun
Bună seara lui Crăciun.

Noi aicea ce-am venit?

Am venit să colindăm
Pe Cristos să-l laudăm.

Că de mic ni s'a născut
În scutece înnăscut.

La nașterea lui Cristos
Toți oamenii-au fost voioși.

Când a fost la răstignire
Toți am fost cu tânguire

Când a fost la 'nmormântare,
Toți am fost cu supărare.

Vineri pe la doisprezece
Clopotele le trăgeau.

Pe Isus îl răstigneau,
Cuele i le bateau.

Sângele pe tălpi curgea
Maica Sfântă că-l oprea.

Și 'n biserică-l ducea
Și din gură' așa zicea:

Acesta-i sânge curat
Că-i din trup nevinovat.

Acesta-i sânge cu milă
Că-i din trup fără de vină.

Acesta-i sânge milos
Că-i din trupul lui Cristos.

BUCOVINA

Colea, colea după deal
Ește-un beci de păcurar.

Și-o turmă mare de oi;
Toate oile păștea.

Numai una miorea
Sta 'n genunchi și se ruga;

La Măicuța Precista
S'o scape de iarna grea.

S'o scoată din iarnă 'n vară,
La drăguța primăvară.

Că dar îi va dărui
Și frumos o va cinsti:

La Crăciun
Cu lapte bun

La Ispas,
Cu dulce caș.

DOBROGEA

La vârful de nouă meri
Hai, leronda, lerului, Doamnele.
Mi-arde nouă lumânări.

Iar din nouă lumânări
Hai.....
Pică nouă picături.

Iar din nouă picături
Ruptu-s'au și faptu-s'au.

Ruptu-s'au și faptu-s'au
Râu de vin și-altul de vin.

Dar în râu, cin' se scâlda?
Scaldă-se Bun Dumnezeu.

Se scãldatã, se 'mbãiarã,
'N apã linã se clãtirã.

Cu șfânt mir se miruirã
Și 'n veșmânt se primenirã.

Mai în jos de Dumnealui
Scaldã-se și Sfânt Vasile.

Se scãldarã, se 'mbãiarã
Și 'n veșmânt se primenirã

Mai în jos de Dumnealor
Scaldã-se Sfântul Ion.

Se scãldarã, se 'mbãiarã
Și 'veșmânt se primenirã.

Mai în jos de Dumnealor
Scaldã-se și Moș Crãciun.

Se scãldarã, se 'mbãiarã
'N apã linã se clãtirã.

Cu, sfânt mir se miruirã.
Și 'nveșmânt se primenirã.

Busuioc verde pe masã
Rãmâi, gazdã, sãnãtoasã.

"Gazeta Transilvaniei", Brașov. Anul 103, Nr. 106 (serie nouã), 25 Decembrie 1940.

VERSURI
DIN
ÎNCHISORI

Nu-s vinovat față de țara mea

La ora când cobor, legat în fiare,
să-mi ispășesc osânda cea mai grea,
cu fruntea'n slavă strig din închisoare:
– Nu-s vinovat față de țara mea.

Nu-s vinovat că mai păstrez acasă
pe-un raft, întâiul meu abecedar
și că mă'nchin când mă așez la masă,
cuvincios ca preotu'n altar.

Nu-s vinovat că i-am iubit lumina
curată cum în suflet mi-a pătruns,
din via dată'n pârg sau din grădina
în care-atâția șerpi i s'au ascuns.

Nu-s vinovat că-mi place să se prindă
rotundă ca o țară hora'n prag,
sau c'am primit colindători în tindă,
cum din bunic în tată ne-a fost drag.

Nu-s vinovat că toamnele mi-s pline
cu tot belșugul, de la vin la grâu,
și c'am chemat la praznic pe oricine,
cât m'am știut cu cheile la brâu.

Dac'am strigat că haitele ne fură
adâncul, codrii, cerul stea cu stea
și sfânta noastră pâine de la gură –
nu-s vinovat față de țara mea.

Nu-s vinovat c'am îndârjit șacalii
când am răcnit cu sufletul durut
că nu dau un Ceahlău pe toți Uralii
și că urăsc hotarul de la Prut.

Pământul meu, cum spune și'n izvoade,
l-a scris pe harta lumii Dumnezeu,
și câți prin veacuri au venit să-l prade
îl simt și-acum pe piept cât e de greu.

De-aceea când cobor legat în fiare,
împovărat de vina cea mai grea,
cu fruntea'n slavă gem din închisoare:
– Nu-s vinovat față de țara mea.

Andrei CIURUNGA

Din vol. antologic "*Acești mari poeți mici*" de Mihai Rădulescu. Vezi și "*Poemele cumplितului canal*" (1950-1954) de Andrei Ciurunga. Ed. Universalia, Craiova, 1992.

Țară, țăruleană

Țară, țăruleana mea,
mult mi-i drag a te cânta.
Zilele cum trec de-a rândul
mi-ași trimite'n lume gândul
și pe vânt, și pe furtună,
pentru zori de vreme bună,
și pe frunză și pe nai,
și pe dulcele tău grai.

Cât privesc în jurul meu,
ies ca din pământ mereu

fabrici aprige de fier
care spumegă spre cer.
Fumul dacă lunecă
luna mi-o întunecă.
Stelele, suratele,
s'au smolit cu toatele.
Soarele – pecingine,
negru-i de funingine.

Și din fabricile grele
ies morminte de oțele
gureșe și jucăușe,
numai lanțuri și cătușe,
pentru brațele voinice
vinete de răngi și bice,
pentru gleznelor purtate
prin noroaie desfundate
și pe drumuri neumbrate.

Din fruntarii în fruntarii,
zi de zi zidesc zidarii.
Nu zidesc în voia lor
case mândre cu pridvor,
nici palate strălucite,
ci celule zăbrelete.
Închisori de cărămidă,
pe bădița să-l închidă.
Temnițe de piatră udă,
dacă strigi să nu te-audă,
dacă plângi să nu te vadă
pașii care trec pe stradă.

Codrii, smulși din temelie,
iată-i suluri de hârtie
înegrită fără vrere
de-a tiparului putere.
Peste tot gazetele
își trimit ștafetele
și din toate părțile
dau năvală cărțile
și cu scrâșnet și suspin
umplu țara de venin.

De-ar fi fost hârtia asta,
bat-o focul și năpasta,
pentru-atâtea lăcrămații
câte-ar vrea să facă frații,
codrii nu ne'ar fi destui,
cu tot naltul bradului
și desimea fagului.

Frunza nucului amară,
plugurile nu mai ară.
Pe câmpii nemărginite
ies huidume lustruite,
fără cai și fără boi,
fără inima din noi.

Și cum ies, în urma lor
crește grâul gălbior,
grâu înalt, cu spice pline,
pentru gurile străine,
pentru țările străine.
C'a ajuns aici străinul
mai stăpân decât stăpânul,
mai român decât românul.

Pleacă grâul și secara,
stafiile umblă țara.
Pleacă verile bogate
în camioane încărcate,
pleacă toamne nesfârșite
în vagoane plumbuite.
Și rămân doar iernile
să ne'nghețe pernile,
și rămân cătușele
să pândească ușile.

Și rămâne temnița
să ne frigă inima.

Andrei CIURUNGA

CANALUL

Aici am ars și-am sângerat cu anii,
aici am rupt cu dinții din țărână,
și aici ne-am cununat, cu bolovanii,
câte-un picior uitat sau câte-o mână.

Pe-aceste văi și dealuri dobrogene
am dat cu veacuri înapoi lumina.
Amare bezne-am așternut pe gene
și le-am gustat în inimi rădăcina.

Aprinși sub biciul vântului fierbinte,
bolnavi și goi pe ger și pe ninsoare,
am presărat cu mii de oseminte
meleagul dintre Dunare și Mare.

Trudind, flămânzi de cântec și de pâine,
înjurături și pumni ne-au fost răsplata.
Să facem drum vapoarelor de mâine,
am spintecat Dobrogea cu lopata.

Istoria, ce curge-acum întoarsă,
va ține minte și'ntrre foi va strânge
acest cumplit Danubiu care varsă
pe trei guri apă și pe-a patra sânge.

Iar cântecele smulse din robie
vor ctitori, cu anii care vin,
în cărțile pe care le vom scrie,
o nouă Tristie la Pontul Euxin.

Andrei CIURUNGA

Din vol. *"Poemele cumplitului canal"* (1950-1954). Ed. Universală, Craiova, 1992. Vezi și varianta de mai jos cu același titlu publicată în Exil sub numele R. Cahuleanu, vechiul pseudonim literar al autorului...

CANALUL

(variantă apărută în exil)

Aici am plâns și-am sângerat cu anii
Scuipându-ne plămânii în țărână

Aici am logodit cu bolovanii
Câte-un picior uitat sau câte-o mână.

Pe-aceste văi și dealuri dobrogene
Am dat cu veacuri înapoi lumina
Amare bezne-am așternut pe gene
Și le-am gestat în inimi rădăcina.

Istoria noastră cea din lacrimi toarsă
Va ține minte și 'ntre foi va strânge
Acest cumplit Danubiu care varsă
Pe trei guri apă și pe-a patra sânge.

Iar cântecele smulse din robie
Vor ctitori în anii care vin
În cărțile pe care le vom scrie
O nouă "Tristia" - A Pontului Euxin.

R. CAHULEANU (Andrei Ciurunga)

Trimisă clandestin din țară și publicată în "Carpații" - Revistă de Cultură și Acțiune Românească în Exil. Director: Aron Cotruș. Redactor: Traian Popescu. Anul XXV, Nr. 25, Octombrie - Noembrie 1980, Madrid.

RUGĂ

Stăpâne 'nsângerat, Domn al Luminii,
Și-al veșniciei, limpede Isuse
Care-ai primit pe frunte spinii
Și cuie'n mâinile-ți supuse

Tu Domn al răstignirii și'nvierii
Care din cruce ți-ai facut cununa
Și răsărit din rănile tăcerii
Și cântec din osânda-Ți fără vină

Dă-ne'ncleștarea Ta, dă-ne puterea
Din clipa pironirii 'nsângerate
Să ne primim și cuiele și fierea
Ca Tine'n marea Ta singurătate.

Cu mâna Ta ca borangicul lunii
Din răni oprește sângele fierbinte

Închide'n piepturi geamătul furtunii
Sărută-i țării lacrimile sfinte.

Și sus pe crucea crâncenă pe care
Stă neamul nostru răstignit,
Tu scrie Isuse, un aprins inel de soare
Ca semn al învierii ce-o să vie.

Și spune morților din lut să nu blesteme
Ci sub trifoi, sub dâmburi, sub secară
S' aștepte pașii Tăi umblând prin țară
Și semnul munților ce vor aprinde steme.

Și spune morților de sub troițe sfinte
Că va veni cândva o dimineată
Când neamu'ntreg va fulgera la viață
Cumenicat prin sfinții din morminte.

R. CAHULEANU (Andrei Ciurunga)

Trimisă clandestin din țară și publicată în "Carpații" - Revistă de Cultură și Acțiune Românească în Exil. Director: Aron Cotruș. Redactor: Traian Popescu. Anul XXV, Nr. 25, Octombrie - Noembrie 1980, Madrid.

NE-A MAI RĂMAS CEVA

Nu ne-a rămas pe rană nici un leac
Suntem săraci ca legendarul Iov
Întâi ne-au luat istoria veac cu veac
Și ne-au scuiat hrisov după hrisov.

Prin geografie au trecut călări
Și depe hartă ne-au furat păgâni
Carpați înalți cu aur în spinări
Și bărăgane rumene de pâini.

Flămânzi au fost ca haitele de lupi
Din trupul nostru ce-au voit au rupt,
Ne-au stors lumina din livezi și stupi
Și laptele din mume ni l-au supt.

Am sfâșiat cămășile de in
Să ne legăm pe unde-am sângerat

Dar și acolo ni le-au rupt hain
Și-am stat sub răni și-am ars și-am cangrenat.

Din paradisul nostru cald ne-au izgonit
Adami și Eve pe-un pământ bătrân
Noi n'am gustat din mărul pânguit
Dar șerpilii țării i-am trecut la sân.

Suntem săraci dar tot ne-a mai rămas
Din vechiul cer un heruvim de vis.
Din cartea vieții ne-am făcut popas
O filă care încă nu s'a scris.

Pe albul ei vom pune slove deci
Dând noi abecedare vechii țări
Aștepte dârz condeele în teci
Și sângele aștepte'n călimări.

R. CAHULEANU (Andrei Ciurunga)

Trimisă clandestin din țară și publicată în "Carpații" - Revistă de Cultură și Acțiune Românească în Exil. Director: Aron Cotruș. Redactor: Traian Popescu. Anul XXV, Nr. 25, Octombrie - Noembrie 1980, Madrid. Vezi și varianta cu același titlu apărută în vol. "Poemele cumplitelui canal" (1950-1954). Ed. Universală, Craiova, 1992.

NOI NU TĂCEM

Cu dinții strânși de aspră suferință
urcăm pe brânci Golgotele, cădem,
ne ridicăm, scrâșnind de neputință
și iar ne prăvălim - dar nu tăcem.

Pe-a țării noastre darnică moșie
târâm de-un car de ani același jug.
Cum oare să tăcem, când de sub glie
răcnește osul dezgropat de plug?

De-a lungul zării noastre de cărbune
paharul plin ne-am învățat să-l bem,
dar gura știe bine-o rugăciune
și-o geme printre dinți, căci nu tăcem.

Cum să tăcem când fiecare ghindă
căzută din stejarul secular
se'ntoarce din adâncuri, să cuprindă
tot plânsul țării într'un nou stejar?

Noi nu tăcem, căci urlă de pe roată
în trupul nostru oase ce s'au frânt
și strigă morții ce-au tăcut odată
cu gura caldă plină de pământ.

De s'ar surpa în ceasul umilinții
pe toate-aceste guri câte-un Negoii,
l-am sfârâma necruțatori cu dinții
și'ar da navală răcnetul din noi.

Urcăm Golgote aspre de credință,
venim spre piscuri tari, îngenunchem
și iar ne scuturăm de neputință
cu pumnii strânși în trup - dar nu tăcem.

Andrei CIURUNGA

Din vol. *"Poemele cumplitelui canal"* (1950-1954). Ed. Universalia, Craiova, 1992.

VORBITOR

Ar fi timpul să stăm lângă foc, să iubim
câte-o față de grâu, cu privirea albastră,
să scriem poeme sau cărți să citim
la lumina ce scade treptat în fereastră.

Pe masă, paharul cu ceai sau țigara
să-și urce spirala căldurii am vrea.
Târzie pe dealuri să fumege seara,
lucefărul palid să licăre - abia.

Dar întinsele noastre câmpii dobrogene
ne ard peste față cu plesnet de bici
pe când visul mustește amar printre gene:
- Bătrânul Danubiu va curge pe-aici.

Va trece cândva, peste ani, peste vreme,
cu apele tulburi de crâncen tumult,
iar undele sure vor sparge blesteme
din guri astupate cu pumnul de mult.

Străvechi amintiri vor ieși din morminte
și-o clipă vor arde pe-o creastă de val.
Acolo, sub mâl, vor rămâne-oseminte –
toți morții de-acum, risipiți pe Canal.

Și umbre de mame venindu-le-aproape,
pe malul înalt, se vor frânge de dor.
Vor izbi milițienii cu cizma'n pleoape:
Banditule, scoală că ai vorbitor!

Și-adâncă va crește tăcerea din ape –
din ape – sau poate din sângele lor...

Andrei CIURUNGA

Din vol. "Poemele cumplitelui canal" (1950-1954). Ed. Universală, Craiova, 1992.

Inscripție pe un castron

Netrebnic blid, cu pete de rugină
Arzând pe lângă răni de cositor,
Cu tine-mi duc amiezile și cină
Și timpul sur cu tine mi-l măsor.

Iar când îți sorb licoarea străvezie,
Mă'ntreb cu groază ajungând la fund:
- Cum de-a rodit atâta sărăcie,
Pământul meu și nu pot să-mi răspund.

Andrei CIURUNGA

Inițial, atribuită din eroare lui Ion Omescu în volumul "Poezii din închisori" întocmit de Zău Pană, 1982.

ȚARA MEA

Țara mea de dincolo de țară
cu privirea umedă de jind
te-am purtat în mine pribegind,
ca pe-o flacăra ce arde pe-o comoară.

Încă din pruncia mea de aur
m'am stiut cu tine cununat,
dar te-a vrut al ei și te-a furat
nesătula poftă de balaur.

De-am strigat apoi că ești a noastră
tânără, întreagă și pe veci,
m'au închis între pereții reci
și mi-au pus zăbrele la fereastră.

Azvârlit în temnița dușmană
gem ades, însângerat de fier
și-atunci pun câte-un crâmpei de cer
din seninul tău – bandaj pe rană.

Foamea când îmi cască noi abise,
vine câte-un pui de cozonac
ce-a crescut, ca mine, pe Bugeac
trupul să mi-l sature prin vise.

Țara mea de dincolo de ape,
dacă șovăi în credința mea,
simt cum îmi trimiți, vâjnoși, să-mi stea
toți stejarii din Orhei pe-aproape.

Când îmi dau târcoale bezne grele,
lilieci când se izbesc de grinzi,
numai tu prin noapte îmi aprinzi
policandrul Nistrului cu stele.

Zgribulit în hainele vârgate
astazi vântul iernii îl ascult.

Hora noastră a murit de mult,
frigul mușcă tălpile'nghețate.

Dar pândesc la drum o primăvară
să întindem iar din prag în prag,
hora mare sub același steag -
țara mea de dincolo de țară.

Andrei CIURUNGA

Din vol. "Poemele cumplitei canal" (1950-1954). Ed. Universalia, Craiova, 1992.

Daniil Sihastrul

Ajuns în vale, pe un râu în spume,
așa cum scris-a pana de poet,
bătrânul Ștefan glăsui încet
către sihastrul ce-a fugit de lume:

– Când am simțit pe-al țării trup nepace,
m'am răsucit la Putna în mormânt
și-am răsturnat cinci veacuri de pământ
de pe pieptarul meu, să vin încoace.

Au mă smintește ochiul ce se bate
sau nu-mi ajută mintea să dezleg?
Hotarul drept vi l-am lăsat întreg
și aflu-acum Moldova jumătate.

Vândut-ați oare hoardelor de-afară,
în târgul vremii, una din moșii?
Eu nu cunosc pe lume avuții
să-mi poată prețui un colț de țară.

Sau nu cumva pe platoșe oțelul
a ruginit prin sutele de ani,
de-au spart zăgazul vechii mei dușmani
și-au slobozit din sulițe măcelul?

De ce nu bate ceasul de vecernii
în pieptul Putnei – clopot necuprins?

Au taci și tu, bătrâne? Sau ți-au stins
făclia vieții viscocelele iernii?

Târziu abia, în noaptea de cărbune,
cu ochii grei de-atâta nepătruns,
s'a îndurat sihastrul cu răspuns:
– Măria Ta, eram în rugăciune.

Ci nu păstra în inimă sminteală,
că nu plăieșii și-au ieșit din minți
precupețind Moldova pe arginți,
cum le-ai adus în cuget bănuială.

Ei zac în lanțuri, lângă hăul mării,
și trag în juguri puse de călăi.
Bicele însă nu le țin ai tăi
și mâna ce izbește nu-i a țării.

Potop cumplit de neamuri fără cruce
se năpustește-acum spre crucea ta,
dar în zadar se'ncrâncenă sub ea
că prea e sus – și nu pot s'o apuce.

Măria Ta, înseninează-ți fața,
arcașii n'au uitat să dea la semn,
ci doar așteaptă chiot de îndemn
să rupă lanțul și să ia sâneța.

Atunci vor arde țestele dușmane
cu vâlvătăi de sânge și de fum
și nu va fi zăgaz pe nici un drum
să ne oprească iureșul, Ștefane.

Și-ți vom zidi biserică frumoasă
cât se întinde cerul - coviltir,
să intre neamul tot sub patrafir
ca să-l primești, cuminecat, acasă.

Andrei CIURUNGA

Lui Radu Gyr

Prietene de temniță dușmană
și frate bun de pâine fără grâu,
ne doare pe-amândoi aceeași rană
și spumegând mușcăm același frâu.

Dar vântul mi-a trimis - sau poate cerul -
în plânsul de cătușe, vechi și crud,
un cântec nou, pe care temnicerul
nu l-a simțit fugind de la Aiud.

Când noaptea mă prindea de caraulă,
însângerat de-al gândurilor șir,
Iisus venea la mine, în celulă,
adus de mucenicul Radu Gyr.

Trupul uita întreaga lui durere
sub ochii calzi ce binecuvântau
și'n presimțita noastră înviere
clopotnițe din amintiri sunau.

Dacă ne-au spart hotarele strigoii
și mulți au luat al drumului îndemn,
noi am rămas sub zidurile Troii
și sub copita calului de lemn.

Cu ochii grei de flăcări și de vise
am strâns în traistă toate câte-au fost
și-l așteptăm în lanțuri pe Ulise
să-i spunem Iliade pe de rost.

Împovărați de vânturile stepii,
nu s'a oprit niciunul dintre noi,
căci mergem înainte, suntem jnepii
și nu se uită nimeni înapoi.

Noi n'am gustat cotnarul la ospete
și n'am visat prin Heidelbergul nou,
dar am urcat în pisc o tinerețe
pe baricada veacului erou.

Prietene de temniță dușmană
și frate bun de pâine fără grâu,
îmi stai alături, rană lângă rană,
și spumegăm în ham, frâu lângă frâu.

Căci ești aproape, mâna te-ar atinge,
și simt căzându-ți de sub spinul greu,
un strop de sânge cald ce se prelinge
și se'mpreună sub condei cu-al meu.

Andrei CIURUNGA

Din vol. "Poemele cumplitelui canal" (1950-1954). Ed. Universală, Craiova, 1992.

AICI E TOATĂ ȚARA

Pe după ziduri negre adunată,
cum brazii și-i adună codrul sur,
stă țara noastră, veșnică și toată,
cu temniceri și lanțuri împrejur.

Tot sângele care-a hrănit seara
s'a strâns aici, din cronici până azi
și arde-acum ca focul în obraz
când șerpii umilinții mușcă țara.

Aici sunt toate: doinele și hora,
râsul de ieri și scrâșnetul de-acum,
logodnica din poză, mama, sora,
și carul tatii scârțâind pe drum.

Aici e toată harta țării mele:
un Caraiman de doruri, nevăzut,
un Nistru care spumegă vândut
și-o Dunăre de lacrimi și de stele.

Se rup din cartea vremii voievozii
cu mersul șui în straie de ocnași,
și-așa cum trec, prin măracini și bozii,
istoria se clatină de pași.

Aici e gura care cheamă plebea
să-și afle răzvrătirilor sălaș,

de parcă glasul adormit la Țebea
s'ar fi întors pe câmpul de la Blaj.

Aici e neamul tot, ca un ciorchine
strivit sub teascul vremii, bob cu bob.
- Și fierbe azi în taină mustul rob,
să curgă slobod vinul țării, mâine.

Andrei CIURUNGA

Din vol. "Poemele cumplitelui canal" (1950-1954). Ed. Universală, Craiova, 1992.

Alții

PERCHEZIȚIE

E toamnă, și e noapte, și e ploaie.
A curs în curte cerul, poloboc.
Prin mari băltoace, deținuții, droaie,
Desfac boccelele ca la talcioc.

Un temnicer, cu mațele pestrițe,
Se leagănă pe lângă osândiți
Și grohăie – obezul cu petlițe:
"Cătați-i bine, c-ăștia e bandiți!"

Și, rând pe rând, trosnesc din cusături
Cămăși și uniforme învechite.
Ce cad apoi, în zloată și lături,
Ca niște șoimi cu aripi jumulite.

Și'n timp ce rup, căci ăsta-i scopul lor,
Mai zice unu-o vorbă cu piper:

“Ce-ai fost tu, mă banditule?” “Maior.”
 “Dar tu?” “Episcop.” “Și-ăl’lalt?” “Inginer.”

Rămași în pielea goală, cum e ‘bine’,
 Un dans grotesc, cu surle, se pornește,
 “Mai sus piciorul! Lasă-te pe vine!
 Arată ce-ai în gură și ntre dește!”

Se răsucesc pe un călcâi, ușor,
 Ca și marionetele pe ață.
 Episcopul, pe semne’ncepător,
 Căzu în fund, ca un boboc de rață.

Apoi când scotocite fură toate
 - Căscată, zic, și cuta cea din urmă –
 Mânați cu pumni, cu cizme și cu boate,
 Spre poarta neagră se mbulzesc în turmă.

Iar de la subsuoara care strânge
 Legăturici cu boarfe ude leoarcă,
 Pe trupuri goale, lacrimi grele parcă,
 De umilință, curg, și stropi de sânge.

Și înghițiți de gura grea de iad,
 Sfâșietor, un urlet se ridică,
 În tobele ciomegelor ce cad
 Și-un glas țipând: “Omoară-l, Ivănicăăă!!!”

Constantin-Aurel DRAGODAN

Din vol. *“Itinerare în lanțuri”*. Editura “Ramida”, București, 1992.

PRIZONIERUL

Sârme, sârme: ace să înțepe
 Inimă de oameni în cirezi...
 Țiuie a foame de pe stepe
 Și privirea doare de zăpezi...
Refren I

Mine, mine: iaduri ce destupă
 Gurile adâncului flămând...

Cine oare, cine să ne rupă
 Arșița de țară de pe gând ?...
Refren I

Drumuri, drumuri: bântuie omățul
 Pe întinsul mării de nămeți...
 Salbă înșirată-i îndărătul,
 Înainte-s goluri de îngheț...
Refren I

Aripa de suflet se apleacă
 Sub al nopții rece eleșteu...
 Câți ajung și unde oare pleacă
 Mai puținii zilelor mereu?...
Refren I

Plânge, plânge, prizoniere
 Scrisa ta amară
 Pe destinul tău și țară
 Lacrimă și fiere...

Ani și ani... și țara cere-anume
 Să golim ulcioarele de chin...
 Cine oare, cine de pe lume
 N'ar căta în hohote alin ?...
Refren II

Că așteaptă hâde să ne soarbă
 Porțile flămândeii închisori...
 Cine oare, ce mânie oarbă
 Fulgere ne-a pus la ursitori ?...
Refren II

Ce mânie, cine oare-abate,
 După ani de chiciură și ploi,
 Vremile cu ziduri de cetate
 Gârbove și crâncene pe noi ?...
Refren II

Zidurile'n temnița jilavă,
 Plânge-or numai ele de-or putea
 Că ne-a dus o aripă hulpavă
 Șipotele ochilor cu ea...

Refren II

Nu mai plânge, prizoniere:
Lacrimile seacă
Țara ta când te îneacă
În oțet și fiere.

Grigore ZAMFIROIU

Din "*Poeți după gratii*", Vol. I. Ed. Ramida, București, 1993.

M A M A

Inima: frunză de plop,
Geană arsă de uncrop,
Buze tremură de rugi
Și plâpînde mâni pe drugii.

Că pe-alături altă cușcă
Ia în mucegai și mușcă
Anii fragedei copile
Cu mânuțe moi pe grile...

Iar pe cine știe unde,
Tot în hrubele afunde,
Un flăcău cuprinde gratii
Cu pumni grei ca'n visul tatii...

Și mai jos, pe undeva e
Beznă grea și-o vâlvătaie;
Bezna învăluie zăbrele
Cu uscate mâini pe ele...

Numa Prâslea-Cătălin
Cu ochi mari și chip senin,
Prea mărunt pentru cătușe,
A rămas din ușă'n ușă...

București, 1958

Grigore ZAMFIROIU

Din "*Poeți după gratii*", Vol. I. Ed. Ramida, București, 1993.

LANȚURI

Vă privesc prinse zdravăn de glezne cu nituri,
 Fac pas, vă aud zornăind fierăria,
 Crâncen mă simt priponit de garnituri,
 Așa m'a legat de ea veșnicia.

Mă culc, mă ridic, sun din carne, din oase,
 Pâinea mea sună, apă mea sună, somnul meu sună,
 Parcă întreg sunt făcut din fier și furtună
 Pe nicovală și sub baroase.

Ca lupii mă rupeți, ca iadul mă frigeți,
 În țipătul vostru satana mă strigă...
 În rărunchi, în plămâni, cătușa mi-o'nfigeți,
 Până și'n inimă am o verigă...

Lanțuri, vă pipăi cu ura zăngătul groaznic...
 m'ascund, mă îngrop, nu scap de teribilul sunet...
 și totuși, v'am mai purtat altădată fierul năpraznic,
 sunetul vostru în trup mi-a rămas ca un tunet.

Lanțuri, lanțuri, îmi amintesc de voi foarte bine.
 Departe, departe, în plumbul topit al amiezii
 Tot voi m'ați legat de grozave ardezii,
 Vulturi de foc să rupă așchii din mine...

Radu GYR

Plimbarea în cerc

Din moartea noastră'nchisă de milenii
 ne scot în curtea hâdă gardienii.
 Cu ochii goi și plini de suferință,
 ne învârtim într'o circumferință.

Călcăm atenți, mecanice cadențe
 făcând maneu-acestei penitențe,
 reglementar, sub cerul ca o zdreanță,
 toți, unul după altul la distanță.

Cu mâini de mort, cu fețe de mumie,
strigoi în uniforma pământie,
în geometria cercului tăcerii,
tăcem, cum ne ordonă temnicerii.

Ce veșted pare 'n ziua incoloră
văzduhul jumătăților de oră,
ce mic e basmul lumii și ce slut e,
când pașii dau ocol în trei minute.

Cum universu'ntreg încape'n bliduri,
în micul nostru cosmos dintre ziduri,
și cum măsura vremii n'o mai bate
decât în rostul pâinii'nfulecate,

azi nu ne pasă dacă mai tresaltă
destinul nostru searbăd ca o baltă,
cum nu ne pasă dacă-i luni sau miercuri
domesticii, geometricelor cercuri.

Ieri, ne sugeau aducerile-aminte;
azi nu ne pasă ce-a fost înainte...
Cu ochii grei și supti de suferință,
ne'mpleticim într'o circomferință.

Radu GYR

Din vol. *"Poezii din închisori"*. Ed. Cuvântul Românesc, 1982, Canada.

D I N A I U D

Îți scriu o carte mamă din Aiud,
din temnița cu lacrimi și zăbrele,
cu ziduri reci, de unde nu s'aud
cum mor în lanțuri visurile mele.

Trec zilele de plumb mai greu ca anii,
se scurge viața'n silnică povară;
în suflet mi se scutură castanii
și plâng un vis pierdut de primăvară.

Flăcăul tău voinic, cu piept de-aramă
ce haiducea adesea pe poteci,
azi nu mai e decât o umbră, mamă,
în temnița cu zidurile reci.

Cu trupul răstignit pe gratii, sânger
când luna s'a oprit în vârful de brad
ca o făclie-aprinsă de un înger
când moare'n temniță un camarad.

Îți scriu o carte, poate cea din urmă
când dansul Salomeei e în toi,
căci până'n zori o viață iar se curmă,
că zi și noapte moartea-i printre noi.

SIMION LEFTER

Din vol. "Poezii din închisori". Ed. Cuvântul Românesc, 1982, Canada.

VERSURI

DIN EXIL

HAINĂ VERDE

Lung e drumul Clujului
Dar mai lung al dorului.
Cântec popular

Frunză verde iarbă rea
Duce-m'aș– nu m'aș ducea
Duce-m'aș cu văile
Să le fur văpăile.

Duce-m'aș cu apele
Legănând pleoapele
Și m'aș duce tot m'aș duce
Codrului, frate de cruce
Ca să Țes din frunza lui
Straie-albastre dorului
Și din dulcea lui povară
Haină verde pentru țară.

O, cum mi-aș călători
Pe toate potecilii
Inima mea strop - cu strop
Voinic fără de noroc,
Să o dau în fărâmi mici
La o mie de voinici
Iar la capul anului
Întreagă, Căpitanului.

Dar durerea mă mângâie:
Către stele cerul suie.
Frunză verde iarbă rea
Duce-m'aș nu m'aș ducea.

Ion A. BUCUR

Din volumul "Poezii" apărut postum în Exil. Colecția *Omul Nou*, Salzburg, 1952.

PE CĂRAȘ ÎN SUS

Lui Aron Cotruș

Ciclul: "Oameni în opinci"

Pe Căraș în sus,
pe unde mi-am dus
pasul și răspasul,
inima și glasul,
mă 'ntorc înapoi
să fiu lângă voi,
să fiu iar cu voi
în ziua de-apoi –
și cu mic, cu mare,
să urnim din cale
pe Căraș la vale,
toată muma
ciuma . . .

Pe Căraș în sus,
pe unde mi-am dus
visele în turmă,
orice dalbă urmă,
pasul mi-l cunoaște,
și mi-l răscunoaște,
c'am păscut cu voi
ciurdele de oi,
de oi și nevoi, -
ciobănașii mei,
Feți frumoși și smei . . .

Nu mai plânge-plânge,
inima nu-ți frânge
Semenic
voinic,
c'a trece năpasta –
a trece și asta,
cum trecură multe,
mari mai mărunte,
furtuni
de nebuni . . .

Pe Căraș în sus,
 pe unde mi-am dus
 iubita de mână
 l-a dragostei stână,
 mă'ntorc de departe
 cum stă scris în carte,
 în cartea de vis
 pe care l-am scris
 cu-a inimii peană
 și-a dorului rană,
 Ană Cosânzeană.

Ș'om fi împreună
 lâng'a noastră turmă:
 tu, crăiasă mică,
 mică, dar voinică,
 fără pic de frică,
 iar eu, peste turme,
 baci fără de nume . . .

Nicolae NOVAC

Din "Calendarul ziarului *America* pe anul 1953", Cleveland, Ohio.

ZAPIS

Lui Aron Cotruș

Ciclul: "Oameni în opinci"

Scris'am scris,
 Zapis,
 țara să-l citească,
 neamul să-l citească,
 când eu voi muri,
 când eu n'oi mai fi,
 că munții ne-au fost,
 frați și adăpost,
 peșterile, rele,
 ne-au culcat în ele,
 stelele din cer,
 ne-au dat plumbi de fier,
 iară luna-nouă,
 a rupt pita'n două

și ne-a dat și nouă...

Când inima țării jelește și plânge,
noi scrim prin văgăuni de munți, istoria, cu sânge.

Nicolae NOVAC

Din "Calendarul ziarului *America pe anul 1953*", Cleveland, Ohio.

SETE DE MÂNTUIRE

Din lut duc îngerilor mirul
Ce uns-a rana din păcat,
Părinte ia-mi din mâini potirul
Cu lacrimi binecuvântat.

Cu ochii stinsă cătând a rugă
Fac veacurilor legământ.
Sunt cerului plecată slugă,
M'am rupt din viață și pământ!

Pe drumuri răni de umilință
Îmi cad nădejdi și popas.
Sunt platoșă grea de credință
Și sfâșii bezna pas cu pas.

În setea mea de mântuire
mi-am luat Golgota îndreptar.
Strivesc genuni în năruire
Și'închin metanii pe altar!

Ca smuls din surghiunul humii,
Svârlit-am trupul în noroi!
Și-acum stau gol în poarta lumii
Să mă ia raiul înapoi!

2 Mai 1952

Gh. MARINESCU

"*Libertatea*", Madrid. Anul III, Nr. 23 – 24, Mai – Iunie, 1953.

De departe, de foarte departe

(fragment)

...O, pribegie, pâine amară și grea,
Te port ca pe-o rană deschisă în inima mea.

De departe,

De foarte departe,
De dincolo de viață și moarte,
Ne cheamă astăzi strămoșii în iurăș,
În clocot de Târnave și Murăș,
În chiuitul ciobanilor de pe Muntele Mic,
Depe Ceahlău și depe Semenice...
Ne cheamă codrii – năierii,
Să le fim părtași în ziua răzbunării și a Învierii!

O, pribegie, pâine amară și grea,
Când te-om lăsa?... Când te-om uita?...

Nicolae NOVAC

“*Semne*”, Paris. Anul II, Nr. 3 - 6, Martie - Iunie 1962. Vezi și “*Fragment*” din primul volum al acestei antologii.

Culmile carpe

Nu uitați bătrânii, părinții,
Care-au apărat țara cu viața, cu dinții.
Nici sfinții neștiuți, fără cruci,
Miile de frați haiduci,
Căzuți fără flacăra torții.
Nu uitați morții!

Peste sufletu-ne trist
Ca la răstignirea lui Crist,
Din timpul rămas în veci de pomină,
Când tari ca munții, cu crucea în mână,
Cădeau la Ciuc: Pihu, Benec, Tiponuț, Nicoară, ...
Ninsoare de stele cade'n astă seară.

Tot natul de-acasă orfan
Așteaptă să coboare din nori
Alți și alți Nicadori:
Să elibereze și răzbune Țara,
Pe Mama,
Care-a căzut murmurând “Doina” lui Eminescu
Și “Putna” lui Ștefan.

Că până'n culmile Carpilor se înalță,
Viind înfrățite cu brazii,
Coloanele umbrelor reci, Camarazii,
Martirii din Clețcaia-Stalingrad
Întreg neamu'ncătușat
De desnădejde-l descaltă.

AL. P. SILISTREANU

“Semne”, Paris. Anul II, Nr. 3 - 6, Martie – Iunie, 1962.

ÎNLEMNIRE

Acum
pe acel meleag
cresc
brândușe străvezii.
Nu se mai aude
toaca de vecernie'n schit.
Nici
litania cocoșului de munte.
Din Râmnic,
Ciuc,
Jilava și
Vaslui,
tăcut
s'adună duhurile
tinereții...

Pe lemnele uscate
ale crucilor
depe Rarău,
un strop

de rouă îngândurată
privește
stelele pustii...

Ovidiu GĂINĂ

"Drum", Mexico City, Mexic. Anul III (Serie Nouă), Nr. 2 – 4, Aprilie – Decembrie, 1967.

DE PLECARE

Luminiță, lerui-ler,
Stinsă'n noi și aprinsă'n cer.
Cale bună, condeier...

Tânăr Mai și zi întâi,
Brădănaș la căpătâi.
Moare steaua. Tu rămâi.

Viscolii de timpul crud,
Sub zăvoare de Aiud,
Frații ora ți-o aud...

Colo'n padini coziene
Numele ți-l scriu sub gene
Codrii vechi, măi Racovene...

24 Iunie 1967

Al. Petru SILISTREANU

"Drum", Mexico City, Mexic. Anul III (Serie Nouă), Nr. 2 – 4, Aprilie – Decembrie, 1967.

Lumină din Lumină

Flămând, L-am chemat pe Dumnezeu,
Cu preoții și dascălii din cărți,
Cu geografii m'am uitat pe hărți,
Și nu-L găseau nici ei, nici eu.

Dar la întâia adunare de "Frăție",
Cu brațu'ntins, ca sabia spre cer,
L-am presimțit pe undeva'n eter,
Si parcă l-am trăit în carne vie...

De-atunci, pașii m'au dus la întrunire
Ca la o sărbătoare, să-l privesc,
Cum dăruie lumină și iubire;

De stau cu frații și cu El la Cină,
Din duhul Lui să mă împărtășesc,
Să mă renasc, lumină din lumină...

Demetrius LEONTIEȘ

Din vol. "*La răscrucea neamului*". Tip. "*Danubia*", Munchen, 1974.

SUPREMUM VALE

Camarazilor, ce ne părăsesc

Cad, unul după altul, sub fulgere, gorunii,
Sădiți cu-atâta trudă în "Codrul Legiunii".
Și'n golul ce se lasă, ca un bluestem, spre văi,
Doar noaptea sparg văzduhul sinister cucuvăi,
Ce'n țipete stridente trezesc din somn străbunii.

Cu rădăcini înfipite adânc în huma țării,
Au înălțat spre ceruri coroanele sperării;
Nepăsători la pizma copacilor din jur,
Creșteau mereu din doruri, din lacrimi de azur
Și din vărsatul sânge prin baltagul trădării.

Izbiți de uragane, de trăznete turbate,
Ori desfrunziți de grindini, cu trunchiuri despicate,
S'au ridicat în spațiu deasupra tuturor,
Setoși de rouă-ascunsă în sânul zorilor,
Flămânzi de Dumnezeu și de Eternitate.

Dar, iată că sosește, din funduri de genune,
Ursita cu securea fatală, ce răpune
Tot unul câte unul gorunii istoviți,
Ce lasă "codrul verde" și pleacă mulțumiți,
Că și-au împlinit rostul vieții lor, în lume.

T. Nour MIRON

"*Drum*", Anul X, Nr. 1, Ianuarie-Martie, 1974.

SIBERIE!

Siberie, Siberie,
 Viespar de căpcăuni
 Ce'n veșnică isterie
 Trăesc – și sapă'n sicrie,
 Morminte de Națiuni!

Vai și-amar de deportatul
 Ce, dac'ajunge, viu,
 Și-o blestema văleatul
 De-a lungul și de-a latul
 Imensului pustiu!...

Siberie, iad ce frânge
 Idealuri și dorinți,
 Sub un uragan ce strânge
 Omățul 'nroșit de sânge
 Peste trupuri de sfinți.

Țărm de groază, prins în ghiață
 Ce văzduh încremenit;
 Beznă cruntă ce înhață
 Hămesită, tot ce-i viață
 În pieptul surghiunit!

Siberie, țară de ură,
 Unde bietul Român
 Smuls din scumpa-i bățătură
 Se stinge'n chinuri și zgură,
 Sub rânjete de păgân!

Zahană și închisoare
 Cu temniceri neghiobi,
 Unde "hoții de popoare"
 Nimicesc, fără 'ndurare
 Milioane de robi;

Pe când, lumea timorată
 Și plină de mișei,
 Strânge mâna'nsângerată

Gâzilor. Și resemnată,
Așteaptă rândul ei...

Și cine să se sperie
Când: "Pohod na Sibir!"
Convoaie de mizerie,
Alunecă... în serie,
Spre vastul cimitir?

T. Nour MIRON

"Drum", Anul X, Nr. 3, Iulie-Septembrie, 1974.

DOR DE ȚARĂ

lui Vasile Posteuca

Stau cu ochii'n gol mereu
Pironesc zări depărtate,
Nimeni nu e'n jurul meu
Printre sârmele ghimpate.

Numai lătrături de câini,
Numai pocnitori de armă,
Nu mai am nici azi, nici mâini
Viața, simt, cum mi se darmă.

Timpul a murit de mult
Nu știu lume de-o mai fi.
Vântul jalnic îl ascult
Pân'târziu în zori de zi.

Sârme, sârme și păduri...
Peste ele depărtări
De pământ cu arături
Și un sat pierdut sub zări.

Case rare 'ntunecate,
Peste ele un drumeag.
Nu văd case înșirate,
Fum să iasă din hodgeag.

Nu-i nimic din tot ce casa

Sufletului meu primit-a
Amintirea lor rămas-a
Să mă'ndemne cu ispita.

Țară! Țara mea duioasă
Mă'ncălzesc cu dorul tău
Vatra ta e luminoasă,
Ca tronul lui Dumnezeu...

.....
Din văzduh se cerne noapte,
Ploaia cade'n geamuri des
Dorul vorovește'n șoapte,
Suferința-mi face vers.

Sufletul din sus pogoară
Peste hău, purtat de vânt
Și s'oprește mândra țară
Sărutând al ei pământ.

Apoi, crainic trist al sorții
Fug spre zările'noptate,
Mă las în regatul morții
Între sârmele ghimpate.

I. G. DIMITRIU

“Drum”, Anul X, Nr. 3, Iulie-Septembrie, 1974.

FLACĂRĂ MUTĂ

(1927-1977)

Ard flacăra mută
stors de doliul trist,
de dureri, oceane...
furtuni, uragane...
răscolind pământul,
renăscând cuvântul
profeției tale...
Rarău, Căpitane!...

Ard flacăra mută
Sfânt Neam chinuit,

de hiene, viperi...
din iad moscovit...

Ard flacăra mută
Lăcrimând amar,
Sărutând mistic
Cristicul Calvar!...
Ard flacăra mută...

Alexandru SILISTREANU

Revista "*Carpații*", Madrid. Anul XXII, Nr. 5 – 6, Iunie – Sept. 1977.

Durerea Neamului

Mă frământ
tremur,
pământ...
bătut de vânt
fără mormânt...
Mă frământ
Neam al meu,
urcând Golgota
spre Dumnezeu...
Mă frământ
doliu, pustiu...
lacrimile
singure scriu...
Durerea Neamului meu...
Durerea lui Dumnezeu!...

Alexandru SILISTREANU

Revista "*Carpații*", Madrid. Anul XXII, Nr. 5 – 6, Iunie – Sept. 1977.

FLACĂRA VIE

Bradul verde
bradul vieții...
bradul speranței
dimineții...

Bradul verde
 flacăra vie
 verdele verde
 sufletu'nvie...

Bradul brad
 sărută cerul...
 camarad
 tare ca ferul...
 Bradul brad
 sărută cerul!...

Alexandru SILISTREANU

Revista "*Carpații*", Madrid. Anul XXII, Nr. 5 – 6, Iunie – Sept. 1977.

SUNT LUTUL...

Sunt lutul în care scântie lumina,
 Sunt creanga, sunt frunza ce-o mîncă rugina.
 Stejarul bătrîn, stăpînul pădurii,
 În care nu prinde tăișul securii.

Mă lupt sălbatic cu mii de furtuni,
 Să-mi apăr țara mea din străbuni.
 Cred în Domnul și ogorul din lan,
 Scapă-ne, Doamne, de crudul dușman.

Prefă-mă în fulger și viscol de soare,
 S'alung păgânii de pe-a noastre ogoare.
 Viermii cei roșii ce sângele-mi sug,
 Satanicii sbiri, ce ard frații pe rug.

Dă-le fiarelor trupu-mi să-l mînce,
 Și-așează-mi dorul sub brazi să se culce
 Fă ca lumina să'nflorească'n țărână,
 Să'nvingem iadul cu Tine de mînă.

Dumitru PAULESCU

Revista "*Cetatea Luminii*", Brasilia. Anul XXIII, Nr. 4 – 5, 26 Aprilie 1981.

ȘTEFAN VODĂ CEL SFÂNT

Mărite Domn, e gata mânăstirea
A ne'nchinare'n slujbi dumnezeesti!
De-acum, Măria Ta, ce poruncesti,
Căci pentru noi sfârșitu-s'a menirea
În trudnicile trebi bisericesti...

E aromită curtea cu tămâie,
Cucernicii călugări țin isonul
Vlădicele îngână acsionul
Iar Voievodu'n cet barba-și mângâie:

“Voi, meșteri mari, mi-ați împlinit dorința
Și Domnul răsplăti-va-al vostru chin
În ăst locaș îmi voi topi ființa,

Căci scris doar este într'al meu destin,
Să apăr cu dârzenie credința
Și neamul meu cel falnic Mușatin...”

I. G. DIMITRIU

“Buletinul Casa Română”, Oakland, California. Anul VI, Nr. 3 – 4, Sept. – Oct. 1983.

VASILE
POSTEUÇĂ

CUVÂNTUL DIN URMĂ *)

Pământ străbun, din răsărit de soare,
Belșug de grâne, cântec și azururi,
Trăirea noastră'n lume-i trecătoare,
Ci numai tu vei dăinui de-apururi...

De-o fi să nu ne'ntoarcem niciodată,
Tu să-i aduni pe cei ce vor rămâne
Și să-i îndemni spre zările de mâne:
Să creadă, să râvnească, să se bată.

Un neam pe lume atâta luminează
Și-atâta stăpânește cu dreptate
Cât poate prinde'n sabia-i vitează
Și până unde dragostea-i străbate.

Atunci când și-or tăia sub zări hotare
Să tencuiască pietrele cu sânge,
Cetățile măririi viitoare
Să nu le poată nimenea înfrânge.

Să treci din neam în neam acest cuvânt
Din casă'n casă și din nume'n nume,
Că noi pe tine te-am iubit pân'la mormânt
Și alta n'am avut mai scump pe lume.

Buchenwald, 1944

Din "*Antologia poezilor Români în Exil*" de Vintilă Horia. Colecția *Meșterul Manole*,

Buenos Aires, 1950.

*) _____

- Inclusă sub titlul "Testament" în volumul "*Poeme fără Țară — Icoane de Dor*" apărut la Ed. "Carpații" din Madrid, 1954.

“DOAMNE” *)

O, Doamne, azi te simt atât de-aproape...
Dece nu te-am văzut așa și ieri?
Mi-se lăsase noaptea pe ploape,
Și'ngenunchiasem trudnic sub poveri.
Era'ntre noi un nesfârșit de ape...

Acum Te văd în lucruri, în icoane,
În zâmbetul Mariei către Prunc,
În râsetul mulțimii pe maidane;
Acesta ești Tu: "hic et nunc"
În toți. În mii de milioane...

Te-am fost văzut odată la'nceput.
Vorbiam de Tine ca de-un dor, de-o foame,
Ce m'a ținut în iarnă și-am zăcut;
Și Te cântam pe nesfârșite game
De cer, de răzvrătire și de lut...
Dar chipul Tău a prins să se destrame...

Pe urmă noaptea, Doamne. Prin deșert...
Și plânsetul și deznădejdea. Drumul,
Spre-acelaș loc al inimii, incert,
Pe care mi-l acoperise fumul
Și negrele păcate cu duiumul...
Și când era să cad ai spus: "te iert"...
Jertfește-mă de-acuma, ca pe-un ied.
De-acuma merg cu Tine Doamne. Cred...
Dar merg numai în orele când șed...

10 Ianuarie, 1953

*)

- Inedită, cf. "Atheneum", revistă de cultură a Românilor din Canada, 1-25-2006.

CÂNTEC DE LEAGĂN

Dormi, copilul mamei, că-i târziu.
Plânge-o pasăre 'ntr'un pom pustiu

Și din creasta nopții bate vânt...
Eu ți-oi spune basme și-am să-ți cânt,
Basmе de azur și de pământ, -
Bate noaptea 'n geamuri și-i târziu...
Dormi, odorul mamei, pui sglobiu...

Ne privesc neliniștiți din rame,
Moșii cu pistoale și dulame.
Toți s'au irosit în bătălie.
Toți în pumnii tăi ar vrea să'nvie,
Pe cărări de dor și haiducie,
Să mai țină roibi buieci de coame,
Între codrii lor străbuni și crame;
Să mai joace hora la chindie,
Cu străinii'n crâncena urgie,
Zile să le deie pe vecie.
Dormi că îngerul de gând îți știe,
Puiul mamei, crin de bucurie...

Despre ei baladele ne spun:
Unii se topiră în surghiun;
Alții'n ocne, alții prin prigoane.
Numai lacrimi, doruri de codane,
Candelă și rugă la icoane...
Nu vezi ochii lor arzând blesteme?
Lânceziti de liniște și vreme,
Glasul lor se'nalță să te cheme;
Ca o goarnă bate prin goruni,
Să ridici un steag și să-i răzbuni,
Vifore de flinte și furtuni.
Dormi odor, pe vatra din străbuni,
Vâlvătaie 'ncinsă sub cărbuni,
Dor iubit de visuri și minuni...

Caii lor bat obcine'n trecut.
Ei trăiră veacul și-au văzut
Neamul, numai gemete, sub cnut.

Și-astăzi merg cu tine'n viitor.
Roibul tău s'adapă'n țărnu lor.
Ei te cresc pe zare ca pe-o rugă.
Vreau cu tine din mormânt să fugă,
Cum gorunii ruți din rădăcină,

Se visează'n creste de lumină.
 Stau în noaptea trează și pândesc
 Să te vadă mândru măr domnesc
 Înflorind pe plaiuri și pe grui,
 Ca'n colindele cu Lerui-Lui,
 Puiul mamei drag și-al dorului...

Ochi adânci ca negrele bulboane,
 Uite-l și pe tata, din icoane
 El sa stins în lanțuri și'n obadă
 Și te-așteaptă dincolo'n baladă,
 Sub cătușe-i putreziră anii
 Nedreptăți l-au supt și bolovanii,
 Că l-au pus în temniță dușmanii,
 Nani, dorul drag al mamei, nani...

Crești pe zi cât șapte, că te-așteaptă
 Neamul pe doina lui cea dreaptă.
 Tot urcând cu carul și cu boii,
 Neamul doinei, Dunărea nevoii...
 Că-l tot mână crivățul nebun
 Spre Siberii negre de surghiun
 Și'n răsvratul lui cu uragane,
 Vrea oțel scrâșnit din iatagane...

Dormi,odorul mamei, și crești mare,
 Crăișor cu spada grea de soare.
 Pumnul, jurământ și răzbunare,
 Dintr'un svâcnet sute să doboare,
 Coif să poarte'n zări și flinte grele
 Genele de jele să ne spele...
 Ei te văd cu ele cum vei bate,
 Din amara foame de dreptate
 Venetici și lifte depărtate;
 Dormi, copile, stele lămurate...

Crești voinic, odorule crești mare,
 Că s'arată'n zare strămurare:
 Spada'n pumnii tăi înfierbântată
 Să mai treacă prin dușmani odată.
 Neamul ni-i răpus acum și slab
 Și s'adună'n tine ca'ntr'un jgheab,

Crăișor de oști și pârcălab,
Voevod de Țară, Basarab...

Crești, odor, că venetici ne pradă.
Neamul cere-o nouă cruciadă.
Crești cât bradul verde din livadă
Și-urcă-te cu neamul spre baladă...
Tu vei crește... Mama o să scadă,
Și-i pleca, și mama o să plângă,
Dorule și-o lacrimă nătângă...
Și-o să-ți țese brâiele'n ozoare
Și chimirul închistrit cu soare,
Bunda cu argint la mânecare,
Așteptând să vii din lumea mare...

Plâng și văd cum îți croiește cale,
Panoplia plină de pistoale...
Ai să crești haiduc și crai de plai
Și-ai să râzi de lege și de rai...
Vei sfârși sub răngi și sub jungher,
Pentru Țară, pentru Neam și Cer...
Dormi, că mi-te-așteaptă vremi de ger,
Dorul mamei, floare de prier...

Și-mi vei fi de-apururi mai departe.
Zilele mi-or crește mai desarte,
Și-o să plâng și n'o să înțeleg...
Neamul vostru-a fost așa, întreg:
Ne-ați trecut prin inimi și-ați plecat,
Să vă bateți crâncen prin veleat,
Noi mereu să lăcrimăm pe zare:
Vine astăzi, vine mâne oare?...

Și-o să-ți plângă'n prag, de dor, și-o fată,
Dragoste, cu inima curată.
De pe-acuma, poate, ea te-așteaptă,
Ca să-i pui inel în mâna dreaptă.
Ca să plângă, peste ani, ferbinte,
Alte cruci și alte oseminte.
Să-și cernească ceru'n testemel,
Moarte cu rugina pe inel ,
Nuntă cu luceafăr vătăjel,
Mugur, puiul mamei, mugurel...

Ei i-au descântat de dor, bunice,
 Să te-aștepte vara, la colnice;
 Dragostea și zâmbetul de pască,
 Crinii sângelui să-ți dăruiască.
 Să-i rodești sub frânghie și iie
 Altă temniță și haiducie,
 Puiul mamei, brad de vitejie...

Dormi, odor, în dragoste'născut,
 Că'ntr'o zi te-or înturna pe scut.
 Și mi-or ninge iernile'n cosiță.
 Legănă-te, verde frunzuliță;
 Și amar s'or bucura dușmanii;
 Ci tu-i fi sub ceruri cu vultanii,
 Crăișorii toți, și căpitanii...
 Drag gorunul mamei, nani, nani...

Revista "*Vers*", East-Chicago. Anul 4, Nr. 1, 1954.

SCRISOARE

Ades mă duc cu tine la colhoz,
 Și-aș vrea să-ți mângâi mânilor cu noduri,
 Dar ochii tăi mustesc tristeți de boz;
 Citesc în ei revolte și prohoduri...

Aș vrea să-ți țin frățeste de urât,
 Dar când doinim și ne-amintim de lume,
 Vin comisarii hămăind din rât
 Și ni se umple gândul de huidume...

Cuvântul de ni-l spunem pentru câmp,
 El scârțâie rugina 'n noi, și geme;
 Pe unde trece bolșevicul tâmp
 Cresc numai spini în urmă, și blesteme.

Într'un târziu de-ajungem la bordei,
 Ferestrele se uită 'n gol, a groază,
 Spre crângul unde-au fost odată tei
 Și ne-au roit albinele'n amiază...

Încetul, prinși de mrejele tăcerii,
 Ne ospătăm din pâinea celor morți,
 Cu stelele de-asupra'ne puzderii,
 Și cu'ntunerecul de iad la porți...

Și'n lacrimi dăm de ziua luminată,
 Când n'or mai fi călăi și nici roboți,
 Și va'nflori, grădina, țara toată,
 Sub soarele dreptății pentru toți.

“Calendarul ziarului *America* pe anul 1958” (a nu se confunda cu poezia care poartă același titlu inclusă în volumul postum “*Vasile Postecă - Poeme fără țară*”. Ed. “Criterion”, 2000).

E X I L

Suți de ani și dor, cu tâmpla sură,
 Risipim nădejdi și pribegim,
 Frați cu Ahasverul din Scriptură,
 Către-o nouă zare de chilim,
 Să'nflorim o creangă de răsură,
 Undeva, 'ntr'un colț de țintirim...

Drumul nostru ce suia'n baladă,
 Plânge mut în pasul monoton,
 Răzvrătind, sudalme de corvoadă;
 Iar la șold de mai tresare-o spadă,
 Geme'n glodul vârstei ca'n pripon.

Gârboviți de mers și de-așteptare,
 Gândul ni-i cu spini și ciumaflăi,
 Hăulind a dor din zare'n zare,
 Ca de mult, când am pornit, flăcăi,
 Cu icoana țării'n chiotoare...

Cântă numai doine și bejenii
 Gura străpezită de-aguride;
 Pribegim și noaptea se deschide
 Hidra care'nfulecă decenii
 De coșmare slute și livide...

Cresc din stropul plânsului fierbinte,
 Noi oceane între noi și țară;

Pieptul dă de stâncă înainte,
 Și'napoi în mlaștină coboară.
 Că dreptatea s'a curvit și minte...

Nărăvită'n târguri teherane,
 Stă rânjind la masă cu cei mari,
 Să ne pună preț și pe sumane,
 Doar or mai vâna câțiva dolari,
 Din vânzări de înger și icoane...

Iar cei dragi, acasă, cu butucii
 Ruginind pe inimă și glezne,
 Scriu legende'n codri, cu haiducii,
 Ctitorind morminte vii în bezne
 Și urcând martiri pe brațul crucii...

Din "Calendarul ziarului *America* pe anul 1960" (a nu se confunda cu poemul care poartă același titlu publicat în "Calendarul ziarului *America* pe anul 1955"). Poemul de mai sus inclus și în volumul intitulat "*Cântece din fluer*" apărut la Cleveland, 1960.

P R I V E G H I

Mamă, de când ai murit, veșnicia
 Mi-s'a mutat în inimă: cer;
 Știu mai impede, nu bănuie, nu sper;
 Îmi îmbăt cu lumină trezia,
 Ca'n Miorița celui din urmă oier...

Dincolo e mult mai cald decât lutul
 Acestei obcine de noapte și zor;
 Haturile mi-s'au vărsat în ogor
 De parcă vii tu, serile cu cusutul,
 Îndrăgostită de tata, fecior...

Acum cum alții se plâng că-i departe,
 Că veșnicia-i minciună și gol
 (Din cer nu li s'a întors nici un sol)
 Și-mi amintesc cum povesteai despre moarte,
 Și eu m'ascundeam sub țolinci, mototol...

Azi în adâncul din mine tot hăul
 E parcă vatră și-un colț de prichici;

Iar stelele-s codrilor, licurici,
Din care tu-ți coși sănătăul
Mult mângâiată că' mpărăția-i de-aici...

Sunt toate bune, mamă. Aproape.
Și drumu-i bătut, cunoscut.
Din ora morții tale, știind, am crescut,
Și-acum, iubit de văzduhuri și ape,
Îți pipăi mânilor și'nfrigerat, le sărut...

Revista "*Semne*", Paris. Anul II, Nr. 3 - 6, Martie – Iunie, 1962 - a nu se confunda cu versurile care poartă același titlu din vol. "*Poeme fără Țară - Icoane de dor*" apărut la Ed. 'Carpații' din Madrid, 1954 (incluse și în primul volum al antologiei de față).

CAMARADUL CĂZUT

Nu vii de nicăierea: arzi în noi,
Poruncă din niveluri mai adânci,
Doinire dela Dunăre 'n Negoii,
Și crez hrănit de stele și de stânci.

"A jale plânge printre ramuri luna",
Și'n plise trec sicriile spre ieri.
Tăcerea cântă, împletind cununa:
Balade cu mioare și oieri...

Dispare timpul, și tu 'nvii în linii,
Armonizându-ți visele'n octave,
Urcând în Munți potecile luminii
Și străjuind cu Dacii peste Dave.

Adânc în noi! Și'n zare nici un semn.
Doar vântul dela Mare spre Carpați;
Sunând a dor în Craniile de lemn,
Zidind Majadahonde'n Cruciați...

Și'n orizontul jertfei fără plată,
Îngenunchiem umili pe-o verticală
Ce'nvață inima mai viu să bată,
Să pună pacea, predicând răscoală...

În noi. Te frângem cuminecătură,
Ce ne'nstrăină lumii, ne desparte,

Învrednicindu-ne de glonț și ură,
De dragostea lui Dumnezeu, prin moarte.

Din vol. "În marea și'n mormintele din noi". Editura revistei "Drum", Madrid, 1967.

Biserică în Exil

Te-am ridicat din dor și sărăcie
Sfânt dor de Țară și de Libertate;
Din setea noastră grea de veșnicie,
Spre culmi de cer de oameni neumbrate...

Când ne'ndoim genunchii sub icoane,
S'aprinde-o zare de noroc în veac,
Și înfruntăm cu pieptul milioane,
Când dușmanii rânduiala ne-o desfac...

Copii pribegi am ctitorit altare,
Crescând icoana Țării'n rugăciuni;
Să-i dea Domnul viitor de Soare
Și generații mândre de șolduni...

Tu, cel de mâine, de vei sta'n răscruce,
Cu vremea noastră de dureri și vis,
Să știi în veci, că ruga noastră duce
Spre Țară, mult cântatul paradis...

Să cumpănești că orice cărămidă
Am frământat-o'n lacrimi și amar,
Purtând prigoane'n sânge și obidă,
Și nedreptatea unui timp barbar...

Să te smerești și tu'n genunchi și'n rugă,
Să înțelegi ce-a plâns și gândul meu,
Când am intrat credinței noastre slugă
Și-am scris drept preamărind pe Dumnezeu...

Cinstind un ctitor, pomenind un nume,
Să mi te-alături credincios prin faptă,
Căci numai cel ce ctitorește'n lume
Străbate calea cea mai înțeleaptă.

SUB LUCEAFĂR

Mult mai la apus,
Dela gând în sus,
Din pământ m'am dus,
Vătăjel să-mi fiu
Nunții din sicriu.
Luceferi să-mi vie,
Nași, la liturghie.
Să-mi cunune spița,
Steaua, Miorița...

Sună'n strungă, sună,
Buciumul de lună...

Plaiul meu de mire
Bea din moarte știre;
Veșnicii s'ațin
Ca să-mi dea destin.
Tu, din lacrimi, mamă
Îmi alegi năframă.
Sus, în Carul Mare,
Îmi sădești o floare,
Mireasma-i să-mi vadă
Cerul de baladă...

Prapori de'ngropare,
Buciume de soare...

Inimii, răsad,
Mi-am merit un brad.
Cetina să'ngâne
Dorul meu de mane.
Crucea de mireasă
Pragul meu de-acasă.

Stâna mea și eu,
Știm de Dumnezeu...

STRIGĂT

Bucovină, țară blajină
 Cosmin cu mănăstiri de lumină,
 Cine sub seri ți se'nchină,
 Sub blestemata lege străină,
 Comoara mea, Bucovină?

Presimt că ți-i foame și frig,
 Încerc să mă'nalț și să strig,,
 Cu flăcări călăii să-i frig,
 Să cad'al hotarelor dig,
 Colhozul e numai hopsig!...

Știu bine că plângi în năframă
 Surghiunul departe de mamă,
 Ți-i groază, ți-i foame, ți-i teamă,
 Dar dincol' de zarea maramă
 Mereu sângele nostru te chiamă!

Aud cum te pasc desnădejtile, stol,
 Cum croncăne corbii, amar rotocol,
 Și-ți cântă doar crivățul rece 'n ocol,
 Și-aș vrea, Bucovină, nebun, să mă scol,

S'adun toată țara grămadă,
 Să-i duc pe cei vinovați să te vadă
 Cum te-au svârlit ca pe-o pradă,
 În groapă, la câni, să te roadă...
 Tu, geană de rai și baladă!

Vasile POSTEUCĂ

Revista "Drum", Anul IX, Nr. 1 - 2, Ianuarie - Iunie, 1973.

A. Demian: Desen

ION
ȚOLESCU

FRÂNGE-TE PĂDURE, TU

(varianta originală)

Frânge-te pădure, tu
Ca să știi ce jale-mi fu...
Doamne, că mi-ai fost ortac
Când pornit-am din Albac,
Că mi-i trupul frânt pe roată,
Că mi-i carnea sfârtecată,
De-am gemut nu m'a durut
Osul așchie făcut
Și nici sufletul stropșit
Când cu roata la sfârșit
Au ajuns în dreptul lui
Pela furca pieptului...
Martor mi-este Mureșul
Care-mi poartă iureșul,
Mureșul și Ampoița
Care-mi poartă răsmerița
Către Tisa călătoare,
Către Dunăre și mare

Până'n lumea'ndepărtată,
Martoră mi-i lumea toată
Că nu mă răpuse chinul,
Frângă-l Streiul și Cibinul,
Și nici teama de păcat
Sânge că s'a fost vărsat...
Nu mă frânse nemeșul,
Înghiți-l'ar Someșul,
Nici călăul, nici magnatul,
Nici norocul, blestematul...
Ci de foc și de urât
Singur m'am fost doborât
Când Târnavele și Crișul
Mi-arătară'n ascuțișul
Roții și toporului
Ochii vânzătorului...
Frânge-te, pădure, tu,
Ca să știi ce jale-mi fu...
Ca să știi cine m'a dat
La gornici și la'mpărat.

“Calendarul ziarului *America pe anul 1954*” (vezi și varianta publicată de autor în volumul “*Din crucea pădurii*” apărut la Ed. ‘Carpații’ din Madrid, 1955).

ICOANE

Gonesc hai-hui de dis de dimineață
Peste câmpii'nsorite, cu sufletul în vânt ...
Îmi risipesc prin holde'ntreaga viață
Și'n freamăt verde hoinăresc peste pământ.

Pădurile le-am adunat, în mine
Și zările le port ca pe inele ...
Tresar când soarele se-avântă din obcine
Și'n scorburi cu haiducii culc cântecele mele.

Mă regăsesc în fiecare fir de iarbă crudă
Și fiecare frunză mă îmbată ...
Când apa cerului privirile îmi udă
Sunt pajiști în roua'nveștmântată.

Și fiecare nalbă e-un vis de-al meu crescut ...
 Din primăveri cu piersici albi făuresc prinos ...
 Cu gânduri răstignite mi-afund buzele'n lut
 Și'n fir mlădiță îl caut pe Hristos.

Setea de lumină

Prier dac'ar pătrunde în pieptul meu acum,
 I'ar impietri surâsul în moarte și în scrum...
 De'ar încerca pe frunte să mă alinte florile
 Și'n inima sihastră mi-ar asculta viorile,
 Sub necuprinse lacrimi, petalele prea grele
 S'ar scutura uscate pe dorurile mele.
 Cine-mi suspină'n noapte însingurării triste?...
 Sunt ochiul fără lumină... și'n funduri de ocean
 Cresc raza ferecată: grăunte de mărgean.
 Pământul mă sugrumă și'n mreji adânci de vise
 Ma'ngroapă nepătrunsul tăcerilor închise.
 O, îngerul meu paznic, din beznă și mister
 Du nestemata stinsă pe-al bolții colier...
 Și cântecul ce se frânge prin neguri de genune
 Înaltă-l lin spre ceruri pe luminoase strune...

FĂT FRUMOS DIN CODRI

Când au venit apostolii la Geți în Carpați
 Zicând ca să'mpartă duh la'mpărați,
 Au aflat în codri pe Făt Frumos
 Că'nainte de ei cunoștea pe Cristos.

Spunea că-l cunoaște din tot tărâmul
 Cum cunoaște pulberea drumul,
 Din tot tărâmul, din toate vremurile
 Cum cunoaște pământul cutremurile.

În țara lui verde, icoană vie,
 Creștea anafura pe câmpie
 Și lacrima Dunării-i era aiasmă
 Și fruntea Rarăului catapeteasmă.

Și i-au fost spus apostolii să facă minuni
Și el turna cu vin peste gropi de străbuni;
Le-a aprins lumânări și tămâie
Și le-a pus colivă la căpătaie.

Și parcă l-ar fi prins în cer cu peceți,
C'au pogorât și'n el atunci două vieți
Și când îl stingea moartea ca pe-o facile
Îl tot aprindea o pasăre cu apă vie...

Așa trecea el cu trupul prin viață,
Pentru a noastră schimbare la față,
Ca sămânța ce putrezește'n ogoare
Să dăruiască pământului floare;

Și-așa-i pierrea 'n lumina feții
Ca luceafărul dimineții
Ce și-a făcut din cerul zilei veșmânt
Pentru regina nopții depe pământ.

Vol. "*Din crucea pădurii*". Editura "Carpații", Madrid, 1955.

CÂNTEC DE LEAGĂIN

Nani, nani, copil drag,
Cătinel adormi cu mama...
Crească-ți pumnul, trunchi de fag,
Pieptul tare ca arama,

Glasul, clopot care bate,
Dorul, codru care geme,
Ochii, păsările toate
Ce-mi vestiră-amară vreme...

Nani, nani, drag copil,
Vrere-ași mai să-ți dau cuvânt
De tătănă-tău cum mi-l
Cetlură la pământ.

Vol. "*Din crucea pădurii*". Editura "Carpații", Madrid, 1955.

CÂNTEC DE LEAGĂN

Variantă

Nani, nani, copil drag,
Cătinel adormi cu mama,
Crească-ți pumnul, trunchi de fag,
Pieptul tare ca arama.

Nani, nani, drag copil,
Vrere-ași mai să-ți dau cuvânt
De tătână-tău cum mi-l
Cetlură la pământ.

Nani, nani, 'n răpejune
Trecă-ți anii'n zbor cu stolul,
Să crești mare, să-ți pot spune
Unde-i stă 'ngropat pistolul.

Variantă din vol. "Arhanghelul Mihail". Colecția "Dacoromania", Madrid, 1959 (inclusă și în vol. "Pădurea de la Tâncăbești", Madrid. Atelierele Grafice 'Marsiega', 1977).

UMBRA TA, CĂPITANE!

Căzură pașii umbrei tale grei
Sub crucea nopții Sfântului Andrei
Și peste tine șapte tone-au pus,
Să nu te fure, au spus, ca pe Isus.

De-atunci în noi cu fiecă mormânt
Se'nalță'n vreme munții fremătând;
Din noi cu pruncii legănați la sân
Ca frunza'n creanga codrului bătrân,

Ca freamătul pădurilor adânci
Inima ta se'nalță'n noi de-atunci...
De-atunci cu umbra ta în noi străbate

Lumina morții tale'ngemădate
Cu busuiocul sfânt de la icoane,
Mireasma jertfei tale, Căpitane!

Din vol. "Arhanghelul Mihail". Colecția "Dacoromania", Madrid, 1959.

HAI DUCEASCĂ

Zice-se că'n sus pe Lotru
De-ai urcat, să tot te'nchini
De cum fiarele din codru
Te primesc în vizuini...
Și că'ntr'una viers de jele
Grăiesc frunzele'ntr'ele
Tot de focul țării mele...
Sus pe Lotru unde'n codru
Printre munți cătat de oaste
Haiducește Plumbi în Coaste
Zice-se de ani de zile
C'ai fi Tu Sîn Mihaile.

Din vol. "*Arhanghelul Mihail*". Colecția "Dacoromania", Madrid, 1959.

SĂRACĂ ȚARĂ ROMÂNEASCĂ

O, grindina care Te-a frânt, Cristoase,
când la Vaslui căzu din trăsnet plumb!
Sărace holdele de grâu mănoase,
Sărace lanurile de porumb!

Săracă, tu, pădure mișcătoare
Cu cetina pe trup cămașe
Când ai pornit cu lanțuri la picioare
Îngenunchind la Ciuc printre lămpașe...

Că ți s'au frânt în furia furtunii
Copacii-ți cot la cot legați cu funii...
O, grindina ce gloanțe-a semănat

Și flori de sânge-au început să crească
Pe pieptul tău la Râmnicu-Sărat,
Săracă Țară Românească!

Revista "*Semne*", Paris. Anul II, Nr. 3 - 6, Martie - Iunie, 1962.

“CĂ TU EȘTI CĂPITANUL...”

(Ion I. Moța)

Lui Corneliu Zelea Codreanu

Că eu mă duc în Spania departe
Să duc vlăstar din crezurile-ți verzi.
Că eu mă duc Corneliu, azi la moarte
Mâhnit nu fii că fratele ti-l pierzi...

Mâhnit nu fi; că tu ești Căpitanul!...
Sub spicul jertfei mele-al tău ogorul!...
Și de crescură holdele și lanul,
Din grâul tău eu sunt semănătorul...

Ci doar aprinde undelemnu 'n candeli
Din legământul meu de fier și sânge,
Cum păzitor, din suflet de Arhanghel,
A luminat în pieptul meu un înger...

O jertfă care nu ne mai desparte...
Și mărturie-o pun lângă Iisus!
Că eu mă duc, Corneliu, azi la moarte,
Voi coborî cu moartea ta de sus.

Din vol. *“La icoană”*, Madrid. Atelierele Grafice “Marsiega”, 1966.

Pe-aici trecură sfintele martire

Nicoletei Nicolescu

Pe-aici trecură sfintele martire
Din asfințit cu lanțuri la picioare,
Cu-a sângelui mucenicești potire
Cuminecând seninele isvoare...

Pădure, tu de-atunci cu prinse candeli
Le străjuești la căpătâi când plâng
Acele stele ce 'nfloresc ofrande
Pe cripta de Rarău și de Parâng.

Pe-aicea ieri au ars în crematorii,
Au ars de vii copilele pe rug

Pe unde azi însângerează zorii

Și'nsângerezi pădure tu 'n amurg...
Tu le-ai văzut pe frunte mirul sfânt
Când le-ai primit seninul legământ!

Din vol. "Pădurea de la Tâncăbești", Madrid. Atelierele Grafice "Marsiega", 1977.

O, TRUP SVÂCNIND ÎN ȘTREANG, STRĂPUNS DE GLOANȚE

Căpitanului

O trup svâcnind în ștreang, străpuns de gloanțe
Pe care preoți slujba n'au citit.
Pe-aici s'au stins mucenicești speranțe
Ce n'au ajuns cu ruga la sfârșit...

Ci, "tatăl nostru care ești în ceruri"...
Pădure, tu la capul lor le-ai spus
Când ramul tău ți-l sugrumară geruri
Cu chiciura zăpezilor de sus.

Pe-aicea ieri se stinse floarea țării
Și astăzi trup din trupul țării crești
Cu veșnică speranța primăverii,

Pădure, tu, din satul Tâncăbești
Pe-aicea cot la cot legați cu funii
Urcară Criști pe Dealul Căpățanii!

Din vol. "Pădurea de la Tâncăbești", Madrid. Atelierele Grafice "Marsiega", 1977.

AȘA ȚI-AU FRÂNT GRUMAZUL, CU ODGON

Așa ți-au frânt grumazul, cu odgon,
Cu ritual iudaic și mason...
Și peste tine șapte tone-au pus,
Să nu te fure, au spus, ca pe Isus...

De-atunci la noi cu fiece mormânt
 Se'nalță munții fremătând,
 Și crește pruncul legănat la sân
 Ca frunza'n creanga codrului bătrân...

Ca freamătul pădurilor adânci
 Inima ta se'nalță'n noi de-atunci...
 Că'n piepturile noastre bate

Lumina morții tale'ngemădate
 Cu busuiocul sfânt de la icoane
 Mireasma jertfei tale, Căpitane!

Din vol. "Pădurea de la Tâncăbești", Madrid. Atelierele Grafice "Marsiega", 1977.

DOINĂ

"Biruința e floarea care crește numai în țara jertfei până la moarte".

Vasile Pârvan

E demult de când pe-aici
 Urcau stolnici și vlădici,
 Crai din cetina bătrână,
 Bani cu buzduganu'n mână
 Și domni aprigi de aramă
 Cu baltagul sub dulamă.
 Suiau vulturi rotitori
 Către ei de prin vâltori,
 Iar din muntele stâncos
 Se rostogoleau în jos
 Crișuri, Bistrițe și Streiuri
 Șerpuind prin văi și cheiuri...
 Din tărâm nestrăbătut
 Cobora Menumorut.
 Gelu, Glad și Seneslau
 Pe câmpii se'nviforau
 Și veneau din Bărăgane
 Jii cu ochii de bulboane
 În lumină să primească
 Fruntea lor împărătească...
 Venea umbră de dumbravă,
 Limpezime de Moldavă
 Și din margini de genune

Semn al oștilor străbune
Creștea capul de balaur
Peste holdele de aur...
Dar de-atunci lăsară anii
Colb pe cronici și cazanii
Că isbeliște amară
Se întinse peste țară.
Pieri tulnicul pădurii,
Cu mistreții și bourii,
Amuțiră Moldele,
Se uscară holdele
Iar sub bolta schiturilor
Floarea răsăriturilor,
Vadurile morilor
Chipul domnitorilor,
Toate umbre se făcură...
Lanul, laur și mălură,
Spicul, spin și pălămidă
Frunza, ghimpe șiomidă!
Cine să se mai închine
La Cosmin și la Rovine
La Lipnic și Răsboeni,
Turda și Călugăreni?
Și urcând prin stânci cu trudă
Cine'n veac să mai audă
Bucium aspru din cetăți
Fulgerând singurătăți?
Cine ruga Sfintei Vineri,
Vrerea mugurilor tineri,
Și din zariștea uitată
Dunărea de altădată
S'o cuprindă, s'o răsfire
Peste pagini de psaltire
Și să'ntoarme iar sub soare
Vremea lui Ștefan cel Mare?
Codrule, Sfânt Voevod,
Prinde-mi sufletul în rod
Să-ți fiu ramură în vânt
Cu strămoșii din pământ.
Să-ți fiu frunză, să-ți fiu floare
Să-ți fiu umbră pe cărare,
Viața mea să urce'n tine,
Boare nopților senine

Și din gândul meu să zboare
 Pajuri mari biruitoare!
 Să duc svon de slovă dulce
 Cronicarului Niculce,
 Stihuri fără de pereche
 Lui Costin și lui Ureche...
 Să arăt peste trecut
 Cum ursitele s'au vrut
 Și cum pieptul nostru-a fost
 Fără scut și adăpost!
 Fă-mă, fă-mă iar haiduc,
 Frunză reavănă de nuc,
 Ca s'aștept cu flinta'n mână
 La răscrucea cu fântână
 Și spre cetina domoală
 Să dau chiot de răscoală!
 Fă-mă jar, fă-mă vâltoare,
 Fă-mă răsmeriță mare...
 Și de-o fi străpuns să cad,
 Frunză veșnică de brad,
 Căuta-m'or, căuta...
 Bolților din preajma ta...
 Fluierul și naiurile,
 Stâncile și plaiurile
 Auzi-m'or, auzi...
 Când voi trece'n prag de zi
 Ca un sbor nebiruit
 Fără zori și asfințit...
 Sbor ducând ne'ntoarsă cale
 Soarelui, Măriei Sale!

NOTĂ: a nu se confunda cu poemele care poartă același titlu din volumele "Arhanghelul Mihail" (Madrid, 1959) și "Din nopți cu sânziene" (Madrid, 1978).

CÂND PLÂNSE CODRUL

Când plânse codrul cruntei Transilvanii
 Poetu'n viersul lui i-a dat cuvânt
 Și-așa strigară'n tulnice țărani
 Și strigă astăzi morții din mormânt,
 Noi vrem pământ!

Al morții vânt cu mâna lui haină
Copiii tăi că-ți smulse dela sân,
Așa strigi tu, o dulce Bucovină,
Cu codrul tău, ce-i trupul nostru frânt,
Noi vrem pământ!

Și strigă codrul blândeii Basarabii
Pe Nistru-i cu cetățile'n surghiun...
Și Pindul cel ce l-au răpus satrapii...
Și Dobrogea lui Mircea cel Bătrân.
Noi vrem pământ!

Așa strigăm, când plângi tu, Românie,
Întemnițaii fiii tăi... și când
Azi toată țara-i cnut și iobăgie
Se-aude frunza'n codru fremătând,
Noi vrem pământ!

1977

Ion TOLESCU

Revista "*Carpații*", Madrid. Anul XXIII, Nr. 7, Oct. – Nov. 1977 (inclusă în volumul "*Din nopți cu Sânziene*", Madrid, 1978).

ARON
COTRUS

STRĂINĂ STRĂINĂTATE

Străină străinătate:
rai cu porțile'ncuiate...
Vai de cine'n ele bate
cu răni grele, nelegate...

Dacă-adus de vânturi vii
de pe stepe cenușii,
din pierdute bătălii, -
ușile se'nchid ca vii...

Străine cu chip de sfânt,
tu mă'ntrebi de ce tot cânt,
cu privirile'n pământ
și cu zâmbet trist și frânt...

Strănepot de Daco-Geți,
cu-ochii de vedenii beți,
între-acești străini păreți,
îmi cânt țara dintre ceți...

Că dacă n'aș ști cânta,
fruntea mi s'ar înnopta,
plânsetul m'ar sugruma,
inima mi s'ar seca...

Madrid, 1950

Din *“Antologia poezilor Români în Exil”* întocmită de Vintilă Horia (Col. *Meșterul Manole*, Buenos Aires, 1950). Inclusă și în vol. autorului *“Drumuri prin furtună”* apărut la Madrid în 1951. Vezi și revista *“Carpații”*, Madrid. Anul XX, Nr. 26-27, 1974.

DOINĂ

Vântule grăbit
pe cel drum oprit
către răsărit,
inima mea du-i
și să-i spui, să-i spui,
să-i spui muntelui,
că încă nu sânt
doborât de vânt,
culcat sub pământ;
că m'am dus, m'am dus,
ca de viscol dus,
dus către apus,
gata să trec balta
dintr'o țară'ntr'alta,
dintr'o lume'ntr'alta,
tot pe drumuri noi
cu-ochi de flăcări goi,
cu gându'napoi,
spre cel neam durut,
de străini vândut...

Tu să-i spui, să-i spui,
că pe lume nu-i,
munte nu-i să-l sui,
fără să n'aud,
cu suflet zălud, lung prin golul crud
care ne desparte:
corn sunând, departe,
a pârjol și-a moarte...

Străbun fără-ogoi,
mă cheamă'napoi
pleșuvul Negoii,
și-aștept glas de corn,
glas de dacic corn,
pași spre el să'ntorn, -
vântule grăbit,
pe cel drum oprit,
către răsărit,
ce sufletu-mi furi
cu dor de păduri,
de străvechi păduri...

Revista "*România*", Buenos Aires. Anul II, Nr. 6, Iunie 1950 - inclusă și în "*Antologia poezilor Români în Exil*" întocmită de Vintilă Horia (Col. *Meșterul Manole*, Buenos Aires, 1950) și volumul "*Drumuri prin furtună*" apărut în 1951.

Dai și dai din neam în neam...

Dai și dai din neam în neam,-
și tot tu să zici: mulțam?!...

Dat-ai, dat pită la hoți
și-acum sar pe tine toți...

Rob la coasă, rob pe-ogor,
mânci mălai din mila for...

Și de cum ți-l dau, și cât,
ți s'oprește parcă 'n gât...

Pusu-ți-au muscalii bir,
pe lobodă și pe știr,

Pe podmoale și copaci
și pe pașii cari îi faci...

Pân'ce sama îți vei da,
ți-or fura și Dunărea...

De-unde, Doamne, atâți haihui?
E oar' coada veacului?...

De-unde-atâția hoți și hoți,
Tăbărîți pe țară toți...

Vin și vin, lihniți și goi,
și smulg țintra de pe noi...

Vai și-amar, rumân sărac,
grâu-îl duc, pita-i de leac...

Iau din plin și din puțin,
și tot ei spun că te țin...

Iau și duc cât pot, cât vor,
și tot tu rămâi dator...

Bate-i, Doamne, crunt și du-i
spre fundul pământului!

Să mai vie înapoi,
când chema-i-om noi de noi!...

Din volumul "Drumuri prin furtună", Madrid, 1951 (una din cele 7 poezii înregistrate și recitate de autor, selectate ca parte a casetei audio pe care Congresul Național Româno-American a produs-o la Chicago, Illinois la începutul anilor '80 și a distribuit-o exilului anticomunist).

Prin vânturi ce latră...

Prin vânturi ce latră,
sui cu pași de piatră,
poteca răsleață:
căteaua 'ndrăzneată,
ce șchioapă și'ngheață,
către stâni de ceață...

Arșițe mă coc,
umbra-mi: greu cojoc,
parc'ar fi de foc,
parc'aș duce așa
pe cărarea grea,
veacurile'n ea...

Și așa cum sui,
pieptul muntelui,
un gând ca un cui
mă izbește, șui:
uite turma!... Nu-i!...

Caută-o, de poți,
peste munții toți,
peste munții toți!...

Cum mă întărât
după'atât urât,
sângerând, în gât,
se'ntâlnesc de-a valma:
ruga și sudalma...

Prin brazi, prin brădui,
pe poteci haihui,
ochii-mi văd ce nu-i...
Pașii, smulși domol,
calcă parcă'n gol,
peste munți silhul:
pași ai nimănu,
pași ai nimănu...

Fluieru'n șerpar,
în șerpar de jar,
glas vrea să înjghebe,
munții să-i întrebe...

Printre crengi de sânger,
când diavol, când înger,
cu soarele sânger...
Pârâul: alb țap,
se dă peste cap,
vântul: orb dulău,
se prăvale'n hău,
codru' mbătrânit
pleacă spre-asfințit...

Și-ori pe unde-apuci,
ca niște năluci,
tufe, stânci tresar,

parcă's oi de jar,
parcă's oi de jar...

Ochii văd, nu văd...
E-ajun de prăpăd?
Furtună'ncepută?
Ori munții se mută?...

Parcă mii de câni,
de câni de la stâni,
ca ieșiți din piatră,
din hăuri mă latră...

Cum sui, cum nu sui,
unde ochii-mi pui,
un gând ca un cui
mă înjunghie, șui:
uite turma!... Nu-i!...

Caut-o de poți
printre anii hoți,
peste munții toți,
peste munții toți!...

Din volumul *"Drumuri prin furtună"*, Madrid, 1951.

RUGĂCIUNE

Ca de-un junghi
în suflet, în piept și'n rărunchi, -
învață-mă, Doamne, să cad în genunchi,
ca un copil să cad în genunchi,
cu plumbul fierbinte ce portu-l în trunchi!...

Și cu gândul: vultur adormit și olog,
cu inima-mi toată, la Tine zălog,
smerit să mă rog,
să mă rog,
pentru neamul românesc să mă rog;
pentru pământul întreg să mă rog!...

Din *"Calendarul ziarului America pe anul 1953"*, Cleveland, Ohio.

ÎN NOI TOȚI, URIAȘ REÎNVIE...

În noi toți, uriaș reînvie
Horia, ca de foc și de cremene:
împotriva-ți, smintită și trufașă Rusie,
crâncenă ură, și răsmeriți să semene!...

În veacul acesta, ce se sbate și moare
în crunte și zănatece cumpene,
o roșie roată, cât țara de mare,
trupul și sufletul rumpe-ne!...

Dar de-om rămâne subt curmele-i crâncene,
cu trunchiul și brațele țapene, -
corbii prăpădului sfășie-ne, mânce-ne,
și iadul în bezna-i îngroapă-ne!...

De încleștări pe viață ori moarte,
neam al meu, ca'n povești, tu călește-te:
gloanțele lor, ca nimicuri deșarte,
să ni se spargă deavalma pe creștete!...

În noi toți, uriaș reînvie
Horia, ca de foc și de cremene
împotriva-ți, mișelnică și oarbă Rusie,
ură făr'de margini să semene!...

*Din postumele publicate în volumul "Aron Cotruș – Opere complete" apărut sub
îngrijirea lui Nicolae Roșca. Editura "Dacia", Madrid, 1978.*

CÂNTEC HAIDUCESC

Pân'ce-i neamu'n iobăgie,
mustră vântul când adie
dinspre șes și către șes,
peste codru 'nalt și des...

Am jurat pe frunza verde,
să pierim, țara de pierde...
Și-am jurat pe munții toți,
să scăpăm țara de hoți!...

Cele hoarde de muscali,
cum ai vrea să le țăsali,
tot cu pușca și cu tunul:
să nu mai rămâie unul!...

Cu răsufletul fierbinte
oști s'adună 'n soare-asfinte...
Neam al meu, cu-ele alături,
crâncen țara să ți-o mături!

Din postumele publicate în volumul “Aron Cotruș – Opere complete”, Madrid, 1978.

ION ROATĂ

Variantă

Io,
Ion Roată,

unul din pietroasa, dârză gloată,
trec pe-al vremii cal fără de frâu...
N'am cuțit și pistoale la brâu!...
armă mi-e spicul de grâu...

Rupt aspru din urgia de ieri,
fără-averi,
fără somn,
sânger încă de palme,
de paturi de puști și sudalme,
fără-ogor, fără pâine,
păzit de roșii temniceri,
dar, mâine, mâine,
peste muscăleasca pleavă spulberată, -
ca niciodată

fi-voi alb și drept stăpân și domn
peste țara românească toată!...

Din postumele publicate în volumul “Aron Cotruș – Opere complete”, Madrid, 1978.

ȚARA

Ușă deschisă furtunatic, de-odată,
spre-o zare de cumplit letopiseț, -
ce-mi face oare inima mai tare să bată? !...
Cine mă cheamă pe nume, de'ngheț,
ca pălmuit de vânt și de sloată? !...

Cine mă cheamă din mine afară, -
mut, de pe-a veacului putredă scară,
până 'n străfund de veac, să te văd,
cum ai trecut din prăpăd în prăpăd,
țara mea, țară ? !...

Din postumele publicate în volumul "Aron Cotruș – Opere complete", Madrid, 1978.

ȚARA

Pat mi-a fost câmpia ta,
muntele: căpătâi...
când mă va chema
cu goarnele-i de foc inima-ți grea,
eu, cel dintâi,
ca dus de vifor voi pleca
pe-al primejdiei cal călare
la năprasnica'ncleștare,
unde-o fi lupta mai mare...

Aron COTRUȘ

Din postumele publicate în volumul "Aron Cotruș – Opere complete", Madrid, 1978.

EXTRA

Gudor Arghezi **nu** a fost legionar. I-a fost însă **prieten** Legiunii, și i-a cântat virtuțile în mai multe din versurile^{*)} sale...

Izbânda

Izbânda strânse-alături vitejii la festin,
Cu platoșe, cu coifuri, cu sulii și topoare,
Și zalelor frecate din nou, licăritoare,
Li se păta oglinda cu stropi cocliți de vin.

Voinicii apărură fruntarii și ogoare
De cotropirea celui mai tâmp și cârn vecin,
Și-i rețeză capul cu ochii de venin,
Și-i puseră zăbale'n gingii sângerătoare.

Toți ațintesc cu pizmă pe cruntul căpitan,
Căci fiecare'n sineși de spada lui se miră.
Porunca lui temută smeri și pe Satan.

Dar ăst fără de teamă flăcău biruitor,
Se uită'n fundul cupei ce buzele-o goliră
Și sfărâmând-o'n palmă răcnește: vreau să mor.

Tudor ARGHEZI

Inscripție pe o ușe

Când pleci, să te'nsoțească piaza bună,
Ca un inel sticlind în dreapta ta.
Nu șovăi, nu te'ndoi, nu te'ntrista.
Purcede drept și biruie'n furtună.

Când vii, pășește slobod, râzi și cântă.
Necazul tău îl uită'ntreg pe prag.
Căci neamul trebuie să-ți fie drag
Și casa ta să-ți fie zilnic sfântă.

Tudor ARGHEZI

Din revista "*Cuget Românesc*" — Supliment Literar, Argentina. Anul I, Nr. 4, August 1951, Buenos Aires.

Inscripție pe un cuțit

Ți-l vâr în brâu, păstrează-l treaz în teacă.
Sprijină-ți pieptul în plăseaua lui
Și'nvață'ncins cu fier de te apleacă
Să'ntâmpini cuviința orișicui.

Bărbatul drept, tovarăș cu oțelul,
Se simte vrednic și voios în zori
Ai dreptul să'ngenunchi, de-ți este felul,
Dar să-l și tragi când e să te măsoari.

Tudor ARGHEZI

Din volumul "*Alte cuvinte potrivite*", București, 1940.

*) _____

- Vezi și poemele dedicate Căpitanului din primul tom al acestei antologii, "*Făt-Frumos*" și "*Suiș*", cel din urmă publicat de altfel și în volumul "*Alte cuvinte potrivite*" (București, 1940), alături de titlurile de mai sus reproduse de Prof. Dumitru Găzdaru în revista "*Cuget Românesc*" din Argentina...

VASILE MILITARU

F A B U L E

NUNTA CERBULUI CU VULPEA *)

*) Pentru această fabulă și cea următoare, autorul a avut mult de îndurat între anii 1933-1940.

Vulpea, la o sindrofie, pe covorul verde-al ierbii,
Cunoscând un cerb ferice, - Împărat peste toți cerbii, -
L'a privit, ca o vicleană,
Cu-atât foc și-atâta dor, -
Încât, cerbul din poiană
S'a'ndrăgit nebun de vulpe și-a fost zis: - Poate să mor,
Adorata mea aleasă,
Ca să nu fii, lângă mine, peste cerbi Împărăteasă!...

Vulpea i-a răspuns în lacrimi, prin suspine'ntretăiate:
- Adorate Împărate,
Inima-mi, de tine plină, numai pentru tine bate!...
Du-mă'n brazii tăi, la munte,
Cerb frumos cu stea pe frunte,
Și-ai să vezi că tot poporul cerbilor ce ți-se'nchină
În a munților grădină,
Fericit peste măsură, va veni, săltând, să pună
Pe-a mea frunte nepătată cea mai fără preț cunună,

Pe-ale cărei flori senine, smulse de pe creste nalte,
 Au să ardă stropi de rouă, - pulbere de diamante!...
 Iar eu, sclava ta, Stăpâne, flori în cale-ți voi așterne,
 Și ți voi da să sorbi de-apururi fericirile eterne!...
 Ca vrăjit de vulpe, cerbul, pe-ale munților poteci,
 I-a grăit, sorbindu-i ochii ca pe niște ape reci:
 - Ești pe veci Împărăteasă!... Ești a mea pe veci de veci!...

Auzindu-i însă cerbii, au sărit ca arși în pulpe:
 - Cum! Să aibă-Împărăteasă neamul cerbilor, o vulpe?!...
 O vicleană roșcovană care nu'i de-un neam cu noi?...
 Împărate, de faci asta, sună ceasul cel de-apoi,
 Că tot una'i, dacă vulpea, peste cerbi o faci Stăpână
 Sau iei lupul din pădure și'l așezi cioban la stână!...

Cerbul însă, prins cu totul în a dragostei lui mreață,
 N'auzea decât atâta: glasul vulpei, plin de vrajă...
 Și 'ntr'o zi cu cer ca plumbul, care prevestea furtună,
 Împăratul cerb îi puse vulpei falnica cunună!...
 Dar la nunta lor, sub soare,
 N'au fost cerbi, nici căprioare,
 Ci doar fiarele cu gândul, pe toți cerbii să'i omoare...
 Iar a doua zi, din munte s'auzeau, curgând, cum fierb
 Mari șuvoaele de sânge irosit de neamul cerb,
 Căci toți lupii, toți mistreții, toți vulpoii plini de culpe, -
 Frați cu-Împărăteasa vulpe, -
 Au venit în miez de noapte și, tiptil, prin nalte ierbi,
 Colții lungi, cu lăcomie, și-au înfipt în bieții cerbi...
 Iar de-atuncea, nu se știe dacă până'n dimineață,
 Cerbul cel vrăjit de vulpe a putut scăpa cu viață,
 Fiindcă nimenea pe lume nu l'a mai văzut la față!...

De-o mai fi vre-un cerb sub soare, după care vulpea'i moartă,
 Fie sigur că, mai bună, nu'l așteaptă altă soartă...

RĂZBUNAREA VULPEI

O șireată vulpe blondă, în poiana unui munte,
 A'ntâlnit un cerb odată, - cerb măreț, cu stele'n frunte, -
 Cărui vulpea cea vicleană,
 Cu vâpăi de foc sub geană,
 I-a căzut atât de dragă, pe umbritele poteci,

Încât i-a jurat s'o ție lângă el, pe veci de veci...
Cum frumosul cerb, sub soare, nu era un cerb de rând
Ci-Împărat peste toți cerbii, cu ochi mari și suflet blând, -
Vulpea s'a trezit deodată, chibzuind prin umbra deasă,
Că i'ar sta nespuse de bine lângă cerb Împărăteasă,
Și-a'nceput, cu-asemeni gânduri, cerbului să'ntindă leasă...

Un biet greer cu chitara, ce cânta, nu fără har,
In livada unui mândru și de viță armăsar,
Pătrunzând
Al vulpei gând
Și dorind pe cerb să'l scape, s'a trezit și el strigând,
Ca s'audă cerbii toți,
Cum că: vulpea, - soră bună cu toți lupii răi și hoți, -
Vrea s'ajungă-Împărăteasă, ca să uite 'n veci de post,
Și din cerbii toți să facă un ospăț cum n'a mai fost...
Vulpea, auzind pe greer grăind astfel adevărul,
Și-a sbârlit cu ură părul
Și-a trimis un pui de cloșcă să gonească pe-acel greer
Din livada ce, pe cântec, i-se da și lui de treer...

Puiul, aducând porunca, armăsarului măreț,
Într'o clipă armăsarul a gonit pe cântăreț
Și-astfel i-a rămas livada fără cântecul de preț...

Vulpea însă, cu veninul răsbunării sale'n gât,
N'a putut să mi-se simtă mulțumită cu atât,
Ci, turbată de mânie pe sârmanul trubadur,
L'a mușcat haina, dur,
Și de gură, și de nas,
Doar va face greerușul să rămână fără glas...

Greerușul însă, sprinten,
Cum sunt greerii mereu,
A bătut odată'n pinten
Și-a sărit cu-a lui chitară în livada unui leu...
Și'nstrunându-și iar chitara,
A'nceput să cânte, sara,
Să-l audă iarăși fiara,
Și, cu fiara, toată țara:

„Cerbilor, săriți cu toții câți sunteți ușori în pulpe,
Să scăpăm pe Împăratul de primejdioasa vulpe !

Să gonim departe fiara, să gonim pe veci jivina,
Să se ducă, de se poate, cu toți lupii'n Palestina,
Că de nu, - vecia toată nu vă poate șterge vina!"

LEGEA LUPULUI

Împărat fiind pe vremuri, lupul, -fire înțeleaptă
Și milos cu toți supușii, - a făcut o lege dreaptă,
Prin a căruia rânduire, -pentru foarte bun cuvânt,
O livadă înflorită, cum nu-i astăzi pe pământ,
Hotărât a fost să fie socotită ca loc sfânt,
Pentru ca 'napoia vremii cu trei veacuri și mai bine,
Ar fi fost pe-acea livadă mănăstire de albine...

Astfel, -era scris în lege, ca 'n acea livadă verde
Cine intră, viața 'și pierde:
Fie miel sau fie ied,
N'avea drept să-i calce iarba nici picior de patruped...
Cel ce va 'ndrăzni s'o facă, -hotărât era prin lege,
Să primească pe spinare, nu mai știu câte ciomege,
Iar apoi, - ca pildă vie, -
Jupuit pe loc să fie...

Cei dintâi căzuți în leasă si 'nhățați ca să-i jupoe,
Au fost niște căprioare, doi viței și-o biată oae,
Și cădeau, pe rând apoi:
Cai, mioare, vaci și boi, -
Cărora, chiar Împăratul, -milostiv cum numai el e, -
Le lua 'n primire zilnic nefolositoarea piele...

Într'o zi însă norocul, nu știu cum a vrut să joace
Și să facă astfel placul celorlalte dobitoace,
Cari-au prins pe iarba verde, în livada cea smălțată,
Vre'o trei lupi cu ceafa lată...

Duși fiind la judecată, de trei boi, un miel și-o oae,
Ca pe cei de mai 'nainte, Împăratul să-i jupoe,
Înălțimea-Sa, îndată ce văzu pe lupi în fiare,
Către vitele cornute a tunat cu voce tare:
- Cum, nemernici și mișei,
Îndrăzniți a crede oare să jupoi pe frații mei?...

- Doamne, au călcat livada!, -cuteză un bou să zică.
- Taci, că te jupei îndată!... Boul a tăcut, de frică...
- Legea spune..., - zise oaia, dar simți fiori prin seu:
- Ce-ai tu cu legea, dobitoaco?... Legea n'am făcut'o eu?...

Și pe frații puși în fiare liberându-i rând pe rând,
Împăratul, cu iubire, i-a îmbrățișat, plângând...
Celelalte dobitoace au plecat tiptil apoi:
Oaia 'ntâi, pe urmă boii, iar mielul după boi, -
Pricepând ca, să nu calce în livada fără stupi,
Legea 'i numai pentru ele, însă nu și pentru lupi.

PACEA LUMII

E știut de toată lumea
că sub soare și sub stele
animalele pădurii
- pline de veninul urii -
se sfâșie între ele.
Cerbul spune, că'ntr'o vreme,
nu pot ști prin ce mijloc,
reuși precum se spune
să le-adune la un loc.
Ba dorind, cu gânduri bune,
să le mai amestece
a adus printre jivine
și-unele domestice.

Și-adunate astfel, horă,
într'o tainică poiană,
cerbul, nobil în simțire
și cu lacrima în geană,
a luat atunci cuvântul:
-Haideți fraților, fiți nobili,
de la leu și pân'la oaie
dela lupi până la miel,
să uităm de-acum încolo
pe vecie de războaie,
să lăsăm să se sfâșie
numai oamenii'ntre ei.

Vreți? - le spuse cerbu-atuncea

vreau răspunsul tuturor.
-Da! Răspunseră ferice
animalele în cor.

Și făcură astfel roată
la umbra unui platan;
toți semnară pactul păcii
pe o foaie de lipan.

După ce semnară pactul
pleacă toți spre casa lor,
pe sub bolți de fagi și tei:
ursul cu vreo patru miei,
lupul cu vreo două oi,
un biet șarpe cu'n rățoi,
uliul cu'n cintezoii...

Însă n'au ajuns departe
și din biete-animale,
pân' s'apună soarele,
n'a rămas decât blănița,
fulgii și oscioarele.

Cred că tâlcul celor spuse
îl ghicesc popoarele:
Cine face
așa pace,
sigur o să-i steie capul
unde-i stau picioarele.

(Închisoarea Aiud)

GURA LUMII

Într'o bună dimineață,
Una dintre rațe, tocmai
Cea mai vorbăreată rață
Dădu buzna la găină,
Ca vecină.

Și i-a spus cu groază'n suflet
Prin al ei aprins "mac, mac!"
Că'n zăvoi, un biet rățoi

Într'o clipă blestemată
A'nghițit pe lac, un... **ac**.

Milostivă și găina
Și-a lăsat cei zece pui
Și s'a dus la niște găște
În grădină sub gutui:
-“Săriți iute, că rățoiul
a'nghițit pe lac un... **cui!**”

Gâștele și-au luat zborul
Însă una dintre ele
A trecut pe lângă turma
Oilor de pe vâlcele.
Și plângând amar le-a spus:
“-Săriți iute, că rățoiul
A'nghițit pe lac un... **fus!**”

Oile-o porniră'n goană
Și'ntr'un glas cu mieii lor
Behăiau nenorocirea
În auzul tuturor.
Dar berbecul ce'ntr'ele
Se credea cel mai isteț
În galop s'a dus la turma
Unor porci cu părul creț
Și le spuse plângăreț:
“-Săriți iute, că rățoiul
a'nghițit un... **făcăleț!**”

Cei vreo două mii de porci
Grași, de nu puteai din baltă
Cu prăjina să-i întorci,
Ca trăzniți de-această veste
Își pierdură bieții firea.
Și-au “zburat” spre locul unde
S'a'ntâmplat nenorocirea.

Însă Ghiță, cel mai tânăr
Și mai plin de-al milei har
Dădu fuga la măgar
Și găsindu-l într'o luncă,
Plin de muncă,

Adică... dormind pe-o vatră
 De aglici și de sulfină,
 Ghiță, doborât, suspină:
 “-Sări, măgare, că rățoiul
 A ’nghițit azi o... **prăjină!**”

Auzind așa, măgarul
 A pornit cu fruntea cruntă;
 Și cum drumul prin pădure
 Trecea chiar pe lâng’o nuntă,
 Miri fiind un țap ca neaua
 Și-o căpriță mică, brună,
 Lupul naș, iar vulpea nună,
 Se-opri’ntre ei măgarul
 Și făcând privirea roată,
 A strigat cu toată gura,
 Să-l audă nunta toată:

“-Fraților, vă cer iertare
 Că pe fața tuturor
 Cât surâde-atâta soare,
 Eu trag umbra unui nor.
 Jos, lângă zăvoi, rățoiul,
 Azi, mâncând niște pilaf,
 A ’nghițit nenorocitul
 un... **lung stâlp de telegraf!**
 Și cu stâlpu’nfipt în pântec
 Și’n gâtlej, plutind pe ape,
 El așteaptă ajutorul
 Tuturor, de pot să-l scape.”

Glasui așa măgarul
 Cu deplânset și ochi scurși.
 Și’ntro clipă nunta toată,
 Mii de lupi, de vulpi, de urși,
 Mii de cerbi și căprioare,
 Bufnițe și huhurezi,
 Mii de pupeze cu pene
 Cum la alte zburătoare
 Nu mai vezi,
 O porniră într’un suflet
 Cu măgarul, spre zăvoi
 Unde soarta nemiloasă

Doborâse pe rățoi.

Însă cei plecați în fugă
De la nuntă, de la cântec
N'au răzbit pân' la rățoiul
Urgisit, cu stâlpu'n pântec.
Că'mprejuru-i, cât e zarea,
Într'o uriașă gloată
Fierbeau câte orătării
Viețuiesc în lumea toată.
Fără chip să se urnească
Înainte sau 'napoi,
Dornici toți să vadă chinul
Sărăcuțului rățoi.

În amurg veni și leul
Într'un car cu de-aur roate
Și fiind el împăratul
Orătăriilor toate,
Tot norodul, într'o clipă,
La o parte a fost dat
Făcând loc, precum se face
Pentru-oricare'mpărat.

Și'mpăratul văzu... altfel,
Cum pe malul unui lac,
Năbușit de orătării,
Un rățoi privea buimac.
"-Ce-ai pățit?"-grăi 'mpăratul
Când aproape fu ajuns.

Iar rățoiul i-a răspuns:
"-Din ce spune hărmălaia
Doar atâta-i adevăr:
Că pe lac, azi-dimineată
Înghiții un fir de... pâr!"

**Leul a grăit în clipa
Următoare, către gloată:
"-Câte spune gura lumii!...
Lumea-i josnică, netoată,
Ea le face din mic mare
Și din apă face praf.**

Și, vedeți ce-a fost în stare?
Dintr'un fir de păr subțire
Făcu... *stâlp de telegraf!*''

V O R B E C U T Â L C

(din volumul cu același titlu)

Cât de mare, bogăția prin *necinste* adunată,
Niciodată, pe-a ta frunte nu e stemă, ci o pată
Care, oricât ai spăla-o, nu se șterge niciodată!

*

Cel ce naște 'n sărăcie și bogat ajunge 'n urmă, -
Nu mai vede pe săracii ce-l aveau cu ei în turmă...
Arătați-mi numai unul care nu-i precum se spune, -
Să fac ochii mari la dânsul, să mă 'nchin ca la minune!

*

De toți, ascunde-ți fericirea! Când însă la săraci pătrunzi,
Ascunde-ți fața și-al tău nume, dar mila ta să n'o ascunzi!

*

Nu e om fără durere, - fără frunză cum nu-i pom;
Dacă e vre-un om asemeni, - omu-acela nu e *om!*

*

Sărăcia nu'njosește sufletele mari nicicând,
Dar nici aurul nu 'nalță pe cei josnici și de rând!...

*

Ca oaspe să primești mereu.
Drumețu 'ntârziat, flămând,
Căci, *adevăr* e basmul meu:
În vremuri, unii-așa făcând, -
Când nici nu le trecea prin gând,
Au găzduit pe Dumnezeu!

*

Muncă, - rugăciune sfântă sau măiastră zeitate
Ce desgropi comori de veacuri și-ai comori nedesgropate, -
Tu ești pururea, pe lume, evanghelia curată,
Din ai cărei psalmi se gustă *fericire*-adevărată!

*

Vrei să scapi de-un om nemernic? Împrumută-l cu parole
Și-ai să vezi că niciodată nu-ți va mai ieși în cale!

*

Înainte-ți stau deschise două căi, sub largul hău:
Una duce către *bine*, alta duce către *rău*...
Grea e pururea și sue tot la deal, întâia cale;
Cea de-a doua e ușoară: merge pururea la vale
Și-i de-ajuns, puțin s'aluneci pe alunecosu-i prund,
Ca să cazi pe veșnicie în prăpăstii fără fund!

*

După chip cunoști o floare,
Ciocârlia, după cânt,
Aurul, după culoare,
Iar pe *om*, după cuvânt!

*

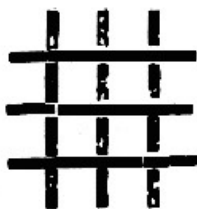
Vai de omul care are
Suflet mic în casă mare;
Fericit cel ce ridică
Suflet mare 'n casă mică!...

Vasile MILITARU

Din volumul "**Vorbe cu tâlc**". Ed. "Cartea Românească", București, 1931.

FACSIMILE

Un camarad dintre cei mai talentați tineri, cântă PĂMÂNTUL Tutovei în amintirea luptelor date acolo de către Legionari în Februarie, Martie și Aprilie 1932, în urma cărora toate forțele politicianilor coalizate au fost înfrânte de către „Garda de Fer”.

TUTOVA

PĂMÂNTULE cu țărna sfântă în care-au săngerat străbunii,
Dealungul veacurilor crude sfințite cu dureri și sânge,
Ascultă cum se'nalță'n slavă în triluri vesele lăstunii
Și cum norodul plin de visuri, la sânul lui cu drag te strânge.

Privește cum din depărtare, dinspre apus din Maramureș,
Din Alba Iulia și Turda, dela Sibiu pân' la Tighina,
Cu piepturile de aramă vin vulturii să deie iureș
În liftele ce vreau să-ți fure norocul, viața și hodina.

Ridică-ți înspre soare ochii și vezi cât de senină-i zarea
În largul celor patru vânturi, strângând hotar lângă hotar,
De când pustiul și amarul, trădarea și înstrăinarea
Au fost învinse și distruse cu sânge de legionar.

Băcanii Tutovii, Simița, sunt cea mai sfântă mărturie
De truda și de suferința ce'n trupuri albe de flăcăi,
Cu ură crudă 'nveninată și-au împlântat cu barbarie
Prăpădul sfârtecându-i groaznic pe dealuri sure și pe văi.

Dar munții nu-și desfac granitul și vulturii în veci rămân
Stăpâni pe lumile albastre între pământ și între cer,
O floare dacă se usucă, din seva lutului bătrân,
Răsar o mie 'n loc de una în calea — Gărzilor de Fer.

Bârladul care-ți udă glia e apa lacrimilor noastre
Ce-a curs cu atâta 'nversunare pe nesfârșite cărării,
Când străbăteam prin glod și ploaie spre largul zărilor albastre,
Să ducem pacea și dreptatea pe plaiurile nimăru.

În tine și în noi renasc codrenii tulburilor vremi,
Când forfoteau de groază codrii și sângele curgea în valuri,
De nu știai pe care cale să cânți, să plângi ori să blestemi,
Văzând că nu mai încap morții între a râurilor maluri.

În tine clocotește ura și'n noi nu are stăvilare,
 Când libertatea-i zugrumată și inima îi-o rup străinii,
 Făcând în țarinile-ți sfinte, nădejdea vieții viitoare,
 Să crească'n holdele de aur neghina, cucuta și spinii.

Aceiaș vis, aceieași lacrimi, aceleași sfinte năzuinți,
 Ne duc pe calea sămănată cu bucuriile izbânzii,
 Cu sânge frământându-ți țărna, trecând prin foc și suferinți,
 Imprăștiind peste hotare pe toți mișei și flămânzii.

De veacuri multe 'nstrăinarea ți-a tot bătut din prag în prag,
 Cu sufletul umplut de jale îngenunchind la trecători,
 Torcând acelaș fir de aur pe ghemul dorului pribeag
 De-a crește'n lanurile tale în loc de pălămidă, flori.

Al nostru ești pentru vecie, al nostru ești și noi ai tăi.
 Când vor suna pe dealuri trâmbiți și buciurile de cireș,
 Te-om apăra cu'nverșunare sub cerul roș de vălvătăi
 Dând mâna cu legionarii dela Abrud și dela Ieș.

Suceava-și va trimite șoimii și apa Oltului pandurii,
 Tigheciul pe — Gheorghiiță-a Șalgăi — Moldova lui Mușat, haiducii ;
 Vor tremura de groază munții și'n sbuciumările pădurii
 Vor spânzura în ștreanguri aspre, huliții hulitori ai crucii.

Pământule cu țărna sfântă ca Dumnezeuul sfânt din cer
 Îți sărutăm cu drag mătasa ce eri și-o 'nsângerău tătarii.
 Norocul tău, e viața noastră, e viața — Gărzilor de Fier,
 Și'n vremuri grele de urgie, te-or apăra Legionarii.

A. G. Delafântănele

IAȘI

Facsimil din revista "*Pământul Strămoșesc*", Iași. Anul VI, Nr. 1, 1 Noembrie 1932.

BOBOTEAZA VOIVODALA

Târgul tot, de-o săptămână,
stă sub clopote de lână.
Ghiața de argintărie
ctitor de mitropolie.
Pui de ger sorbit de viu
cum cinzeaca de rachiu.
Lup de aur roșu: soare,
cu dinți lungi și reci de sare.
Iiii... târliile nechează
zurgălăi de bobotează!

Curtea, 'n geana dimineții,
Zumzăe cu logofeții.
Slobozire de sânețe
pentru Vodă, cu binețe!
Din iatacuri ies plocon
tinerețe și cuconi.
Lunga — alaiului pornire
prin troene cu safire...

Se-așin pe ișlicari și 'n ulicioare,
albi, arnăuții în ilic de sărbătoare,
cu spăngi și iatagane, ca să treacă
alaiul Domnului, de promoroacă.
Sus, la ferești, se ploconesc giubele
și jupânesele cu ochi de malmudele.
Ar vrea caftanul Vodei să-l sărute
mezinele ca niște alăute.
norodul, îndesat de arnăuți,
mătânii lungi pogoară, scrie cruci,
când i s'arată, ca 'ntr'o nălucire,
mitropolitu 'mprejmuit de patrafire

și trei vlădici muiți în fir bălai
ca 'n vistieriile cu aur sfânt din rai.

Verde, cerul dimineții
se sărută cu nămeții.
Frigul: bice, fierăstrae
de zăpezi cu vâlvătae.
Pomii ies la gard, grămadă,
în odăjdii de zăpadă.

Către biserica aleasă de Domnie,
Voivodul, prin ceair, la liturghie.
Cresc clopote, se smulg, se urcă, pier,
de parc'ar vrea să ducă biserica în cer.
Se 'nchină Vodă și nu uită nici
să treacă pe la sfinți și mucenici.
Le pupă mâna de argint și de topaz
și 'ngenunchiază la iconostas.

De pe deal, de la Agie,
la sfârșit de liturghie,
fulgeră lumină vie:
două tunuri bat de-aci
descărcate de topcii,
că alaiul e în toi
spre sfințit de ape noi.

Bălan arhanghel sau diacon duce,
în sfite de cleștar, albastra cruce?
Diaconi tineri, cu lumini învoalte,
țin lumânări cât heruvimii de înalte.
Se leagănă alaiul cu icoane,
cu beizadele, cu paharnici și caftane,
cu popi, țârcovnici și neguțători,
inzorzonăți în catarămuri și botfori.

Dâmboviță, apă dulce,
lespede lângă uluce.

Ca un obraz de fată și vioară
cerul, în copca apei se 'nfioară.

Argintul crucii, lacrimi și urmuze,
Înalt Prea Sfântu-l duce lin la buze
și-l trece Domnului să-l svârle ca o rază
în ape reci și verzi de bobotează.
Și râde Vodă, hohotesc cuconii
că se 'mbulzesc, în gârlă, faraonii,
cu baragladine și cioclovine,
să prindă 'n copcă pe Isus între rubine,
în balaoacheșe, sub apă, cufundare,
pentru bacșăș și pentru sărbătoare.

Clopote și tunuri bat
peste zări de matostat.
Gerul în prășele reci
arde flinte, săbii, teci.
Și boerii pupă stele
tetravanghel, scoarțe grele,
și se 'nchină 'n catifele
degetelor cu inele
când Măria Sa le 'ntinde
cum ciubucuri de oglindă.
Tobe și meterhanele
iau alaiul după ele.

Se 'ntoarn' alaiul tot la Spătărie,
la zaiafet domnesc, cu gingirlic.
Pe tăvi suflate 'n umbre de safire
țuica și vutca auresc, subțire,
de trandafir, dulceturi și șerbeturi,
tutunul aromind la tabieturi...
Vin slugile 'ncărcate de chisele,
și arnăuții 'ncremenesc între oțele.
Un măscărîci cu gluma lui gângavă;
Măria Sa cu zâmbet și voroavă...
Scurt tropot. Freamăt lung. Svonire crește.
Și Spătăria se cutremură din creștet.
Și nou sosit, boerul tânăr, din fruntarii,
cu ochii bulbucăți cum nenufarii,
în pragul ușii spăimântoasă 'nghenunchere:
— Ce veste — aduci, hatmane, și ce vrere?

Stau de sticlă arnăuții
 și boerii toți, tăcuții.
 Popi, vlădici și arhierii
 sunt de stei,
 și lângă ei
 fruntea Domnului, de var,
 pare luna la pătrar.
 Șoptesc slugile 'n cuhnie:
 De la Poartă o să vie
 cu firman de mazilie!...
 A tăcut meterhaneaua.
 S'a acrit, în cești, cafeaua.
 Cad ciubucele din mână,
 și obrații albi, de lână,
 parcă-s morți de-o săptămână.
 Hei! Ce plâns sue'n tavan?
 Domn mazâl... Aman—Aman...
 că tot gerul de afară
 zimții-și mută în cămară.
 Sloiuri negre se așează
 pe domneasca bobotează.

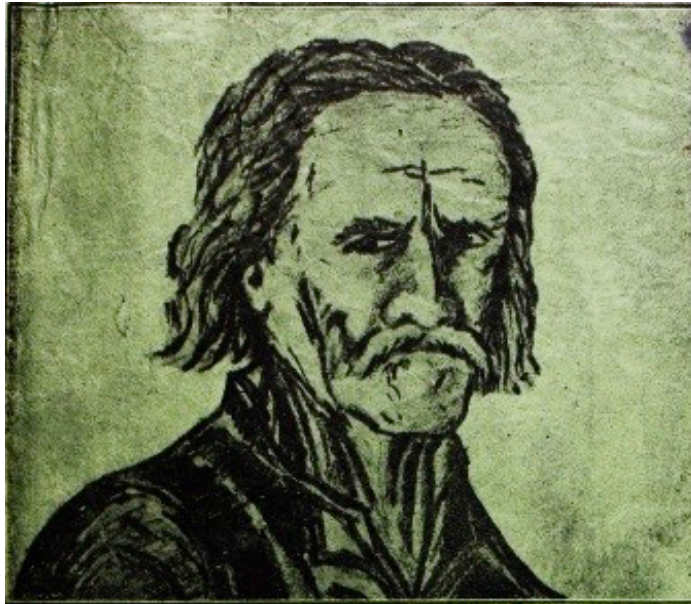
RADU GYR

Facsimil din revista *"Rânduiala"*, București. Anul I, Vol. 4, 1935.

"Sub crug de vreme nouă" – Tiberiu Vuia

...Țara, geografic mărită în orizonturi, stă moralicește perpendicular peste prăpăstii. Adâncimi abrupte, cari se astrucă prin jertfa de moarte nouă a celor mai buni dintr'o generație, iată sensul totalitar al drumului parcurs până aci în început de românească libertate. Pentru răspândirea sub acest cer cu adâncuri de vreme nouă, a unei ordine de viață de creație și producție românească mărturisim cale nouă.

Revista *"Înnoirea"*, Arad. Anul I, Nr. 2, 1 Oct. 1937

Alegătorul Legionar

Cu sufletul curat și bun de frate,
Trec prin orașe dar mai mult prin sate
Și duc vestirea nouă și dreaptă
Ce toți legionarii o așteaptă
Că toți creștinii, — domni și opincari —
Azi sunt alegători legionari
In lupta ce ne-așteaptă.

Cu glas de sfânt, un Moța, un Marin,
Cu glas de tunet un Cantacuzin,
Cu glas de luptători — alți mulți eroi —
Ne chiamă să luptăm la fei și noi;
Oricâte piedici ni le pun în cale
Și azi ispitele electorale
Să nu dăm înapoi.

Vom fi și noi, cel ce răsbim 'nnainte,
Părtași ai sacrificiilor sfinte
Părtași și camarazi cu Căpitanul,
Cu Clime și cu tot legionarul.
Și 'n raza soarelui de dimineață
Un neam întreg va re'nvia la viață
Sfârșind pe veci calvarul.

Un alegător țăran din Rădăuți — Bucovina

Tip. „OLIMPUL” Str. Olimp 42

Se găsește de vânzare la Sediul
Legionar. — Gutenberg, 3. București

SFÂRȘITUL VOLUMULUI
II

© Copyright 2018
Toate drepturile rezervate

C U P R I N S

Câteva notații asupra volumului – <i>Autorul</i>	5
Țara mea – <i>Nicu Iancu-Păltinișanu</i>	8
Vom înălța spânzurători – <i>Iustin Ilieșu</i>	9
Moartea nebunului – <i>Iustin Ilieșu</i>	10
Ardealului – <i>A. Gurgu</i>	12
Patriei – <i>I. Popovici-Tecuci</i>	13
Haiducesc – <i>A. G. Delafântânele</i>	14
Drum – <i>A. G. Delafântânele</i>	15
Cântec de prigoană – <i>Dionisie Cosma</i>	16
Domnul de Rouă – <i>Radu Gyr</i>	17
Un semn – <i>Constantin I. Goga</i>	21
Balada celor trei voinici – <i>Radu Gyr</i>	23
Cântec... - <i>Constantin I. Goga</i>	26
Țară, țară, încotro? – <i>Const. Cervinski</i>	27
Mi-am văzut țara scăpată – <i>Const. Cervinski</i>	28
Rugăciune pentru ziua luminată – <i>George Anton</i>	28
Cântec pentru slavă de Arhangheli – <i>Radu Gyr</i>	29
Mărturisire de credință – <i>Ionel Zeană</i>	31
Popasul mânilor pe brazdă – <i>Teofil Lianu</i>	31
Pârâu mic – <i>Grigore Bugarin</i>	32
Drum Nou – <i>Valeriu Cârdu</i>	32
Străbuni – <i>George Tutoveanu</i>	33
De unde sprintenele ‘ncălțăminte!?!... – <i>Aron Cotruș</i>	34
Îngerul durerii – <i>Ștefan Stănescu</i>	35
Ghicitoare – <i>Radu Bardă (V. Militaru)</i>	36
Veteranul – <i>I. U. Soricu</i>	36
Baladă de primăvară – <i>Radu Gyr</i>	37
Biruința “Omului Verde” – <i>Nichita Moșneagu</i>	39
Foc din cer, la criptă verde – <i>Vasile Militaru</i>	39
Țara mea – <i>Petre Paulescu</i>	41
Mulțumire – <i>Vasile I. Posteucă</i>	41
Schiță de poem – <i>I. Mur</i>	42
Rugă de moț - <i>Valeriu Cârdu</i>	43
Schiță de poem – <i>Mircea Streinul</i>	43
Gând de asuprit – <i>G. B. Dan</i>	44
Rugă – <i>Constantin Goga</i>	44
Minerul (variantă) – <i>Aron Cotruș</i>	45
În codru... – <i>Pavel P. Bellu</i>	46
Rugă nouă – <i>C. Ștefăniu</i>	47
Rugă pentru spade Arhanghelului – <i>E(lisabeta) V. Popa</i>	48

Țară Nouă – <i>Augustin Hotăranu</i>	48
“Cântece de piatră” – <i>George Ionașcu</i>	48
Semn în veac – <i>George Ionașcu</i>	49
Cine-mi ascultă glasul... - <i>George Ionașcu</i>	49
Venim și noi! – <i>Const. Cervinski</i>	50
“Poem” – <i>Ștefan Bucovschi</i>	50
Izvod – <i>E. Vărara</i>	51
Rugă în exil – <i>Gh. Antonovici</i>	51
Continuitate – <i>Mircea Streinul</i>	52
Ioane, flăcău frumos – <i>Aron Cotruș</i>	53
Țara gândului curat – <i>Const. Cervinski</i>	53
Acatist – <i>C-tin Pârlea</i>	54
Rugăciune – <i>Ștefan Doinea</i>	55
Chemarea codrului – <i>Marta D. Rădulescu-Moga</i>	56
Țară – <i>C-tin Pârlea</i>	57
Ctitorii – <i>Grigore Bugarin</i>	58
Neocrotit de nici un zid... - <i>Aron Cotruș</i>	59
Gând – <i>Aron Cotruș</i>	59
Coliba – <i>Aron Cotruș</i>	60
Baladă – <i>Yvonne Rossignon</i>	60
Tărâm – <i>Aurel Chirescu</i>	63
Inscripție pe un ogor – <i>Valeriu Cârdu</i>	63
Răfuială – <i>Vasile I. Posteuca</i>	64
Ședință de cuib în munți – <i>Valeriu Cârdu</i>	65
Divan domnesc – <i>Mircea Streinul</i>	66
Excelsior – <i>I. U. Soricu</i>	67
Nani, Nani... - <i>Oana Mihai Virgil</i>	70
Fiindcă mâinile mele... - <i>Oana Mihai Virgil</i>	70
Colind – <i>Miron Sânger</i>	70
Colind pentru sufletul Banatului – <i>Valeriu Cârdu</i>	71
Vecii – <i>George Drumur</i>	73
Țară – <i>Radu Gyr</i>	74
Sfarmă-Piatră – <i>Petre Paulescu</i>	76
Îndemn – <i>Miron Sânger</i>	76
An Nou – <i>Valeriu Cârdu</i>	77
Semănător – <i>Leonard Divarius</i>	78
Inscripție din Banat – <i>C-tin Pârlea</i>	79
Stih tânăr – <i>Aurel Chirescu</i>	79
În duhul lui Moța și Marin – <i>Vasile Militaru</i>	80
Cosașii – <i>Aron Cotruș</i>	81
Psalm – <i>Petre Paulescu</i>	83
Printre cimbru și susai – <i>Radu Gyr</i>	84
Hotare – <i>George Drumur</i>	85
Cerbii – <i>E. Ar. Zaharia</i>	86

Inscripție în neguri – <i>C-tin Pârlea</i>	87
Moartea lui Făt-Frumos – <i>Gherghinescu Vania</i>	87
Trec orele... - <i>C-tin Pârlea</i>	89
În paradisul meu – <i>Petre Paulescu</i>	89
Primăvara – <i>Ion Țolescu-Văleni</i>	90
Țara de topaz – <i>Ion Țolescu-Văleni</i>	91
Scrisoare – <i>Virgil Carianopol</i>	91
Închinare – <i>N. Vasilescu</i>	92
Stejarul – <i>Virgil Carianopol</i>	93
Moșule – <i>Mircea Gregorian</i>	93
Vestitor – <i>Mircea Gregorian</i>	94
Chemări pustii... - <i>Gh. C. Croitoru</i>	95
Trag morții clopotele – <i>Petre Bortoș</i>	96
În satul zburdălniciei mele – <i>Gheorghe C. Rouă</i>	97
Lacrămi pentru Transilvania – <i>Ștefan Muscalu</i>	98
Fulgeră veacuri – <i>EDIV.</i>	98
Căpitanul – <i>Ion Apostol Popescu</i>	99
Colind alb – <i>Ilie Balea</i>	100
Orfan – <i>C-tin Goga</i>	101
1 9 4 1 – <i>Dumitru Labeș</i>	101
Vulpea și cămila – <i>Antion Cantemir</i>	102
Psalm – <i>N. Iordache-Nicoară</i>	103
Spre Bug – <i>Petre Paulescu</i>	104
Rapsodie Dacă (frag.) – <i>Aron Cotruș</i>	105

“DIN POPOR”

Legionari – <i>Aurel C.</i>	108
Nu dăm nimic – <i>F. Voican</i>	108
Marș – (<i>autor neindicat</i>)	109
Doina Haiducului – <i>A. V.</i>	110
Tresaltă române! – <i>George E. Dunăreanu</i>	111
Marșul Gărzii de Fier din Oltenia – <i>Ștefan George Morcea</i>	112
Cântec haiducesc – “ <i>Haiducul</i> ”	113
Doina Legionarului – “ <i>Legionarul ULMU</i> ”	114
Două strigături	116
Marșul nostru – “ <i>Legionar ULMU</i> ”	116
Așa scăpa-vei, Țară! – <i>Ștefan George Mircea</i>	117
Căpitane! – <i>I. Nițu Nicorești</i>	119
Și azi...! – <i>Anatolie Lefter</i>	120
Generalului Gh. Cantacuzino-Grănicerul – <i>Aurel Bârsan</i>	121
Răbdarea – <i>T. Gălățeanu</i>	122
Marș de luptă – <i>Pr. Emilian Cucuetu</i>	123
Semn viu! – <i>Anatolie Lefter</i>	123

Doina Românilui – <i>Pr. Emilian Cucuetu</i>	124
Vom Birui! – <i>Petre C. Ștefan</i>	126
Marșul Legionarilor Teleormăneni – <i>Georgescu V. Demetrian</i>	127
Căpitane! – <i>Ion Stângă</i>	128
Leii și Măgarii – <i>Adrian Florea</i>	129
Cântec haiducesc – <i>Const. Stoina</i>	130
Haiducul	130
Dor și jale	131
Doină Legionară – <i>Ion P. Ioniță</i>	132
Frunză verde polomidă	133
“Poporală”	134
Dor și Jale	134
Muntele Românilui	135
Porunca legionară – <i>Ioan Danciu</i>	136
Plugari legionari ! – <i>Marin Caravela</i>	136
Tânguirea orfanului – <i>Bâștiu Panait</i>	137
Frunză verde-alunului	137
Horă Legionară – <i>G. P. V.</i>	138
Cântec de jale – <i>Prof. I. Stanca</i>	138
Nu-i plângeți... - <i>Ștefan Panduru</i>	139
Moța și Marin (<i>cântec</i>)	140
Lui Moța și Marin – <i>Nicolai Chirică</i>	143
Lui Ion I. Moța – <i>Maria Preot Popoviciu</i>	144
Lui Ionel, Mucenicul – <i>Sextil Silv. / Dascăl</i>	145
Pentru Ei... - <i>Olga Popescu</i>	146
Sfânt mormânt cu criptă verde – <i>Lucreția Păsculescu</i>	147
Legionarii – <i>Petre Bodea</i>	148
Căpitanul – <i>Gheorghe Vraciu</i>	149
Jalea noastră – <i>Ioan Tripon</i>	151
La moartea Generalului iubit – <i>Nicolae M. Isac</i>	151
Plânge Garda – <i>Nicolae M. Isac</i>	152
Vă cheamă Legiunea – <i>Const. Gherasim</i>	153
Scrisoarea unui jandarm către tatăl lui – <i>“Jandarmul Mihăilescu”</i>	153
Nu mai zicem “frunză verde” – <i>Ioan Magheț</i>	154
Alegătorul legionar	155
O, Neam Român! – <i>Aldea Isofache</i>	156
Moța și Marin – <i>Gheorghe Vraciu</i>	157
Plugușor Legionar – <i>Dumitru Crișan</i>	157
Freamăt secular – <i>Vasile Botezat</i>	159
Pentru Căpitan și Legiune! – <i>Vladimir Cuhari</i>	161
Morților noștri – <i>Vasile Coban</i>	162
La Călinești – <i>Nelu Popescu-Dolj</i>	162
Cântecul Legionarului – <i>G. P. V.</i>	163
Marșul Dâmboviței – <i>G. P. V.</i>	164

POEZII POPULARE DIVERSE PUBLICATE ÎN PRESA LEGIONARĂ

Culese de: P. Popovici-Bănișteanu

Pg.	165 - 168
Doina Iancului	168
Cântecul lui Horia (<i>Cântec Popular</i>)	168

"NOI UMBLĂM ȘI COLINDĂM"

COLINDE REGIONALE

Ardeal	169
Muntenia	170
Oltenia	171
Banat	171
Basarabia	173
Bucovina	174
Dobrogea	174

VERSURI DIN ÎNCHISORI

Andrei Ciurunga

Nu-s vinovat față de țara mea	177
Țară, țăruleană	178
Canalul	181
Canalul (<i>variantă apărută în Exil</i>)	181
Rugă	182
Ne-a mai rămas ceva	183
Noi nu tăcem	184
Vorbitor	185
Inscripție pe un castron	186
Țara mea	187
Daniil Sihastrul	188
Lui Radu Gyr	190
Aici e toată țara	191

ALȚII

Percheziție – <i>C-tin Aurel-Dragodan</i>	192
Prizonierul – <i>Grigore Zamfiroiu</i>	193
Mama – <i>Grigore Zamfiroiu</i>	195
Lanțuri – <i>Radu Gyr</i>	196
Plimbarea în cerc – <i>Radu Gyr</i>	196

Din Aiud – <i>Simion Lefter</i>	197
---------------------------------------	-----

VERSURI DIN EXIL

VARIOUS

Haină verde – <i>Ion A. Bucur</i>	200
Pe Căraș în sus – <i>Nicolae Novac</i>	201
Zapis – <i>Nicolae Novac</i>	202
Sete de mântuire – <i>Gh. Marinescu</i>	203
De departe, de foarte departe (fragment) – <i>Nicolae Novac</i>	204
Culmile carpe – <i>Al. P. Silistreanu</i>	204
Înlemnire – <i>Ovidiu Găină</i>	205
De plecare – <i>Al. Petru Silistreanu</i>	206
Lumină din Lumină – <i>Demetrius Leontieș</i>	206
Supremum vale – <i>T. Nour Miron</i>	207
Siberie – <i>T. Nour Miron</i>	208
Dor de Țară – <i>I. G. Dimitriu</i>	209
Flacăra mută – <i>Alexandru Silistreanu</i>	210
Durerea Neamului – <i>Alexandru Silistreanu</i>	211
Flacăra vie – <i>Alexandru Silistreanu</i>	211
Sunt lutul... - <i>Dumitru Paulescu</i>	212
Ștefan Vodă cel Sfânt – <i>I. G. Dimitriu</i>	213

VASILE POSTEUCĂ

Cuvântul din urmă	215
“Doamne”	216
Cântec de leagăn	216
Scrisoare	220
Exil	221
Priveghi	222
Camaradul căzut	223
Biserică în Exil	224
Sub Luceafăr	225
Strigăt	226

ION ȚOLESCU

Frânge-te pădure, tu	228
Icoane	229
Setea de lumină	230
Făt Frumos din codri	230
Cântec de leagăn	231

Cântec de leagăn (<i>variantă</i>)	232
Umbra ta, Căpitane!	232
Haiducească	233
Săracă Țară Românească	233
“Că tu ești Căpitanul...”	234
Pe-aici trecură sfintele martire	234
O, trup svâcnind în ștreang, străpuns de gloanțe	235
Așa ți-au frânt grumazul, cu odgon	235
Doină	236
Când plânse codrul	238

ARON COTRUȘ

Străină străinătate	241
Doină	242
Dai și dai din neam în neam...	243
Prin vânturi ce latră...	244
Rugăciune	246
În noi toți, uriaș reînvie...	247
Cântec haiducesc	247
Ion Roată (<i>variantă</i>)	248
Țara (I).....	249
Țara (II).....	249

EXTRA

Tudor Arghezi

Izbânda	251
Inscripție pe o ușe	252
Inscripție pe un cuțit	252

Vasile Militaru

Nunta cerului cu vulpea	253
Răzbunarea vulpei	254
Legea lupului	256
Pacea lumii	257
Gura lumii	258
Vorbe cu tâlc	262

FACSIMILE	265 - 271
-----------------	-----------

DE ACELAȘI AUTOR:

- ♦ *“Bibliografia operelor autorilor legionari”*. Editura *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 1993.
- ♦ *“Publicații Legionare”*. Editura *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 1993 / 2017.
- ♦ *“În cumpăna vremii”* (scurte nuvele). Colecția *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 1994.
- ♦ *“VICTOR CORBUȚ - în pas cu noi”*. Colecția *“Omul Nou”*, Hallandale, Florida, 1995.
- ♦ *“Crâmpete de viață - În pădurea cu fiare sălbatice”* (vol. I - II). Editura *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 1995 - 1996.
- ♦ *“Martirii ne veghează din ceruri”* (vol. I). Editura *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 1997. Vol. II (*în pregătire*).
- ♦ *“Snop de vise”* (versuri). Colecția *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 1997.
- ♦ *“Crăciun în Exil”* (mică antologie a celor mai frumoase versuri de Crăciun publicate în Exil). Colecția *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 2014.
- ♦ *“De ici, de colo... - antologie de versuri legionare”* (Vol. I). Editura *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 2018.
- ♦ *“Sărbătorile Crăciunului și Anului Nou Reflectate în Presa Naționalistă”* - Antologie în texte și versuri. Editura *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 2018.

Ediții îngrijite:

- ♦ *“Acuzat, martor, apărător în procesul vieții mele”* de Dumitru Banea. Colecția *“Omul Nou”*, Miami Beach, Florida 1994.
- ♦ *“Rezistența în Munții Brașovului”* de Petre Baicu. Colecția *“Omul Nou”*, Hallandale, Florida, 1994.
- ♦ *“Cărticică de cântece”* (legionare). Editura *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 1995.
- ♦ *“Jurnal numai pentru mine”* de Niță Ghimbășanu (I), caietele 1-2; în lucru, caietele 3-4. Colecția *“Libertatea”*, Jacksonville, Florida, 1997.

În curând:

- ♦ *“Încrustări pe răboj...”* (volum antologic), 2018.

